

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Varaždin

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI

NAPLATA PRIHODA
U JEDINICAMA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE
VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Varaždin, ožujak 2013.

SADRŽAJ

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
PRIHODI LOKALNIH JEDINICA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE	3
NAPLATA PRIHODA LOKALNIH JEDINICA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE	5
Varaždinska županija	5
Grad Ivanec	12
Grad Lepoglava	20
Grad Ludbreg	28
Grad Novi Marof	35
Grad Varaždin	42
Grad Varaždinske Toplice	52
Općina Bednja	59
Općina Beretince	66
Općina Breznica	72
Općina Breznički Hum	79
Općina Cestica	86
Općina Donja Voća	93
Općina Gornji Kneginec	100
Općina Jalžabet	107
Općina Klenovnik	113
Općina Ljubešćica	120
Općina Mali Bukovec	126
Općina Martijanec	133
Općina Maruševac	139
Općina Petrijanec	146
Općina Sračinec	153
Općina Sveti Đurđ	159
Općina Sveti Ilija	165
Općina Trnovec Bartolovečki	171
Općina Veliki Bukovec	178
Općina Vidovec	184
Općina Vinica	190
Općina Visoko	197
OCJENA UČINKOVITOSTI NAPLATE PRIHODA	203
OČITOVANJE LOKALNIH JEDINICA	205

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Varaždin

KLASA: 041-01/12-05/18
URBROJ: 613-07-13-121

Varaždin, 21. ožujka 2013.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI
NAPLATE PRIHODA U JEDINICAMA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE)
SAMOUPRAVE VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti naplate prihoda u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave Varaždinske županije (dalje u tekstu: lokalne jedinice Varaždinske županije).

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni u razdoblju od 21. ožujka 2012. do 21. ožujka 2013.

Revizijom je obuhvaćena Varaždinska županija, te šest gradova i 22 općine, koji su utvrđeni odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10 i 145/10). Županija ima 302 naselja. Tri općine pripadaju trećoj skupini područja posebne državne skrbi, a jedan grad i jedna općina pripadaju u brdsko – planinsko područje. Površina županije je 1 261 km². Prema popisu stanovništva iz 2011., županija ima 176 046 stanovnika, 56 076 kućanstava i 76 596 stambenih jedinica.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Naplata prihoda lokalnih jedinica je uređena Zakonom o proračunu (Narodne novine 87/08), a obuhvaća potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz nadležnosti lokalnih jedinica. Poslovne knjige i organizacija knjigovodstva uređeni su Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 27/05, 127/07, 114/10 i 31/11). Učinkovita naplata prihoda ovisi, među ostalim, o načinu ustrojavanja, vođenja i ažuriranja analitičkih evidencija (imovine, potraživanja i primljenih financijskih instrumenata) odnosno pomoćnih poslovnih knjiga. Na povećanje učinkovitosti naplate utječe i poduzimanje pravodobnih i potpunih mjera naplate potraživanja, kako bi se izbjegla njihova zastara. Načini prekidanja zastare su utvrđeni Zakonom o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05 i 41/08) i Općim poreznim zakonom (Narodne novine 147/08, 18/11 i 78/12). Osim primjene zakonskih odredbi, za naplatu potraživanja lokalne jedinice mogu donijeti akte koji obuhvaćaju poslovne procese i mjere postupanja sa svrhom poboljšanja sustava obračuna i naplate potraživanja. Naplatu prihoda obavljaju lokalne jedinice, Porezna uprava ili druge pravne osobe.

Financijskom revizijom je utvrđeno da:

- neke lokalne jedinice nisu uvele sve poreze (prirez porezu na dohodak te porez na kuće za odmor),
- ne poduzimaju učinkovite mjere za naplatu potraživanja,
- nisu ustrojene odgovarajuće evidencije i ne raspolažu podacima o obveznicima odnosno dužnicima prema vrstama prihoda,
- pojedine zakonske odredbe nisu jasne ili da neka područja nisu zakonski dobro regulirana,
- lokalne jedinice nemaju dovoljan broj stručnih osoba za naplatu i kontrolu naplate prihoda.

Predmet revizije su aktivnosti lokalnih jedinica vezane uz naplatu i kontrolu naplate vlastitih prihoda (županijskih, gradskih i općinskih poreza, prihoda od nefinancijske imovine, upravnih i administrativnih pristojbi, komunalnog doprinosa i naknada, prihoda prema posebnim propisima i prihoda od prodaje nefinancijske imovine), te potraživanja za navedene prihode.

Ciljevi revizije su:

- ocijeniti učinkovitost naplate prihoda lokalnih jedinica,
- ocijeniti efikasnost organizacije i kontrole naplate prihoda u lokalnim jedinicama,
- ocijeniti efikasnost mjera za naplatu potraživanja što ih poduzimaju lokalne jedinice,
- ocijeniti primjerenost zakonodavnog okvira u dijelu koji se odnosi na naplatu prihoda lokalnih jedinica, te
- ocijeniti primjerenost mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se naplaćuju prihodi i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području pojedine lokalne jedinice.

PRIHODI LOKALNIH JEDINICA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Ukupni prihodi i primici lokalnih jedinica Varaždinske županije za 2011. iznose 615.335.418,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 34.093.355,00 kn ili 5,2%. Najveće smanjenje odnosi se na prihode od poreza i prireza na dohodak koji su u 2011. ostvareni u iznosu 283.046.596,00 kn.

U strukturi ukupnih prihoda i primitaka, vrijednosno su značajni vlastiti prihodi s 24,7% udjela u ukupnim prihodima ostvarenim u 2010., odnosno s 27,7% u 2011. Vlastiti prihodi su u 2011. ostvareni u iznosu 170.734.969,00 kn, što je za 10.245.725,00 kn ili 6,4% više u odnosu na prihode ostvarene u 2010. Povećanje se najvećim dijelom odnosi na prihode od prodaje materijalne imovine. Podaci o vlastitim prihodima lokalnih jedinica Varaždinske županije za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 1.

Tablica broj 1

Vlastiti prihodi
lokalnih jedinica Varaždinske županije ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Županijski porezi	8.498.839	8.134.853	95,7
1.1.	Porez na nasljedstva i darove	62.874	51.435	81,8
1.2.	Porez na korištenje dobara (cestovna motorna vozila i plovila)	7.659.865	7.411.318	96,6
1.3.	Porez od igara na sreću (automati za zabavne igre)	776.100	672.100	86,6
2.	Gradski ili općinski porezi	9.338.187	9.797.818	104,9
2.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	2.573.247	3.023.066	117,5
2.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	2.611.473	2.770.747	106,1
2.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	4.153.467	4.004.005	96,4
3.	Prihodi od nefinancijske imovine	38.399.978	40.390.048	105,2
3.1.	Naknade za koncesiju	1.893.901	4.355.765	230,0
3.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	26.536.000	23.935.096	90,2
3.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	9.709.545	12.099.187	124,6
3.4.	Ostali prihodi od nefinancijske imovine	260.532	0	-
4.	Upravne i administrativne pristojbe	11.336.564	7.410.524	65,4
4.1.	Državne upravne i sudske pristojbe	0	644	-
4.2.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	7.759.838	2.969.610	38,3
4.3.	Ostale pristojbe i naknade	3.576.726	4.440.270	124,1
5.	Komunalni doprinosi i naknade	62.996.133	58.462.753	92,8
5.1.	Komunalni doprinos	20.760.639	12.931.430	62,3
5.2.	Komunalna naknada	41.038.512	42.817.080	104,3
5.3.	Naknade za priključak	1.196.982	2.714.243	226,8
6.	Prihodi po posebnim propisima	12.169.263	13.788.266	113,3
6.1.	Prihodi državne uprave	9.308	56.085	602,5
6.2.	Prihodi vodnog gospodarstva	1.906.607	1.139.637	59,8
6.3.	Doprinos za šume	274.477	304.303	110,9
6.4.	Mjesni samodoprinos	363.466	252.032	69,3
6.5.	Ostali prihodi po posebnim propisima	9.615.405	12.036.209	125,2
7.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	17.750.280	32.750.707	184,5
7.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	14.547.190	28.049.739	192,8
7.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	2.908.427	4.662.234	160,3
7.3.	Prihodi od prodaje druge nefinancijske imovine	294.663	38.734	13,1
	Ukupno	160.489.244	170.734.969	106,4

Prema podacima iz financijskih izvještaja lokalnih jedinica Varaždinske županije, ukupna potraživanja koncem 2010. su iznosila 179.720.098,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 231.767.869,00 kn, što je za 52.047.771,00 kn ili 29,0% više u odnosu na prethodnu godinu, te čine 37,7% ukupnih prihoda za 2011. Odnose se na potraživanja za prihode poslovanja, potraživanja od prodaje nefinancijske imovine i druga potraživanja¹. Povećanje potraživanja se najvećim dijelom odnosi na potraživanja za upravne i administrativne pristojbe te pristojbe po posebnim propisima i naknade, koja su veća za 47.233.654,00 kn ili 60,2%. Od ukupnih potraživanja iskazanih koncem 2011., na dospjela potraživanja se odnosi 131.168.067,00 kn ili 56,6%, a na nedospjela 100.599.802,00 kn ili 43,4%.

Potraživanja za vlastite prihode lokalnih jedinica koncem 2011. godine su iskazana u iznosu 170.317.597,00 kn, te čine 99,8% ostvarenih vlastitih prihoda za 2011. Dospjela potraživanja za vlastite prihode iznose 90.477.426,00 kn, a nedospjela iznose 79.840.171,00 kn. Dospjela potraživanja za vlastite prihode koncem 2011. čine 53,0% ostvarenih vlastitih prihoda.

U tablici broj 2 se daju podaci o ukupnim potraživanjima lokalnih jedinica Varaždinske županije, prema vrstama, sa stanjem koncem 2010. i 2011.

Tablica broj 2

Potraživanja
lokalnih jedinica Varaždinske županije koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	128.827.964	172.589.129	134,0
1.1.	Potraživanja za poreze	16.666.127	15.958.096	95,8
1.2.	Potraživanja za doprinose	540	0	-
1.3.	Potraživanja za pomoći	0	4.000	-
1.4.	Potraživanja za prihode od imovine	20.262.894	21.893.895	108,0
1.5.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	78.513.036	125.746.690	160,2
1.6.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	8.638.644	1.188.439	13,8
1.7.	Potraživanja za prihode iz proračuna	4.169.230	6.403.251	153,6
1.8.	Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode	577.493	1.394.758	241,5
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	26.208.251	30.372.814	115,9
3.	Druga potraživanja	24.683.883	28.805.926	116,7
Ukupno		179.720.098	231.767.869	129,0

¹ Druga potraživanja se najvećim dijelom odnose na potraživanja iz državnog proračuna za pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije.

NAPLATA PRIHODA LOKALNIH JEDINICA VARAŽDINSKE ŽUPANIJE

Varaždinska županija

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga Varaždinske županije, kao i poslova državne uprave prenesenih na Varaždinsku županiju, ustrojeno je osam upravnih odjela. Koncem 2011. Varaždinska županija je imala 78 zaposlenika. Prema registru proračunskih korisnika, ima 58 proračunskih korisnika. Za 9 zaposlenih u proračunskim korisnicima koncem 2011. sredstva za plaće i materijalna prava se osiguravaju u proračunu Varaždinske županije.

a) Prihodi

Ukupni prihodi i primici Varaždinske županije prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 192.789.767,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 3.246.485,00 kn ili za 1,7%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 7,2% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 8,7% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima Varaždinske županije ostvarenim za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 3.

Tablica broj 3

Vlastiti prihodi Varaždinske županije za 2010. i 2011.

u kn				
Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Županijski porezi	8.498.839	8.134.853	95,7
1.1.	Porez na nasljedstva i darove	62.874	51.435	81,8
1.2.	Porez na korištenje dobara (cestovna motorna vozila i plovila)	7.659.865	7.411.318	96,8
1.3.	Porez od igara na sreću (automati za zabavne igre)	776.100	672.100	86,6
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	2.114.901	4.703.942	222,4
2.1.	Naknade za koncesiju	1.033.434	3.190.841	308,8
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	449.196	430.483	95,8
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	632.271	1.082.618	171,2
3.	Upravne i administrativne pristojbe	2.544.501	3.108.977	122,2
3.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	842.445	971.917	115,4
3.2.	Ostale pristojbe i naknade	1.702.056	2.137.060	125,6
4.	Prihodi po posebnim propisima	543.798	772.993	142,1
4.1.	Ostali prihodi po posebnim propisima	543.798	772.993	42,1
5.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	95.190	47.710	50,1
5.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	10.390	47.710	459,2
5.2.	Prihodi od prodaje druge nefinancijske imovine	84.800	0	-
Ukupno		13.797.229	16.768.475	121,5

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima Varaždinske županije koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 4.

Tablica broj 4

Potraživanja Varaždinske županije koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	11.658.212	13.970.645	119,8
1.1.	Potraživanja za poreze	3.022.867	2.774.427	91,8
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	661.893	425.459	64,3
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	3.519.887	4.123.324	117,1
1.4.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	284.335	244.184	85,9
1.5.	Potraživanja za prihode iz proračuna	4.169.230	6.403.251	153,6
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	2.728.683	2.313.350	84,8
3.	Druga potraživanja	7.800.706	11.546.433	148,0
	Ukupno	22.187.601	27.830.428	125,4

Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 27.830.428,00 kn, a u odnosu na stanje koncem 2010. potraživanja su veća 5.642.827,00 kn ili 25,4%. Koncem 2011. dospjela potraživanja iznose 24.498.989,00,00 kn i čine 88,0% ukupnih potraživanja. Vrijednosno značajna dospjela potraživanja se odnose na potraživanja od Ministarstva financija za financiranje decentraliziranih funkcija u iznosu 11.545.483,00 kn, za sufinanciranje najma prostora osnovnih škola i školskih športskih dvorana izgrađenih prema modelu javnog - privatnog partnerstva u iznosu 5.409.946,00 kn, za sufinanciranje prijevoza učenika u iznosu 4.026.394,00 kn, županijskih poreza u iznosu 2.774.427,00 kn, te prihode od imovine u iznosu 425.459,00 kn. Sva ostala dospjela potraživanja iznose 317.280,00 kn ili 1,3% dospjelih potraživanja. Znatno povećanje potraživanja iskazano je zbog porasta potraživanja od pojedinih gradova i općina za sufinanciranje prijevoza učenika srednjih škola, te za sufinanciranje najma prostora osnovnih škola i školskih športskih dvorana izgrađenih, odnosno dograđenih prema modelu javno - privatnog partnerstva.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Varaždinska županija ostvaruje prihode iz različitih izvora. Obračun i naplatu prihoda obavlja Varaždinska županija, osim županijskih poreza čiju naplatu obavlja Porezna uprava i naknada čiju naplatu obavljaju drugi (Ministarstvo financija, Hrvatske vode). Varaždinska županija obavlja naplatu prihoda na temelju ugovora i druge dokumentacije.

Poslove utvrđivanja, evidentiranja, nadzora, naplate i ovrhe županijskih poreza obavlja Porezna uprava. Županijski porezi se odnose na porez na nasljedstva i darove, porez na automate za zabavne igre, te porez na cestovna motorna vozila.

Varaždinska županija je pribavila podatak od Porezne uprave o ukupnom stanju potraživanja prema vrstama županijskih poreza na dan 1. siječnja 2011., zaduženju za tekuću godinu, naplaćenim porezima u tekućoj godini, te o stanju potraživanja koncem 2011. Porezna uprava dostavlja Varaždinskoj županiji zbirna mjesečna izvješća o utvrđenim i naplaćenim županijskim porezima. Druge podatke (analitički podaci o obveznicima, mjerama naplate) ne dostavlja, kako navode, zbog odredbi članka 8. Općeg poreznog zakona kojima je propisano da je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojima raspolaže. U odgovoru na zahtjev Varaždinske županije Porezna uprava navodi da je Suglasnošću ministra financija utvrđen način i vrsta podataka koje je Porezna uprava dužna dostaviti jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave. U Suglasnosti je navedeno da će Porezna uprava do 15. u mjesecu, za prethodni mjesec, županiji, općini ili gradu dostavljati zbirna izvješća o utvrđenim i naplaćenim porezima. Isti način izvješćivanja utvrdila je u prosincu 2001. Skupština Varaždinske županije svojom Odlukom o povjeravanju poslova naplate županijskih poreza. Iz navedenih razloga Varaždinska županija nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu poreza na cestovna motorna vozila za koji je dospjelo potraživanje koncem 2011. iskazano u iznosu 2.725.385,00 kn, što čini 11,1% dospjelih potraživanja. Revizijom je utvrđeno da koncem 2011. potraživanja za porez na cestovna motorna vozila iznose 3.208.291,00 kn, što čini 44,6% zaduženja za 2011. ili 43,3% ostvarenog prihoda u 2011.

Varaždinska županija ne raspolaže podacima o učinkovitosti naplate prihoda putem drugih subjekata (Porezna uprava, Ministarstvo financija i jedinice lokalne samouprave).

Poslovi naplate obavljaju se u Upravnom odjelu za proračun i javnu nabavu, a naplatu obavljaju osobe koje u sklopu svog radnog mjesta prema sistematizaciji (referent - glavni knjigovođa, referent za računovodstvo – likvidatura i obračun plaće) osim naplate prihoda obavljaju i druge poslove. Osoba za obavljanje kontrole naplate prihoda nije određena. Varaždinska županija nije donijela pisanu proceduru za obavljanje poslova kontrole i naplate prihoda. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik. Tijekom 2011. otpisana su dospjela potraživanja u iznosu 50.564,00 kn.

Od ukupnih potraživanja u iznosu 27.830.428,00 kn vrijednosno najznačajnija potraživanja (na koja Varaždinska županija može imati utjecaj) se odnose na potraživanja prema jedinicama lokalne samouprave za sufinanciranje troškova najma izgrađenih objekata prema modelu javno – privatnog partnerstva u iznosu 5.933.397,00 kn (dospjelo 5.409.946,00 kn), za troškove prijevoza srednjoškolaca u iznosu 4.026.394,00 kn (sve dospjelo), od prodaje dionica u iznosu 2.313.350,00 kn (nedospjelo), te za porez na cestovna motorna vozila 3.208.291,00 kn (sve dospjelo).

Koeficijenti učinkovitosti naplate prihoda pokazuju da su na koncu 2011. pojedina potraživanja veća od godišnjeg zaduženja (porez na nasljedstva i darove za 107,0% te sufinanciranje najma objekata izgrađenih prema modelu javno - privatnog partnerstva za 17,8%). Također pokazuju porast potraživanja na koncu 2011. godine u odnosu na konac 2010. za 55,0% (sufinanciranje najma objekata izgrađenih prema modelu javno – privatnog partnerstva) i za 18,9% (sufinanciranje prijevoza srednjoškolaca).

Isto tako, postotak naplate pojedinih prihoda u 2011. u odnosu na ukupno potraživanje (potraživanje iz ranijih godina i zaduženje za 2011.) kreće se u rasponu od 33,0% (sufinanciranje najma objekata izgrađenih prema modelu javno – privatnog partnerstva) do 99,6% (koncesije za zdravstvo).

Za pojedine vrste prihoda potraživanja na koncu godine čine značajni udio ukupnog zaduženja za navedeni prihod (sufinanciranje najma objekata izgrađenih prema modelu javno – privatnog partnerstva 67,0%, porez na nasljedstva i darove 52,8%, sufinanciranje prijevoza srednjoškolaca 35,7%, porez na cestovna motorna vozila 30,2%).

Za naplatu prihoda (potraživanja) tijekom 2011. upućivane su opomene, te zaključivane nagodbe s jedinicama lokalne samouprave za sufinanciranje najma objekata izgrađenih prema modelu javno – privatnog partnerstva i sufinanciranje prijevoza srednjoškolaca. Od svih jedinica nisu pribavljeni ugovoreni instrumenti osiguranja naplate, a iako potraživanja nisu naplaćivana sukladno nagodbi ugovoreni instrumenti nisu dani na naplatu. Druge mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode (ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama).

Varaždinska županija je donijela Pravilnik o naplati tražbina po kreditnim programima i Odluku o izmjenama uvjeta iz programa kreditiranja razvitka poljoprivrede, dok akt o kriterijima, uvjetima i postupku otpisa drugih potraživanja nije donesen.

Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu županijskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira Županiju o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospelje obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda.

Državni ured za reviziju predlaže ocijeniti može li Varaždinska županija samostalno obavljati obračun i naplatu županijskih poreza na učinkovitiji način, te kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključiti ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospelje obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Državni ured za reviziju je mišljenja da poduzete mjere naplate potraživanja (prihoda) ne daju očekivane rezultate, te predlaže donijeti proceduru za naplatu i kontrolu naplate prihoda kako bi se utvrdilo postupanje u poduzimanju mjera, praćenje rezultata mjera kao osnovu za odlučivanje u postupanju s potraživanjima, te donošenje akta o kriterijima, uvjetima i postupku otpisa svih potraživanja.

Državni ured za reviziju predlaže, za potraživanja za koje je zaključivana nagodba, aktivirati pribavljena sredstva osiguranja naplate, te voditi dužnu pažnju oko naplate potraživanja. Također predlaže za naplatu potraživanja koristiti sve zakonski raspoložive mjere.

- Zakonska regulativa i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je brojnim zakonskim propisima i aktima Varaždinske županije o čijoj primjeni, između ostalog, ovisi učinkovitost naplate prihoda.

Prihodi od nefinancijske imovine koje ostvaruje Varaždinska županija (naknade od koncesija na vodama u javnom dobru, naknada za koncesije za pravo lova na državnim lovištima i lovozakupnina za zajednička i državna lovišta, zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu RH, naknade za eksploataciju mineralnih sirovina, prihodi od prodaje zemljišta u vlasništvu lokalne jedinice, prodaja poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu RH) dio su zajedničkih prihoda države, županije i grada/općine. Varaždinskoj županiji se preko zbirnog računa u Državnoj riznici doznačuje njezin dio bez da ona ima uvid u stanje potraživanja, odnosno u poduzete mjere kako bi se osigurala potpuna naplata istih. Prema navedenom, nije osigurana potpunost i pravovremenost naplate svih prihoda koji su Varaždinskoj županiji zakonom raspoređeni.

Naknade od koncesija u zdravstvu prihod su Varaždinske županije u cijelosti. Međutim, naplata tog prihoda obavlja se preko zbirnog računa u Državnoj riznici, a pravovremenost uplata prati Ministarstvo financija, Registar koncesija koji obračunava i zateznu kamatu. Varaždinska županija ostvaruje prihode i raspolaže instrumentima osiguranja, međutim usklađenje i kontrola zbog obavljanja poslova praćenja naplate u drugom tijelu je otežana (usklađenje kamata).

Od naknade od koncesija na vodama i javno vodnom dobru županiji pripada 80,0%. Sve poslove oko kontrole i naplate obavljaju Hrvatske vode i Ministarstvo financija - Registar koncesija. Varaždinska županija dobiva izvješće jednom godišnje za prethodnu godinu (prekasno za iskazivanje točnih podataka u financijskim izvještajima) za svakog koncesionara o visini i uplati obveze, bez izvještaja o poduzetim mjerama naplate i ročnosti potraživanja. Hrvatske vode su Varaždinskoj županiji u srpnju 2012. odgovorile da rješenja naknade za koncesije za gospodarsko korištenje voda za 2011. nisu još izrađena, te da će biti izrađena i dostavljena do konca kolovoza 2012. Hrvatske vode obavljaju obračun i naplatu naknade za koncesije za gospodarsko korištenje voda sukladno članku 168. Zakona o vodama.

Naknada za koncesije za pravo lova na državnim lovištima i lovozakupnina za zajednička i državna lovišta raspoređuje se preko zbirnog računa u korist županije u visini od 60,0%. Varaždinska županija ima analitičku evidenciju potraživanja, za svako lovačko društvo posebno, ali samo kao kontrolu uplate prema sklopljenim ugovorima, bez nadležnosti za bilo kakve mjere prisilne naplate (na primjer slanje opomena, obračun zateznih kamata i slično).

Za sve ostale prihode od nefinancijske imovine, čiji dio pripada županiji (zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske, koncesijske naknade za eksploataciju mineralnih sirovina, prodaja poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske), evidencija je u nadležnosti jedinica lokalne samouprave ili županijskog Ureda državne uprave, a Varaždinskoj županiji nije dana nikakva (zakonska) mogućnost uvida u naplatu.

Tako je Ured državne uprave u Varaždinskoj županiji davatelj koncesije za crpljenje neenergetske mineralne sirovine iz članka 5. stavka 3. Zakona o rudarstvu (Narodne novine 75/09 i 49/11), odnosno građevinskog pijeska i šljunka, tehničko - građevnog kamena i ciglarske gline.

Plaćanje naknade za koncesiju uređeno je Zakonom o rudarstvu, te uredbama Vlade Republike Hrvatske i to: Uredbom o novčanoj naknadi za istraživanje mineralnih sirovina (Narodne novine 40/11) kojom je regulirano plaćanje fiksne naknade za odobrenu površinu istražnog prostora, te Uredbom o novčanoj naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina (Narodne novine 40/11) kojom je regulirano plaćanje varijabilnog dijela naknade za koncesiju, odnosno za otkopanu količinu mineralne sirovine i fiksnog dijela naknade za odobrenu površinu eksploatacijskog polja. Fiksni dio naknade plaća se jednom godišnje, a varijabilni dio kvartalno. Obračun fiksnog dijela naknade obavlja županijski Ured državne uprave - Služba za gospodarstvo, primjenjujući kriterije iz Uredbe, dok obračun varijabilnog dijela naknade obavljaju sami koncesionari o čemu dostavljaju Uredu državne uprave podatke za izradu UPK- a obrasca. UPK-a obrasce navedeni Ured dostavlja Registru koncesija, pri Ministarstvu financija, koji vodi jedinstvenu elektroničku evidenciju o svim koncesijama na području Republike Hrvatske. Registar koncesije vodi evidencije o zaduženjima i plaćanju naknade od koncesionara. Službena osoba Ureda koja obavlja poslove rudarstva ima pristup evidenciji Registra koncesije preko smart kartice. Praćenje stanja naplate koncesijske naknade Ured obavlja otvaranjem pojedinih ID brojeva pri Registru koncesija, što ih je dodijelio Registar koncesija koncesionarima za svako eksploatacijsko polje. Nakon što Ured utvrdi da neki od koncesionara nije platio dužnu naknadu za koncesiju, šalje opomenu koncesionaru o obvezi plaćanja naknade, a Registar koncesije također periodički dostavlja koncesionarima obavijest o nepodmirenoj naknadi za koncesiju. Ukoliko koncesionar ne postupi po opomeni, Ured podnosi prijedlog Općinskom državnom odvjetništvu za pokretanje postupka ovrhe pred nadležnim tijelom. Nakon što postupak ovrhe bude okončan naplata duga vidljiva je kroz evidenciju Registra koncesije.

Kod koncesija i drugih zajedničkih prihoda od nefinancijske imovine dodatni problem predstavlja velik broj sudionika uključenih u postupak evidencije i naplate prihoda (npr. koncesionari uplaćuju naknade na stari broj računa ili bez ispravnog ID broja, o čemu brigu vode Ministarstvo financija i FINA, te Ministarstvo obavještava dopisom županiju koja je davatelj koncesije da koncesionare obavijesti o tome da su dužni voditi brigu o ispravnom ID broju, te da županija povratno obavijesti Ministarstvo o učinjenom, iako sama nema nikakvog utjecaja na postupak naplate (uputa Ministarstva financija od 21. ožujka 2012.).

Svime navedenim ne osigurava se potpunost i pravovremenost naplate prihoda koji su Varaždinskoj županiji raspoređeni zakonom. S obzirom da je određeni dio koncesijskih naknada njezin prihod, ona je zainteresirana za praćenje stanja zaduženja i naplate, te poduzetih mjera (od opomena pa do otkaza koncesijskog ugovora). Izmjenama zakonske regulative trebalo bi stvoriti uvjete za poboljšanje i pojednostavljenje obračuna i naplate koncesijskih naknada, čime bi se ostvarilo i jačanje financijske discipline koncesionara, posebno jer obračun varijabilnog dijela naknade obavljaju sami koncesionari. Uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela omogućilo bi tijelima jedinica lokalne samouprave bolju i učinkovitiju naplatu prihoda.

- Računovodstvene evidencije i baze podataka

Varaždinska županija vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja su evidentirana na temelju urednih knjigovodstvenih isprava. Unos podataka u poslovne knjige omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi u kojima su podaci usklađeni.

Sustav vođenja evidencija potraživanja omogućava ispis potraživanja po rokovima naplate, osim za županijske poreze za koje su potraživanja iskazana sintetički, te za koncesijske naknade. Potraživanja za županijske poreze su iskazana u poslovnim knjigama u iznosu 2.774.427,00 kn i nisu usklađena s pribavljenim podacima od Porezne uprave, prema kojima potraživanja za županijske poreze iznose 3.265.719,00 kn.

Evidencije o pojedinim koncesijama nisu potpune (koncesije za zahvaćanje voda i eksploataciju neenergetskih mineralnih sirovina). Za navedene koncesije evidencija se ne vodi na način da se vidi ukupno zaduženje za pojedinu koncesiju po korisnicima koncesije, dio koji pripada županiji, podaci da li je koncesijska naknada podmirena u pripadajućim iznosima i rokovima utvrđenim ugovorom o koncesiji, te o stanju potraživanja na koncu godine. Zbog samog sustava davanja koncesija i vođenja brige o naplati koncesijske naknade postoji problem oko vođenja evidencija na navedeni način.

Baze podataka (podaci o obveznicima) ustrojene su za sve vrste prihoda koje obračunava i naplaćuje Varaždinska županija. Baze se ažuriraju kontinuirano na temelju zaključenih ugovora i druge dokumentacije, ovisno o vrsti prihoda.

Varaždinska županija nije u 2011., nakon pribavljene suglasnosti nadležnog Ministarstva u kolovozu 2011., raspisala javni natječaj za dodjelu koncesija za obavljanje djelatnosti skupljanja, privremenog skladištenja i prijevoza otpadne ambalaže. Ugovori koji su u 2006. zaključeni s tri koncesionara istekli su u studenom, odnosno prosincu 2011. Tijekom 2011. ostvareni su prihodi od dva koncesionara.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke o potraživanjima za županijske poreze s Poreznom upravom. Također, predlaže za obavljanje djelatnosti skupljanja, privremenog skladištenja i prijevoza otpadne ambalaže, provesti sve potrebne postupke i procedure kako bi se novi ugovor zaključio prije isteka koncesijskog ugovora, da bi se ostvarivali prihodi od ove koncesijske naknade.

- Informiranje stanovništva

Informacije o Varaždinskoj županiji, iz raznih područja, objavljuju se u tiskanim i elektroničkim medijima, na lokalnom i državnom nivou. Izvještavanje o značaju javnih prihoda, njihovom prikupljanju i trošenju, te utjecaju na uvjete života građana se provodi.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje sustavno i kontinuirano izvještavati stanovništvo o značaju javnih prihoda, njihovom prikupljanju i trošenju, te utjecaju na uvjete života na području Varaždinske županije.

Grad Ivanec

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđen je grad Ivanec kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina grada Ivanca je 96,10 km², a obuhvaća 29 naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 13 765 stanovnika, 4 097 kućanstava i 5 549 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga grada Ivanca ustrojeno je pet ustrojstvenih jedinica (četiri upravna odjela i Ured Grada). Koncem 2011. grad Ivanec je imao 18 zaposlenika. Prema registru proračunskih korisnika, ima dva proračunska korisnika (dječji vrtić i knjižnicu), u kojima je koncem 2011. zaposleno 35 zaposlenika.

Na području grada Ivanca posluje 214 fizičkih osoba te 182 pravne osobe koje su registrirane za obavljanje gospodarskih djelatnosti.

a) Prihodi

Ukupni prihodi i primici grada Ivanca, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 22.981.012 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 5.464.932,00 kn ili za 19,2%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 42,6% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 32,2% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima grada Ivanca ostvarenim za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 5.

Tablica broj 5

Vlastiti prihodi grada Ivanca ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Gradski porezi	545.610	530.465	97,2
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	115.811	142.019	122,6
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	204.640	172.484	84,3
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	225.159	215.962	95,9
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	215.447	1.123.761	521,6
2.1.	Naknade za koncesiju	25.774	28.837	111,9
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	20.286	31.025	152,9
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	169.387	1.063.899	628,1
3.	Upravne i administrativne pristojbe	332.578	447.494	134,6
3.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	124.424	124.225	99,8
3.2.	Ostale pristojbe i naknade	208.154	323.269	155,3
4.	Komunalni doprinosi i naknade	8.995.215	4.016.646	44,7
4.1.	Komunalni doprinos	6.625.629	1.945.617	29,4
4.2.	Komunalna naknada	1.970.668	1.865.838	94,7
4.3.	Naknade za priključak	398.918	205.191	51,4
5.	Prihodi po posebnim propisima	1.196.908	759.245	63,4
5.1.	Doprinos za šume	2.447	4.406	180,1
5.2.	Ostali prihodi po posebnim propisima	1.194.461	754.839	63,2
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	831.540	526.695	63,3
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	756.981	488.954	64,6
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	74.559	37.741	50,6
	Ukupno	12.117.298	7.404.306	61,1

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima grada Ivanca koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 6.

Tablica broj 6

Potraživanja grada Ivanca koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	5.452.699	5.078.097	93,1
1.1.	Potraživanja za poreze	504.742	573.949	113,7
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	253.441	276.596	109,1
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	4.450.652	3.988.066	89,6
1.4.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	45.394	5.237	11,5
1.5.	Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode	198.470	234.249	118,0
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	1.236.639	761.069	61,5
3.	Druga potraživanja	7.500	15.284	203,8
	Ukupno	6.696.838	5.854.450	87,4

Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 5.854.450,00 kn, a u odnosu na stanje koncem 2010. potraživanja su manja za 842.388,00 kn ili 12,6%. Koncem 2011. dospjela potraživanja iznose 4.867.461,00 kn, što čini 83,1% ukupnih potraživanja. Vrijednosno značajnija dospjela potraživanja odnose se na doprinos za sanaciju deponije komunalnog otpada u iznosu 1.550.061,00 kn, za komunalno opremanje zone malog poduzetništva 706.722,00 kn, za komunalnu naknadu 627.811,00 kn, gradske poreze 573.949,00 kn, za vodne naknade (prihod Hrvatskih voda) 399.494,00 kn, troškove prisilne naplate 234.249,00 kn, sufinanciranje građana za izgradnju nerazvrstanih cesta 224.208,00 kn, te komunalni doprinos 198.236,00 kn. Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine u iznosu 761.069,00 kn odnose se na potraživanja od prodaje stanova na kojima postoji stanarsko pravo, od čega je dospjelo 19.076,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda, te organizacija i kontrola naplate prihoda

Grad Ivanec ostvaruje prihode iz različitih izvora. Razrez, obračun i naplatu prihoda obavlja grad Ivanec, osim poreza na potrošnju čiji razrez i naplatu obavlja Porezna uprava i naknada čiji obračun i naplatu obavljaju komunalna društva u njegovom suvlasništvu. Grad Ivanec obavlja naplatu prihoda na temelju rješenja, ugovora i druge dokumentacije. Porezna uprava dostavlja gradu Ivancu skupno mjesečno izvješće o utvrđenom i naplaćenom porezu na potrošnju, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga grad Ivanec nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu poreza na potrošnju za koje potraživanje koncem 2011. iznosi 396.684,00 kn, što je za 79,5% više od zaduženja za 2011., te za 130,0% više od ostvarenog prihoda u 2011. koji je iznosio 172.484,00 kn.

Na naplatu dijela prihoda od nefinancijske imovine (naknada za eksploataciju mineralnih sirovina), dijela prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (spomeničku rentu, doprinos za šume) grad Ivanec nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka. Oni se ostvaruju na temelju obračuna obveznika.

Potraživanja koncem 2011. su iskazana u iznosu 5.854.450,00 kn, što je za 842.388,00 kn ili 12,6% manje u odnosu na početak godine. Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 4.867.461,00 kn, što čini 83,1% ukupnih potraživanja. Vrijednosno značajna dospjela potraživanja starosti do godinu dana iznose 2.601.868,00 kn, od jedne do tri godine iznose 891.474 kn, od tri do pet godina iznose 406.404,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 301.160,00 kn.

Za naplatu prihoda (potraživanja) poduzimane su razne mjere: upućivane su opomene (porez na kuće za odmor, porez na tvrtku ili naziv, najam stanova, korištenje javnih površina, zakup poslovnog prostora, komunalna naknada, komunalni doprinos, druga potraživanja od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, prodaja zemljišta, te prodaja stanova sa stanarskim pravom), pokretane sudske tužbe i ovrhe na novčanim sredstvima (porez na kuće za odmor, porez na tvrtku ili naziv, komunalna naknada, komunalni doprinos, druga potraživanja od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, prodaja stanova sa stanarskim pravom), te nagodbe po opomeni (komunalna naknada).

Tijekom 2011. za naplatu potraživanja poslano je 2 148 opomena u ukupnom iznosu 2.325.812,00 kn. Izdano je 486 ovrha - od toga u upravnom postupku 471, putem javnog bilježnika 15, sve u ukupnom iznosu 529.500,00 kn od čega je do 31. prosinca 2011. naplaćeno 237.910,00 kn ili 44,9%.

Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode.

Poslovi naplate obavljaju se u upravom odjelu za proračun i financije, a naplatu obavljaju tri osobe koje u sklopu svog radnog mjesta (administrativni referent, viši referent za proračun i financije i referent za knjigovodstvene poslove) osim naplate prihoda obavljaju i druge poslove. Osoba za kontrolu naplate prihoda je pročelnik upravnog odjela za financije i proračun.

Grad Ivanec nije donio interne akte kojima bi se propisala procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. Tijekom 2011. otpisana su potraživanja u iznosu 21.898,00 kn. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik.

Koeficijenti učinkovitosti naplate prihoda pokazuju da su na koncu 2011. pojedina potraživanja veća od godišnjeg zaduženja (doprinos za sanaciju komunalne deponije za 293,1%, najam poslovnih prostorija za 196,8%, sufinanciranje građana za izgradnju nerazvrstanih cesta za 181,0%, porez na potrošnju za 79,5%, troškovi prisilne naplate za 77,7%,). Također pokazuju porast potraživanja na koncu 2011. godine u odnosu na konac 2010. (zatezne kamate za komunalni doprinos za 136,6%, porez na tvrtku za 18,6%, komunalna naknada za 18,2%, naknada za povećani komunalni standard 11,6%). Isto tako, postotak naplate pojedinih prihoda (vrijednosno značajnijih) u 2011. u odnosu na ukupno potraživanje (potraživanje iz ranijih godina i zaduženje za 2011.) kreće se u rasponu od 29,0% (naplaćeni troškovi prisilne naplate) do 100,0% (naknada za umanjenu vrijednost nekretnina).

Za pojedine vrste prihoda potraživanja na koncu godine čine značajni udio ukupnog zaduženja za navedeni prihod (za komunalno opremanje poslovne zone 90,7%, doprinos za sanaciju komunalnog deponija 79,2%, porez na potrošnju 69,7%, porez na korištenje javnih površina 63,9%, porez na tvrtku 42,2%, sufinanciranje građana 39,6%).

Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu gradskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira grad Ivanec o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospelje obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike grad Ivanec ima saznanja i da bi mogao sam obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li samostalno obavljati obračun i naplatu navedenog prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključiti ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospelje obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju je mišljenja da su poduzete razne mjere naplate potraživanja (prihoda) koje ne daju očekivane rezultate. Predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda odnosno potraživanja, osobe zadužene za naplatu, kontrolu i praćenje rezultata poduzetih mjera, te donošenje procedura i kriterija za otpis potraživanja. Skreće se pozornost da je u srpnju 2012. stupila na snagu Uredba o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12), koja se odnosi na potraživanja države i lokalnih jedinica.

- Prihodi od naknade za sanaciju deponije komunalnog otpada, te prihodi za komunalno opremanje zemljišta u poslovnoj zoni

Prihodi od naknade za sanaciju deponije komunalnog otpada odnose se na sredstva koja prikuplja komunalno društvo u suvlasništvu grada Ivanca, a sadržana su u cijeni komunalne usluge odvoza i zbrinjavanja komunalnog otpada. Ostvaruju se na temelju ugovora o načinu osiguranja sredstava za radove na sanaciji komunalnog otpada, koji su 2006., 2007. i 2011. zaključili grad Ivanec, pet jedinica lokalne samouprave i komunalno društvo u suvlasništvu. Korisnici usluga navedena sredstva uplaćuju na račun komunalnog društva u suvlasništvu, a pet jedinica lokalne samouprave je svoj prihod, odnosno potraživanja ustupilo gradu Ivancu. Sredstva su namijenjena za unapređenje gospodarenja otpadom, izgradnju komunalne i društvene infrastrukture, te za zaštitu okoliša i prirode na području grada Ivanca, a prema programima gradskih tijela.

Odlukom o izmjenama i dopunama Odluke o utvrđivanju naknade koju gradu Ivancu plaćaju druge jedinice lokalne samouprave koje se za zbrinjavanje otpada koriste odlagalištem komunalnog otpada u Jerovcu, utvrđeno je da sredstva navedene naknade komunalno društvo uplaćuje u proračun grada Ivanca, u pravilu polugodišnje. Društvo nije sredstva uplaćivalo u proračun grada Ivanca sukladno navedenoj Odluci, nego je gradu Ivancu dostavljalo Izvješća o prikupljenim sredstvima naknade, utrošku sredstava i stanju neutrošenih sredstava, a grad Ivanec je u okviru prihoda iskazao dio prikupljenih sredstava koje je komunalno društvo utrošilo za određene namjene. Iz navedenog proizlazi da nisu ostvareni (iskazani) svi prihodi koji su u skladu s propisima mogli/morali biti ostvareni. U Izvještaju Društva (prikupljena naknada do 21. prosinca 2011.) stanje neutrošenih sredstava iskazano je u iznosu 1.550.061,00 kn, koliko je i u poslovnim knjigama grada Ivanca iskazano potraživanje prema komunalnom Društvu. Za razdoblje od 1. siječnja do 21. prosinca 2011., prema izvještaju komunalnog društva, prikupljena sredstva naknade iznose 1.361.801,00 kn. Da su sredstva uplaćivana u proračun grada Ivanca sukladno navedenoj Odluci prihodi za 2011. bili bi ostvareni i iskazan u većem iznosu.

Na temelju gradskih odluka i zaključenih ugovora o reguliranju međusobnih prava i obveza s kupcima zemljišta u poslovnoj zoni ostvareni su prihodi za komunalno opremanje zemljišta u poslovnoj zoni. Cijena za komunalno opremanje utvrđena je u iznosu 5,- EUR/m², plativo u kunsjoj protuvrijednosti s mogućnošću otplate na rok dvije godine. Za osiguranje naplate ugovorena je uknjižba hipoteke na nekretnini u korist grada Ivanca ili zadužnica ovjerena kod javnog bilježnika.

Na koncu 2011. potraživanje od jedanaest kupaca zemljišta je iznosilo 706.722,00 kn. Kao mjera osiguranja naplate pribavljene su zadužnice, koje nisu davane na naplatu iako su rokovi dospjeća istekli u razdoblju od 2006. do 2010. Gradsko vijeće je u prosincu 2011. izmjenama i dopunama Programa razvoja Zone malog poduzetništva utvrdilo da se preuzete obveze iz zaključenih ugovora, vezano uz financiranje izgradnje komunalne infrastrukture, moraju podmiriti do 30. lipnja 2012., a nakon proteka navedenog roka obaviti će se naplata sukladno ugovoru. S kupcima su zaključeni dodaci ugovorima kojima su utvrđene prava i obveze sukladno izmjenama i dopunama navedenog Programa.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti Odluku o utvrđivanju naknade koju gradu Ivancu plaćaju druge jedinice lokalne samouprave i stvarno stanje koje se provodi kod prikupljanja i trošenja sredstava naknade za zbrinjavanje komunalnog otpada, te da se sukladno usklađenju akta i stvarnog stanja provede evidentiranje u poslovnim knjigama grada Ivanca. Nadalje predlaže pravovremeno poduzeti ugovorene mjere naplate pojedinih potraživanja (prihoda), kako bi se ostvarili izvori sredstva za utvrđenu namjenu.

Također predlaže uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela kako bi se omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave uvid u stanje potraživanja i poduzimanje mjera naplate dijela prihoda koji im prema zakonskim odredbama pripada.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 1.865.838,00 kn i čine 25,2% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu manji su za 104.830,00 kn ili 5,3%. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 627.811,00 kn i veća su za 18,2% od potraživanja koncem 2010, te čine 32,0% zaduženja za 2011. Potraživanja starija od tri godine iznose 245.650,00 kn ili 39,1% potraživanja za komunalnu naknadu.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke gradskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za grad Ivanec koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području grada Ivanca.

Obračun komunalne naknade obavlja upravni odjel za komunalno gospodarstvo. Odlukom je utvrđeno da komunalnu naknadu plaćaju vlasnici, odnosno korisnici poslovnog, stambenog i garažnog prostora, građevnog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti, te neizgrađenog građevinskog zemljište (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Naknada se naplaćuje za poslovni, stambeni i garažni prostor. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika poslovnog, stambenog i garažnog prostora. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. U slučajevima kada vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu grad Ivanec nema točne podatke za razrez i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, zbog čega je naplata otežana.

S istim poteškoćama se susreću i druge lokalne jedinice. Najsloženiji postupci za utvrđivanje obveznika odnose se na podatke za obračun komunalne naknade, poreza na kuće za odmor, sufinanciranje građana za izgradnju određene komunalne infrastrukture.

Grad Ivanec ima poteškoća kod razreza komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo. Gradu Ivancu se nakon ostavinske rasprave službeno ne dostavljaju podaci od javnih bilježnika.

Također postoje problemi kod utvrđivanja odnosno utuživanja pojedinih obveznika u slučajevima osnivanja novih trgovačkih društava koja koriste isti prostor kao i evidentirani obveznik čiji je račun u blokadi ili nema imovine, jer grad Ivanec nije obaviješten o promjeni obveznika.

Prema odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan je u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08 i 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Ažuriranje baza podataka komunalne naknade uvidom stanja na terenu obavlja se u 2012., a posljednji put je uvid stanja na terenu obavljen u 2006. Baze se ažuriraju i na temelju prijave promjene obveznika, te drugih službenih saznanja.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi. Te kada bi se u zakonskoj regulativi jasnije odredili datumi nastanka obveze plaćanja komunalne naknade.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem, te preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine koje su utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je brojnim zakonskim propisima i aktima grada Ivanca o čijoj primjeni, između ostalog, ovisi učinkovitost naplate prihoda.

Grad Ivanec vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja su evidentirana na temelju urednih knjigovodstvenih isprava. Unos podataka u poslovne knjige omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi.

Sustav vođenja evidencija potraživanja omogućava ispis potraživanja prema starosti, osim za porez na potrošnju, naknadu za deponiranje i naknadu za povećani komunalni standard, za koje su potraživanja iskazana sintetički.

Baze podataka (podaci o obveznicima) ustrojene su za sve vrste prihoda koje naplaćuje grad Ivanec. Baze se ažuriraju na temelju prijave korisnika, zaključenih ugovora i druge dokumentacije, ovisno o vrsti prihoda.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave bolju i učinkovitiju naplatu prihoda.

- Informiranje stanovništva

Informacije o gradu Ivancu, iz raznih područja, objavljuju se u tiskanim i elektroničkim medijima. Grad Ivanec putem javnih medija informira stanovništvo o radnjama i aktivnostima gradske uprave, obavljanju poslova koji se provode na njegovom području, te o potrebi plaćanja proračunskih prihoda koji služe za zadovoljavanje javnih potreba na području grada Ivanca. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području grada Ivanca nisu provođene.

Sustavno provođenje mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju (naročito prihodi koji se neposredno naplaćuju od stanovništva), te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području grada Ivanca, podiglo bi svijest stanovništva o potrebi podmirivanja obveza prema gradu Ivancu.

Za najznačajnije prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se stanovništvo putem sredstava javnog informiranja često podsjećati na njihovu obvezu.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje kontinuirano izvještavati stanovništvo o značaju javnih prihoda, njihovom prikupljanju i trošenju, utjecaju na uvjete života, te obvezi prijave promjene podataka.

Također predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju, njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području grada Ivanca. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Grad Lepoglava

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđen je grad Lepoglava kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina grada Lepoglave je 64,5 km², a obuhvaća 16 naselja. Grad Lepoglava ima status brdsko – planinskog područja u skladu s odredbama Zakona o brdsko – planinskom području. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 8 271 stanovnika, 2 356 kućanstava i 3 213 stambenih jedinica.

Na području grada Lepoglave posluje 96 fizičkih osoba, te 70 pravnih osoba koje su registrirane za obavljanje gospodarskih djelatnosti.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga ustrojen je Jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. grad Lepoglava je imao osam zaposlenika. Prema registru proračunskih korisnika ima dva proračunska korisnika u kojima je koncem 2011. bilo 13 zaposlenika.

a) Prihodi

Ukupni prihodi grada Lepoglave, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 17.251.455,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 150.482,00 kn ili za 0,9%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 10,9% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 22,2% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima grada Lepoglave ostvarenim za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 7.

Tablica broj 7

Vlastiti prihodi
grada Lepoglave ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Gradski porezi	187.795	203.031	108,1
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	27.787	37.148	133,7
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	87.748	91.040	103,8
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	72.260	74.843	103,6
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	190.817	191.572	100,4
2.1.	Naknade za koncesiju	6.663	10.169	152,6
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	6.089	8.779	144,2
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	0	172.624	-
2.4.	Ostali prihodi od nefinancijske imovine	178.065	0	-
3.	Upravne i administrativne pristojbe	23.190	40.839	176,1
4.	Komunalni doprinosi i naknade	928.413	1.137.675	122,5
4.1.	Komunalni doprinos	129.222	81.939	63,4
4.2.	Komunalna naknada	755.591	997.736	132,0
4.3.	Naknade za priključak	43.600	58.000	133,0
5.	Prihodi po posebnim propisima	576.753	688.844	119,4
5.1.	Doprinos za šume	25.385	21.571	85
5.2.	Mjesni samodoprinos	212.895	172.453	81
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	338.473	494.820	146,2
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	1.376	1.566.079	113 813,9
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	0	1.530.263	-
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	1.376	35.816	2 602,9
	Ukupno	1.908.344	3.828.040	200,6

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima grada Lepoglave koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 8.

Tablica broj 8

Potraživanja
grada Lepoglave koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	2.316.141	1.723.736	74,4
1.1.	Potraživanja za poreze	337.412	306.120	90,7
1.2.	Potraživanja za doprinose	540	0	-
1.3.	Potraživanja za prihode od imovine	31.586	35.429	112,2
1.4.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	1.946.603	1.362.431	70,0
1.5.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	0	19.756	-
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	0	25.261	-
	Ukupno	2.316.141	1.748.997	75,5

Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 1.748.997,00 kn, a u odnosu na stanje koncem 2010. potraživanja su manja za 567.144,00 kn ili 24,5%. Koncem 2011. dospjela potraživanja iznose 1.468.146,00 kn i čine 83,9% ukupnih potraživanja. Odnose se na naknadu za uređenje voda u iznosu 531.000,00 kn, komunalnu naknadu 429.147,00 kn, gradske poreze 306.120,00 kn, sufinanciranje građana 135.579,00 kn, najam stanova 33.918,00 kn i komunalni doprinos 32.382,00 kn. Potraživanja se odnose na potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade u iznosu 1.362.431,00 kn ili 77,9%, potraživanja za poreze u iznosu 306.120,00 kn ili 17,5% i druga potraživanja u iznosu 80.446,00 ili 4,6% od ukupnih potraživanja.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda, te organizacija i kontrola naplate prihoda

Razrez i naplatu prihoda obavlja grad Lepoglava, osim gradskih poreza (porez na potrošnju, porez na kuće za odmor i porez na tvrtku) čiju naplatu obavlja Porezna uprava, te naknada čiju naplatu obavljaju komunalna društva u suvlasništvu grada Lepoglave. Obračun i naplatu poreza na korištenje javnih površina obavlja grad Lepoglava. Grad Lepoglava obavlja naplatu prihoda na temelju rješenja, ugovora i druge dokumentacije. Porezna uprava dostavlja gradu Lepoglavi izvješće o utvrđenim i naplaćenim gradskim porezima, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), te mjerama naplate ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga grad Lepoglava nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu gradskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 306.120,00 kn, što je za 31,0% više od zaduženja za 2011., te za 61,7% više od ostvarenog prihoda u 2011. koji je iznosio 189.357,00 kn.

Na naplatu dijela prihoda od nefinancijske imovine (naknada za eksploataciju mineralnih sirovina), dijela prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) grad Lepoglava nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka. Oni se ostvaruju na temelju obračuna obveznika.

Potraživanja koncem 2011. su iskazana u iznosu 1.748.997,00 kn, od čega je dospjelo 1.468.146,00 kn. Dospjela potraživanja starosti do godinu dana iznose 691.180,00 kn, od jedne do tri godine iznose 419.445,00 kn, od tri do pet godina iznose 194.579,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 162.942,00 kn. Otpisana su dospjela potraživanja u iznosu 2.871,00 kn.

Za naplatu prihoda (potraživanja) poduzimane su razne mjere: upućivane su opomene, pokretane sudske tužbe i ovrhe na novčanim sredstvima. Tijekom 2011. za naplatu potraživanja poslana su 1 153 opomene u ukupnom iznosu 336.863,00 kn. Izdano je 77 ovrha u ukupnom iznosu 83.676,00 kn. U 2011. naplaćeno je 133.372,00 kn na ime zateznih kamata. Rashodi po poduzetim mjerama za naplatu izvršeni su u iznosu 14.691,00 kn.

Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, ne provode se ili se rijetko provode.

Poslove naplate obavljaju dvije osobe (voditelj pododsjeka za računovodstveno poslovanje i voditelj odsjeka za financije i proračun), koje osim poslova naplate obavljaju sve računovodstveno – financijske poslove. Grad Lepoglava nije donio interne akte kojim bi se propisala procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik.

Koeficijenti učinkovitosti naplate prihoda pokazuju da su koncem 2011. pojedina potraživanja veća od godišnjeg zaduženja (sufinanciranje građana za izgradnju infrastrukture za 290,4%, iznajmljivanje stanova za 239,1%, porez na tvrtku za 70,0%, porez na potrošnju za 28,0%, komunalni doprinos za 7,9%). Također pokazuju porast potraživanja na koncu 2011. godine u odnosu na konac 2010. (naknada za priključak na kanalizaciju za 181,0%, porez na potrošnju za 25,1%, iznajmljivanje stanova za 12,1%, porez na tvrtku za 9,1%). Isto tako, postotak naplate pojedinih prihoda (vrijednosno značajnijih) u 2011. u odnosu na ukupno potraživanje (potraživanje iz ranijih godina i zaduženje za 2011.) kreće se u rasponu od 15,0% (iznajmljivanje stanova) do 71,7% (komunalni doprinos). Za pojedine vrste prihoda potraživanja na koncu godine čine značajni udio ukupnog zaduženja za navedeni prihod (iznajmljivanje stanova 84,3%, porez na tvrtku 66,5%, naknada za priključak na kanalizaciju 64,4%, porez na potrošnju 63,3%, naknada za sufinanciranje građana 48,1%).

Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu gradskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira grad Lepoglavu o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospelje obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda.

Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike grad Lepoglava ima saznanja i da bi mogao sam obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li grad Lepoglava samostalno obavljati obračun i naplatu navedenog prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključiti ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospelje obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju je mišljenja da poduzete mjere naplate potraživanja (prihoda) ne daju očekivane rezultate, te predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda odnosno potraživanja, osobe zadužene za naplatu, kontrolu i praćenje rezultata poduzetih mjera, te donošenje procedura i kriterija za otpis potraživanja. Skreće se pozornost da je u srpnju 2012. stupila na snagu Uredba o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12), koja se odnosi na potraživanja države i lokalnih jedinica.

Također predlaže uspostaviti sustav razmjene podataka između drugih državnih tijela kako bi se omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave uvid u stanje potraživanja i poduzimanje mjera naplate dijela prihoda koji im prema zakonskim odredbama pripada.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 997.736,00 kn i čine 26,2% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 242.145,00 kn ili 32,0%. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 429.147,00 kn i manja su za 153.579,00 kn od potraživanja koncem 2010, te čine 50,7% zaduženja za 2011. Potraživanja starija od tri godine iznose 231.056,00 kn ili 53,8%, od čega potraživanja starija od pet godina iznose 128.698,00 kn ili 30,0% ukupnih potraživanja za komunalnu naknadu.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke gradskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za grad Lepoglavu koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području grada Lepoglave.

Odlukom je utvrđeno da komunalnu naknadu plaćaju vlasnici, odnosno korisnici poslovnog, stambenog i garažnog prostora, građevnog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti, te neizgrađenog građevinskog zemljišta (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Naknada se naplaćuje za poslovni, stambeni i garažni prostor. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika poslovnog, stambenog i garažnog prostora. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. U slučajevima kada vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu grad Lepoglava nema točne podatke za razrez i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, zbog čega je naplata otežana. Obračun komunalne naknade obavlja Jedinostveni upravni odjel.

S istim poteškoćama se susreću i druge lokalne jedinice. Najsloženiji postupci za utvrđivanje obveznika odnose se na podatke za obračun komunalne naknade, poreza na kuće za odmor, sufinanciranje građana za izgradnju određene komunalne infrastrukture.

Grad Lepoglava ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo. Gradu Lepoglavi se nakon ostavinske rasprave službeno ne dostavljaju podaci od javnih bilježnika.

Također postoje problemi kod utvrđivanja odnosno utuživanja pojedinih obveznika u slučaju osnivanja novih trgovačkih društava koji koriste isti prostor kao i evidentirani obveznik čiji je račun u blokadi ili nema imovine, jer grad Lepoglava nije obaviješten o promjeni obveznika.

Prema odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan je u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08 i 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Ažuriranje baza podataka komunalne naknade uvidom stanja na terenu obavlja se od 2009., kontinuirano, po pojedinim mjesnim odborima.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem, te preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine koje su utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je brojnim zakonskim propisima i aktima grada Lepoglave o čijoj primjeni, između ostalog, ovisi učinkovitost naplate prihoda.

Grad Lepoglava vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja su evidentirana na temelju urednih knjigovodstvenih isprava.

Unos podataka u poslovne knjige omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi (osim za komunalnu naknadu). Sustav vođenja evidencija potraživanja omogućava ispis potraživanja prema starosti, osim gradskih poreza čiju naplatu obavlja Porezna uprava i naknada čiju naplatu obavljaju komunalna društva u suvlasništvu grada Lepoglave, za koje su potraživanja iskazana sintetički.

Sredstva za sanaciju odlagališta komunalnog otpada Jerovec (koja prikuplja komunalno društvo u cijeni zbrinjavanja otpada i za koja je potraživanje ustupljeno gradu Ivancu na čijem području je odlagalište), prihod su proračuna jedinica lokalne samouprave na čijim područjima su naplaćena sukladno odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Komunalno društvo se ugovorom iz 2006. (važio do 29. lipnja 2011.) obvezalo polugodišnje podnositi izvješća jedinicama lokalne samouprave o visini prikupljenih sredstava i njihovom utrošku. Grad Lepoglava nema podatke o iznosu prikupljenih sredstava i njihovom utrošku, a u poslovnim knjigama nisu evidentirane poslovne promjene iz kojih bi bilo vidljiv poslovni događaj.

Baze podataka (podaci o obveznicima) ustrojene su za sve vrste prihoda koje naplaćuje grad Lepoglava. Baze se ažuriraju na temelju prijave korisnika, zaključenih ugovora i druge dokumentacije, ovisno o vrsti prihoda.

S obzirom da je imovina resurs koji kontrolira proračun kao rezultat prošlih događaja i od kojih se očekuju buduće koristi u obavljanju djelatnosti, Državni ured za reviziju predlaže u poslovnim knjigama evidentirati promjene kao rezultat poslovnog događaja prikupljanja sredstava za sanaciju i korištenja odlagališta komunalnog otpada.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave bolju i učinkovitiju naplatu prihoda.

- Informiranje stanovništva

Informacije o gradu Lepoglavi, iz raznih područja, objavljuju se u tiskanim i elektroničkim medijima. Grad Lepoglava putem javnih medija informira stanovništvo o radnjama i aktivnostima gradske uprave, obavljanju poslova koji se provode na njegovom području, te o potrebi plaćanja proračunskih prihoda koji služe za zadovoljavanje javnih potreba na području grada Lepoglave. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području grada Lepoglave nisu provedene.

Sustavno provođenje mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju (naročito prihodi koji se neposredno naplaćuju od stanovništva), te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području grada Lepoglave, podiglo bi svijest stanovništva o potrebi podmirivanja obveza prema gradu Lepoglavi.

Za najznačajnije prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se stanovništvo putem sredstava javnog informiranja često podsjećati na njihovu obvezu.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje kontinuirano izvještavati stanovništvo o značaju javnih prihoda, njihovom prikupljanju i trošenju, utjecaju na uvjete života, te obvezi prijave promjene podataka.

Također predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju, njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području grada Lepoglave. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Grad Ludbreg

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđen je grad Ludbreg kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina grada Ludbrega je 68,3 km², a obuhvaća 12 naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. na području grada Ludbrega ima 8 458 stanovnika, 2 785 kućanstava i 3 959 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga grada Ludbrega ustrojena su tri upravna odjela i službe. Koncem 2011. grad Ludbreg je imao 15 zaposlenika. Prema registru proračunskih korisnika ima tri proračunska korisnika u kojima je koncem 2011. zaposleno 27 zaposlenika.

Na području grada Ludbrega posluju 203 fizičke osobe te 222 pravne osobe koje su registrirane za obavljanje gospodarskih djelatnosti.

a) Prihodi

Ukupni prihodi i primici grada Ludbrega, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 19.082.099,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 4.380.411,00 kn ili za 18,7%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 31,1% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 45,0% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima grada Ludbrega ostvarenim za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 9.

Tablica broj 9

Vlastiti prihodi grada Ludbrega ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Gradski porezi	1.052.524	1.150.562	109,3
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	728.708	835.899	114,7
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	138.770	149.575	107,8
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	185.046	165.088	89,2
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	537.846	639.753	118,9
2.1.	Naknade za koncesiju	75.256	141.193	187,6
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	395.305	437.957	110,8
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	67.285	60.603	90,1
3.	Upravne i administrativne pristojbe	639.320	268.919	42,1
3.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	525.608	140	-
3.2.	Ostale pristojbe i naknade	113.712	268.779	236,4
4.	Komunalni doprinosi i naknade	3.415.999	4.129.028	120,9
4.1.	Komunalni doprinos	298.442	742.725	248,9
4.2.	Komunalna naknada	3.117.557	3.386.303	108,6
5.	Prihodi po posebnim propisima	1.223.895	1.319.242	107,8
5.1.	Doprinos za šume	16.958	42.276	249,3
5.2.	Ostali prihodi po posebnim propisima	1.206.937	1.276.966	105,8
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	418.955	1.077.273	257,1
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	219.911	399.148	181,5
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	199.044	678.125	340,7
	Ukupno	7.288.539	8.584.777	118,0

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima grada Ludbrega koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 10.

Tablica broj 10

Potraživanja grada Ludbrega koncem 2010. i 2011.

				u kn
Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	4.094.503	5.121.690	125,1
1.1.	Potraživanja za poreze	891.522	897.664	100,7
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	170.756	160.557	94,0
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	2.828.074	3.859.318	136,5
1.4.	Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode	204.151	204.151	100
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	1.860.118	1.589.114	85,4
3.	Druga potraživanja	4.970	2.217	44,6
Ukupno		5.959.591	6.713.021	112,6

Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 6.713.021,00 kn, a u odnosu na stanje koncem 2010. potraživanja su veća za 753.430,00 kn ili 12,6%. Koncem 2011. dospjela potraživanja iznose 3.886.361,00 kn i čine 57,9% ukupnih potraživanja.

Vrijednosno značajnija dospjela potraživanja odnose se na potraživanja za gradske poreze 897.664,00 kn, komunalnu naknadu 662.824,00 kn, od poduzetnika za sufinanciranje izgradnje infrastrukturne zone 568.770,00 kn, za prodaju zemljišta 527.930,00 kn, za sufinanciranje izgradnje komunalne infrastrukture 506.709,00 kn, te za obračunanu ugovornu kaznu (penale) izvoditelju radova izgradnje sportskog objekta na gradskom stadionu 204.151,00 kn. Nedospjela potraživanja iskazana su u iznosu 2.826.660,00 kn, a vrijednosno značajnija odnose se na potraživanja za sufinanciranje izgradnje komunalne infrastrukture u iznosu 1.395.800,00 kn, prodaju stanova sa stanarskim pravom 900.556,00 kn i komunalnu naknadu u iznosu 402.928,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda, te organizacija i kontrola naplate prihoda

Razrez i naplatu prihoda obavlja grad Ludbreg, osim gradskih poreza (porez na potrošnju, porez na kuće za odmor i porez na tvrtku) čiju naplatu obavlja Porezna uprava. Grad Ludbreg obavlja naplatu prihoda na temelju rješenja, ugovora i druge dokumentacije. Porezna uprava dostavlja gradu Ludbregu izvješće o utvrđenim i naplaćenim gradskim porezima, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga grad Ludbreg nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu gradskih poreza za koje potraživanje koncem 2011. iznosi 897.664,00 kn, što je za 148,7% više od zaduženja za 2011., te za 169,3% više od ostvarenog prihoda u 2011. koji je iznosio 333.293,00 kn.

Na naplatu dijela prihoda od nefinancijske imovine (naknada za eksploataciju mineralnih sirovina), dijela prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) grad Ludbreg nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka. Oni se ostvaruju na temelju obračuna obveznika.

Potraživanja koncem 2011. su iskazana u iznosu 6.713.021,00 kn, od čega je dospjelo 3.886.361,00 kn. Dospjela potraživanja za komunalnu naknadu i sufinanciranje građana za izgradnju komunalne infrastrukture u iznosu 1.169.533,00 kn nije iskazano prema rokovima dospelosti. Ostala vrijednosno značajna dospjela potraživanja starosti do godinu dana iskazana su u iznosu 1.057.750,00 kn, od jedne do tri godine iznose 30.711,00 kn, od tri do pet godina iznose 527.920,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 562.566,00 kn. Otpisana su dospjela potraživanja u iznosu 131.641,00 kn (gradski porezi).

Za naplatu prihoda (potraživanja) poduzimane su razne mjere: upućivane su opomene, pokretane sudske tužbe i ovrhe na novčanim sredstvima, te prijave u stečajnu masu. Tijekom 2011. za naplatu potraživanja poslana su 854 opomene u ukupnom iznosu 1.329.093,00 kn. Izdane su 183 ovrhe u ukupnom iznosu 818.562,00 kn. Potraživanja za prodaju zemljišta u iznosu 471.762,00 kn i za sufinanciranje komunalne infrastrukture (zona istok) u iznosu 562.566,00 kn prijavljeno je u stečajnu masu. Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode. Zatezne kamate nisu obračunavane.

Poslove naplate obavljaju dvije osobe (računovodstveni referent i upravni referent), koje osim poslova naplate obavljaju druge poslove. Kontrolu naplate prihoda obavljaju dvije osobe: pročelnik za gospodarstvo i financije i pročelnik za prostorno uređenje, komunalne djelatnosti i imovinu. Grad Ludbreg nije donio interne akte kojim bi se propisala procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik.

Koeficijenti učinkovitosti naplate prihoda pokazuju da su na koncu 2011. pojedina potraživanja veća od godišnjeg zaduženja (porez na tvrtku za 212,70%, iznajmljivanje stanova za 130,0%, porez na kuće za odmor za 108,2%, sufinanciranje za izgradnju infrastrukture za 0,5%). Također pokazuju porast potraživanja na koncu 2011. godine u odnosu na konac 2010. (sufinanciranje za izgradnju komunalne infrastrukture za 174,0%, koncesije za komunalne djelatnosti za 61,5%, komunalni doprinos za 27,6%, iznajmljivanje poslovnih prostorija za 18,3%). Isto tako, postotak naplate pojedinih prihoda (vrijednosno značajnijih) u 2011. u odnosu na ukupno potraživanje (potraživanje iz ranijih godina i zaduženje za 2011.) kreće se u rasponu od 26,5% (sufinanciranje komunalne infrastrukture) do 76,1% (komunalna naknada). Za pojedine vrste prihoda potraživanja na koncu godine čine značajni udio ukupnog zaduženja za navedeni prihod (sufinanciranje komunalne infrastrukture 73,5%, porez na tvrtku 74,9%, porez na kuće za odmor 73,7%, porez na potrošnju 69,3%, iznajmljivanje stanova 66,2%).

Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu gradskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira grad Ludbreg o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda.

Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike grad Ludbreg ima saznanja i da bi mogao sam obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li samostalno obavljati obračun i naplatu navedenog prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključiti ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže uspostaviti sustav razmjene podataka između drugih državnih tijela kako bi se omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave uvid u stanje potraživanja i poduzimanje mjera naplate dijela prihoda koji im prema zakonskim odredbama pripada.

Državni ured za reviziju je mišljenja da poduzete mjere naplate potraživanja (prihoda) ne daju očekivane rezultate, te predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda odnosno potraživanja, osobe zadužene za naplatu, kontrolu i praćenje rezultata poduzetih mjera, te donošenje procedura i kriterija za otpis potraživanja. Također predlaže kod otpisa potraživanja primjenjivati Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12).

Državni ured za reviziju predlaže za potraživanja naplaćena nakon proteka roka obračunavati zateznu kamatu.

- Prihodi od nefinancijske imovine

Poslovne prostore grada Ludbrega površine 144,94 m² koristi više političkih stranaka bez plaćanja zakupnine, zaključenih ugovora i bez provedenog natječaja. Davanje poslovnih prostora na korištenje političkim strankama bez naknade, predstavlja nedopušteni način financiranja političkih stranaka. Davanje poslovnog prostora političkim strankama u zakup bez provedenog natječaja nije u skladu s odredbama Zakona o zakupu i prodaji poslovnoga prostora (Narodne novine 91/96, 124/97, 174/04 i 38/09) koji se primjenjivao do 15. studenoga 2011., odnosno Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora (Narodne novine 125/11), prema kojima se poslovni prostori u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave daju u zakup putem javnog natječaja.

Državni ured za reviziju predlaže kod davanja poslovnih prostora u zakup postupati u skladu s odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 3.386.303,00 kn i čine 39,4% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 268.746,00 kn ili 8,6%. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 1.065.753,00 kn i manja su za 20.832,00 kn od potraživanja koncem 2010, te čine 31,7% zaduženja za 2011.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke gradskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za grad Ludbreg koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području grada Ludbrega.

Odlukom je utvrđeno da komunalnu naknadu plaćaju vlasnici, odnosno korisnici poslovnog, stambenog i garažnog prostora, građevnog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti, te neizgrađenog građevinskog zemljište (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Naknada se naplaćuje za: poslovni, stambeni i garažni prostor, građevnog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti.

Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika poslovnog, stambenog i garažnog prostora. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. U slučajevima kada vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu grad Ludbreg nema točne podatke za razrez i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, zbog čega je naplata otežana. Obračun komunalne naknade obavlja upravni odjel za prostorno uređenje, komunalne djelatnosti i imovine.

S istim poteškoćama se susreću i druge lokalne jedinice. Najsloženiji postupci za utvrđivanje obveznika odnose se na podatke za obračun komunalne naknade, poreza na kuće za odmor, sufinanciranje građana za izgradnju određene komunalne infrastrukture.

Grad Ludbreg ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo. Gradu Ludbregu se nakon ostavinske rasprave službeno ne dostavljaju podaci od javnih bilježnika. Također postoje problemi kod utvrđivanja odnosno utuživanja pojedinih obveznika u slučaju osnivanja novih trgovačkih društava koji koriste isti prostor kao i evidentirani obveznik čiji je račun u blokadi ili nema imovine, jer grad Ludbreg nije obaviješten o promjeni obveznika.

Prema odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan je u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08 i 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu. Ažuriranje baza podataka komunalne naknade uvidom stanja na terenu provode predstavnici mjesnih obora, kontinuirano, po pojedinim mjesnim odborima.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem, te preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine koje su utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je brojnim zakonskim propisima i aktima grada Ludbrega o čijoj primjeni, između ostalog, ovisi učinkovitost naplate prihoda.

Grad Ludbreg vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja su evidentirana na temelju urednih knjigovodstvenih isprava. Unos podataka u poslovne knjige omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi. Sustav vođenja evidencija potraživanja omogućava ispis potraživanja prema starosti, osim gradskih poreza čiju naplatu obavlja Porezna uprava, te za komunalnu naknadu i sufinanciranje građana za izgradnju komunalne infrastrukture za koje su potraživanja iskazana sintetički.

Baze podataka (podaci o obveznicima) ustrojene su za sve vrste prihoda koje naplaćuje grad Ludbreg. Baze se ažuriraju na temelju prijave korisnika, zaključenih ugovora i druge dokumentacije, ovisno o vrsti prihoda.

Državni ured za reviziju predlaže unaprijediti sustav vođenja potraživanja za obračun komunalne naknade i sufinanciranje izgradnje komunalne infrastrukture, kako bi se osigurao pregled dospjelih potraživanja prema rokovima dospelosti, radi izbjegavanja zastare.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave bolju i učinkovitiju naplatu prihoda.

- Informiranje stanovništva

Informacije o gradu Ludbregu, iz raznih područja, objavljuju se u tiskanim i elektroničkim medijima. Grad Ludbreg putem javnih medija informira stanovništvo o radnjama i aktivnostima gradske uprave, obavljanju poslova koji se provode na njegovom području, te o potrebi plaćanja proračunskih prihoda koji služe za zadovoljavanje javnih potreba na području grada Ludbrega. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području grada Ludbrega nisu provođene.

Sustavno provođenje mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju (naročito prihodi koji se neposredno naplaćuju od stanovništva), te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području grada Ludbrega, podiglo bi svijest stanovništva o potrebi podmirivanja obveza prema gradu Ludbregu.

Za najznačajnije prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se stanovništvo putem sredstava javnog informiranja često podsjećati na njihovu obvezu.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje kontinuirano izvještavati stanovništvo o značaju javnih prihoda, njihovom prikupljanju i korištenju, utjecaju na uvjete života, te obvezi prijave promjene podataka. Također predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni proračunskih prihoda, njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području grada Ludbrega. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke.

Grad Novi Marof

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđen je grad Novi Marof kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina grada Novog Marofa je 111,75 km², a obuhvaća 23 naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 13 238 stanovnika, 4 031 kućanstvo i 7 051 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga grada Novog Marofa ustrojena su dva upravna odjela i služba za opće poslove. Koncem 2011. grad Novi Marof je imao 14 zaposlenika. Prema registru proračunskih korisnika, ima dva proračunska korisnika u kojima je bilo ukupno 20 zaposlenika.

Na području grada Novog Marofa ima 399 poslovnih subjekata (pravnih osoba 137 i fizičkih osoba 262).

a) Prihodi

Ukupni prihodi i primici grada Novog Marofa, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 20.811.183,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 13.626.595,00 kn ili za 39,6%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 14,6% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 16,4% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima grada Novog Marofa ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 11.

Tablica broj 11

Vlastiti prihodi grada Novog Marofa ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Gradski porezi	490.597	482.458	98,3
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	60.257	45.487	75,5
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	191.306	213.827	111,8
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	239.034	223.144	93,4
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	298.686	337.958	113,1
2.1.	Naknade za koncesiju	23.057	11.178	48,5
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	201.374	266.165	132,2
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	74.255	60.615	81,6
3.	Upravne i administrativne pristojbe	149.838	228.576	152,5
4.	Komunalni doprinosi i naknade	3.255.400	2.027.981	62,3
4.1.	Komunalni doprinos	1.126.820	163.688	14,5
4.2.	Komunalna naknada	1.930.102	1.780.277	92,2
4.3.	Naknade za priključak	198.478	84.016	42,3
5.	Prihodi po posebnim propisima	520.620	256.931	49,4
5.1.	Prihodi državne uprave	374	40.092	10 719,8
5.2.	Doprinos za šume	3.973	430	10,8
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	516.273	216.409	41,9
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	301.114	73.886	24,5
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	109.926	33.139	30,1
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	138.052	32.510	23,5
6.3.	Prihodi od prodaje druge nefinancijske imovine	53.136	8.237	15,5
	Ukupno	5.016.255	3.407.790	67,9

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima grada Novog Marofa koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 12.

Tablica broj 12

Potraživanja grada Novog Marofa koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	8.074.376	4.397.167	54,5
1.1.	Potraživanja za poreze	529.919	607.051	114,6
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	119.996	124.073	103,4
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	7.424.461	3.656.824	49,3
1.4.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	0	9.219	-
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	876.114	763.864	87,2
3.	Druga potraživanja	177.727	176.850	99,5
	Ukupno	9.128.217	5.337.881	58,5

Prema podacima iz financijskih izvještaja, potraživanja su koncem 2010. iznosila 9.128.217,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 5.337.881,00 kn, što je za 3.790.336,00 kn ili 41,5% manje u odnosu na prethodnu godinu.

Smanjenje potraživanja se najvećim dijelom odnosi na manja potraživanja za upravne i administrativne pristojbe (isknjiženja iz poslovnih knjiga potraživanja od pravne osobe u stečaju za ustupljena prava korištenja vršnog opterećenja iz trafostanice u poduzetničkoj zoni koje je osporeno tijekom stečajnog postupka rješenjem Trgovačkog suda u Zagrebu iz ožujka 2011. i naplata potraživanja od Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva za sufinanciranje radova na izgradnji kulturnog centra). Od ukupnih potraživanja iskazanih koncem 2011., na dospjela potraživanja se odnosi 4.604.053,00 kn ili 86,3%, a na nedospjela 733.828,00 kn ili 13,7%. Dospjela potraživanja odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 2.428.239,00 kn, naknadu za uređenje voda u iznosu 1.018.869,00 kn, gradske poreze u iznosu 607.051,00 kn (porez na tvrtku ili naziv u iznosu 382.244,00 kn, porez na potrošnju u iznosu 182.904,00 kn, porez na kuće za odmor u iznosu 40.536,00 kn i porez na korištenje javnih površina u iznosu 1.367,00 kn), potraživanja za stanove plaćene konvertibilnom valutom u iznosu 176.850,00 kn, sufinanciranje asfaltiranja cesta u iznosu 168.474,00 kn, zakup i iznajmljivanje imovine u iznosu 63.638,00 kn i druga potraživanja u iznosu 140.932,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Grad Novi Marof ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima obračun i naplatu obavlja grad Novi Marof na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Gradske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, tvrtku i kuće za odmor naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju, rješenja o porezu na tvrtku i kuće za odmor, a prirezu na dohodak kod isplate dohotka.

Dio prihoda od nefinancijske imovine (naknada za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta, naknada za eksploataciju mineralnih sirovina i spomenička renta obračunana na ukupni prihod obveznika), upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna i uplate obveznika i na te prihode grad Novi Marof nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja za vlastite prihode koncem 2011. iznose 3.399.028,00 kn i čine 99,7% vlastitih prihoda ostvarenih za 2011. Dospjela potraživanja za vlastite prihode se odnose na komunalnu naknadu u iznosu 2.428.239,00 kn, gradske poreze u iznosu 607.051,00 kn (porez na tvrtku ili naziv 382.244,00 kn, porez na potrošnju 182.904,00 kn, porez na kuće za odmor 40.536,00 kn i porez na korištenje javnih površina 1.367,00 kn), sufinanciranje asfaltiranja cesta u iznosu 168.474,00 kn, zakup i iznajmljivanje imovine u iznosu 63.638,00 kn i druga potraživanja u iznosu 131.626,00 kn.

Druga dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 1.205.025,00 kn. Odnose se na naknadu za uređenje voda u iznosu 1.018.869,00 kn, potraživanja za stanove u iznosu 176.850,00 kn i druga potraživanja u iznosu 9.306,00 kn.

Dospjela potraživanja starosti do godinu dana iznose 1.053.136,00 kn, od jedne do tri godine iznose 1.375.093,00 kn, od tri do pet godina iznose 1.117.281,00 kn i potraživanja starija od pet godina iznose 431.374,00 kn. Grad Novi Marof nema podatke o starosti potraživanja za gradske poreze u iznosu 607.051,00 kn čiji razrez i naplatu obavlja Porezna uprava, te druga potraživanja u iznosu 20.118,00 kn.

Pojedina dospjela potraživanja koja naplaćuje grad Novi Marof čine 21,0% do 91,6% ukupnog zaduženja za pojedine prihode u 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.), od čega je komunalna naknada (dospjelo potraživanje iznosi 2.428.239,00 kn) 57,4%, naknada za uređenje voda (dospjelo potraživanje iznosi 1.018.869,00 kn) 51,4%, potraživanja za stanove plaćene konvertibilnom valutom (dospjelo potraživanje iznosi 176.850,00 kn) 91,6%, sufinanciranje asfaltiranja cesta (dospjelo potraživanje iznosi 168.474,00 kn) 58,1 %, te zakup i iznajmljivanje imovine (dospjelo potraživanje iznosi 63.638,00 kn) 21,0%.

Tijekom 2011. za naplatu potraživanja su poduzimane mjere naplate slanjem opomena i prisilna naplata. Za naplatu potraživanja poslano je 443 opomene u iznosu 785.784,00 kn. Mjere prisilne naplate pokrenute su za zakup poslovnog prostora u iznosu 20.400,00 kn, komunalnu naknadu u iznosu 331.054,00 kn, naknadu za priključenje na komunalnu infrastrukturu u iznosu 8.000,00 kn i druga potraživanja u iznosu 60.768,00 kn, odnosno sveukupno 420.222,00 kn. U stečajnu masu je prijavljeno 67.913,00 kn. Zatezne kamate obračunane su za komunalnu naknadu.

Poslove naplate obavljaju pročelnik upravnog odjela za financije i proračun i referent.

Državni ured za reviziju je mišljenja, obzirom na iznos i starost dospjelih potraživanja, da su poduzete mjere naplate nedostatne, ne daju očekivane rezultate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanja svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospjelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena.

Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzeto protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Grad Novi Marof nije donio interni akt kojim bi utvrdio procedure za poduzimanje mjera naplate i kontrolu naplate potraživanja. Procedurama treba utvrditi između ostalog mjere naplate koje će poduzimati, vremensko razdoblje nakon kojeg se pokreće pojedina mjera naplate, uvjete kada treba pribaviti instrumente osiguranja plaćanja, praćenje naplate po poduzetim mjerama i osobe koje će obavljati navedena poslove.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se utvrditi poslovni procesi i mjere postupanja sa svrhom poboljšanja sustava naplate potraživanja. Također predlaže za plaćanja obavljena nakon proteka roka obračunati zateznu kamatu.

Potraživanja za gradske poreze, koje naplaćuje Porezna uprava, koncem 2011. iznose 607.051,00 kn. Porezna uprava dostavlja gradu Novom Marofu izvješća o utvrđenim i naplaćenim gradskim porezima, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjere naplate i drugo ne dostavlja.

Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže.

Iz navedenih razloga grad Novi Marof nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu gradskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 607.051,00 kn. i čine 55,8% ukupnog zaduženja (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.). Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu gradskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira grad Novi Marof o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospelje obveze, iznosu nepodmirenenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike grad Novi Marof ima saznanja i da bi grad Novi Marof mogao sam obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li grad Novi Marof samostalno obavljati obračun i naplatu navedenog prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže da se kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključi ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospelje obveze, iznosu nepodmirenenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 1.780.277,00 kn i čine 52,2% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu manji su za 149.825,00 kn ili 7,8%. Potraživanja za komunalnu naknadu koncem 2011. iznose 2.428.239,00 kn i veća su od potraživanja koncem 2010. za 298.160,00 kn, te čine 57,4% ukupnog zaduženja za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.) i veća su za 15,7% od zaduženja za 2011.

Potraživanja za komunalnu naknadu starosti do godinu dana iznose 598.764,00kn, od jedne do tri godine iznose 813.256,00 kn. od tri do pet godina iznose 786.392,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 209.709,00 kn. Tijekom 2011. za komunalnu naknadu su poduzimane mjere naplate slanjem opomena (340 opomena za potraživanje u iznosu 518.640,00 kn) i prisilnom naplatom za potraživanje u iznosu 331.054,00 kn.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke gradskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za grad Novi Marof koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnine.

Komunalna naknada se naplaćuje za poslovni i stambeni prostor, te građevno zemljište koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu ili je uopće nisu prijavili, jer Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. U navedenim slučajevima grad Novi Marof nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe zbog čega je naplata otežana. Grad Novi Marof ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo.

Baza podataka ustrojena je 1994., ažurira se prijavom promjene obveznika, a 2010. i 2011. djelomično u nekoliko mjesnih odbora je obavljena izmjera na terenu.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem, te preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine koje su utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je zakonskim propisima i aktima Grada Novog Marofa.

Grad Novi Marof ima ustrojene glavnu knjigu, dnevnik i pomoćne knjige. Vodi analitičke evidencije potraživanja po subjektima, pojedinačnim iznosima i vrstama potraživanja. Obavlja evidentiranje u poslovnim knjigama na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava.

Evidencija potraživanja za komunalnu naknadu ne omogućava ispis potraživanja prema starosti, već je potrebno pojedinačno utvrđivati dug po godinama za obveznike. Obzirom na navedeno grad Novi Marof ne raspolaže u svakom trenutku podacima o starosti potraživanja. Tijekom 2011. otpisana su potraživanja za vršno opterećenje u iznosu 2.470.500,00 kn (rješenje suda), komunalnu naknadu u iznosu 20.118,00 kn i druga potraživanja u iznosu 14.069,00 kn odnosno ukupno 2.504.687,00 kn. Odluka o otpisu potraživanja je donesena.

Baze podataka su ustrojene za prihode koje naplaćuje lokalna jedinica. Usklađuju se na temelju prijave obveznika, prema službenoj dužnosti, na temelju ugovora i drugo.

Državni ured za reviziju predlaže unaprijediti informatički sustav vođenja evidencija potraživanja kako bi se osigurao ispis potraživanja prema starosti. Također predlaže kod otpisa potraživanja primjenjivati kriterije određene Uredbom o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12) koja se odnosi na državu i lokalne jedinice.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Grad Novi Marof je donio interne akte o prihodima koje prema zakonskim odredbama treba prikupljati, osim odluku o visini spomeničke rente po m² poslovnog prostora u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline, te nije ostvario prihode od navedene spomeničke rente. Obveznici plaćanja spomeničke rente su pravne i fizičke osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline. Na području grada Novog Marofa nalazi se nepokretno kulturno dobro – kulturno povijesna cjelina. Visinu spomeničke rente propisuje odlukom jedinica lokalne samouprave u skladu s odredbom članka 114. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10 i 61/11).

Prihodi od boravišne pristojbe nisu ostvareni. Na području grada Novog Marofa osnovana je turistička zajednica. Odredbama članka 20. Zakona o boravišnoj pristojbi (Narodne novine 152/08 i 59/09) određeno je da turistička zajednica dio sredstava boravišne pristojbe u visini 30,0% doznačuje gradu ili općini na području kojih je osnovana.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti odluku o spomeničkoj renti i ustrojiti baze podataka o obveznicima plaćanja spomeničke rente. Također predlaže pribaviti podataka o iznosu boravišne pristojbe naplaćene na području grada Novog Marofa.

- Informiranje stanovništva

Grad Novi Marof informira stanovništvo o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život stanovništva. Informacije se objavljuju tiskanim i elektroničkim medijima. Sustavno informiranje stanovništva o značaju i namjeni naplate proračunskih prihoda, pogotovo onih koje stanovništvo neposredno plaća, utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice se ne provodi.

Za prihode koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji su komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se obveznike putem izdanih rješenja podsjećati na obvezu prijave promjene podataka. Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08 i 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno informirati stanovništvo o značaju i namjeni za koju se naplaćuju proračunski prihodi i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice, te obvezi prijave promjene podataka.

Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Grad Varaždin

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđen je grad Varaždin kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina grada Varaždina je 59,45 km², a obuhvaća deset naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 47 055 stanovnika, 17 161 kućanstvo i 19 820 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga grada Varaždina ustrojeno je osam upravnih odjela i tajništvo grada. Koncem 2011. grad Varaždin je imao 108 zaposlenika. Prema registru proračunskih korisnika, ima 14 proračunskih korisnika u kojima je bilo ukupno 302 zaposlenika.

Na području grada Varaždina ima 2 482 poslovna subjekta.

a) Prihodi

Ukupni prihodi i primici grada Varaždina, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 195.831.547,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 24.968.597,00 kn ili za 11,3%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 36,2% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 36,1% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima grada Varaždina ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 13.

Tablica broj 13

Vlastiti prihodi
grada Varaždina ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Gradski porezi	4.371.452	4.291.064	98,2
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	772.178	636.935	82,5
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	1.128.037	1.285.441	114,0
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	2.471.237	2.368.688	95,9
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	26.193.205	23.967.351	91,5
2.1.	Naknade za koncesiju	176.424	395.829	224,4
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	22.894.659	20.237.775	88,4
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	3.122.122	3.333.747	106,8
3.	Upravne i administrativne pristojbe	6.555.867	2.315.428	35,3
3.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	5.408.915	1.089.458	20,1
3.2.	Ostale pristojbe i naknade	1.146.952	1.225.970	106,9
4.	Komunalni doprinosi i naknade	30.757.255	34.936.381	113,6
4.1.	Komunalni doprinos	4.405.775	7.849.341	178,2
4.2.	Komunalna naknada	26.351.480	26.010.667	98,7
4.3.	Naknade za priključak	0	1.076.373	-
5.	Prihodi po posebnim propisima	2.351.015	987.906	42,0
5.1.	Prihodi državne uprave	8.934	13.437	150,4
5.2.	Prihodi vodnog gospodarstva	467.354	262.662	56,2
5.3.	Doprinos za šume	772	1.302	168,7
5.4.	Ostali prihodi po posebnim propisima	1.873.955	710.505	37,9
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	9.680.848	4.100.527	42,4
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	7.497.999	1.488.853	19,9
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	2.053.697	2.596.174	126,4
6.3.	Prihodi od prodaje druge nefinancijske imovine	129.152	15.500	12,0
	Ukupno	79.909.642	70.598.657	88,3

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima grada Varaždina koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 14.

Tablica broj 14

Potraživanja
grada Varaždina koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	77.196.583	121.880.217	157,9
1.1.	Potraživanja za poreze	7.652.002	6.791.604	88,8
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	17.211.564	19.264.873	111,9
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	44.988.578	95.454.213	212,2
1.4.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	7.344.439	123.290	1,7
1.5.	Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode	0	246.237	-
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	17.123.611	22.078.190	128,9
3.	Druga potraživanja	15.736.526	15.784.228	100,3
	Ukupno	110.056.720	159.742.635	145,1

Prema podacima iz financijskih izvještaja, potraživanja su koncem 2010. iznosila 110.056.720,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 159.742.635,00 kn, što je za 49.685.915,00 kn ili 45,1% više u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje potraživanja se najvećim dijelom odnosi na rast potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade. Od ukupnih potraživanja iskazanih koncem 2011., na dospjela potraživanja se odnosi 72.010.987,00 kn ili 45,1%, a na nedospjela 87.731.648,00 kn ili 54,9%. Dospjela potraživanja odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 22.140.297,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 17.002.017,00 kn, naknadu za zaštitu voda u iznosu 7.937.996,00 kn, gradske poreze u iznosu 6.791.604,00 kn, kamate 3.758.016,00 kn, zakup za gradsku sportsku dvoranu izgrađenu po modelu javno - privatnog partnerstva u iznosu 3.460.805,00 kn, zakup i iznajmljivanje imovine u iznosu 2.852.859,00 kn, spomeničku rentu 1.814.956,00 kn, prodaju stanova u vlasništvu grada u iznosu 1.545.207,00 kn, prodaju stanova sa stanarskim pravom u iznosu 1.465.720,00 kn, zaštićenu najamninu u iznosu 1.417.133,00 kn, korištenje prostora elektrana u iznosu 16.673,00 kn, troškove ovrha u iznosu 437.932,00 kn, naknadu za priključak na komunalnu infrastrukturu u iznosu 299.482,00 kn, zakup javnih površina u iznosu 168.148,00 kn, najam poljoprivrednog zemljišta u iznosu 115.260,00 kn i druga potraživanja u iznosu 786.882,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Grad Varaždin ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na porez na korištenje javnih površina, komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, obračun i naplatu obavlja grad Varaždin na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Gradske poreze koji se odnose na porez na potrošnju i tvrtku naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju i rješenja o porezu na tvrtku, a prirez porezu na dohodak, kod isplate dohotka. Naplata potraživanja za zaštićenu najamninu, grijanje i toplu vodu povjerena je Javnoj ustanovi gradski stanovi. Za dio prihoda po posebnim propisima (naknadu za deponiranje i trajno zbrinjavanje otpada) obračun i naplatu obavlja trgovačko društvo u suvlasništvu grada Varaždina. Dio prihoda od nefinancijske imovine (naknada za korištenje prostora elektrana i spomenička renta obračunana na ukupni prihod obveznika), upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna i uplate obveznika i na te prihode grad Varaždin nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja za vlastite prihode koncem 2011. iznose 60.314.971,00 kn i čine 85,4% vlastitih prihoda ostvarenih za 2011. Odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 22.140.297,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 17.002.017,00 kn, gradske poreze u iznosu 6.791.604,00 kn, zakup za gradsku sportsku dvoranu izgrađenu po modelu javno - privatnog partnerstva u iznosu 3.460.805,00 kn, zakup i iznajmljivanje imovine u iznosu 2.852.859,00 kn, spomeničku rentu 1.814.956,00 kn, prodaju stanova u vlasništvu grada Varaždina u iznosu 1.545.207,00 kn, prodaju stanova sa stanarskim pravom u iznosu 1.465.720,00 kn, zaštićenu najamninu u iznosu 1.417.133,00 kn i druga potraživanja u iznosu 1.824.373,00 kn.

Druga dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 11.696.016,00 kn. Odnose se na naknadu za zaštitu voda u iznosu 7.937.996,00 kn, kamate 3.696.038,00 kn i druga potraživanja u iznosu 61.982,00 kn.

Grad Varaždin ima podatke o starosti potraživanja za potraživanje u iznosu 20.173.855,00 kn, od čega je najznačajnije potraživanje za komunalni doprinos u iznosu 17.002.017,00 kn. Dospjelo potraživanje za komunalni doprinos starosti do godinu dana iznosi 8.904.122,00 kn, od jedne do tri godine iznosi 7.613.374,00 kn, od tri do pet godina iznosi 84.668,00 kn i potraživanje starije od pet godina iznosi 399.853,00 kn.

Koncem studenoga 2012. rješenje za komunalni doprinos izdano 8. kolovoza 2011. u iznosu 16.855.136,00 kn proglašeno je ništavim, zbog odbijanja zahtjeva investitora za izdavanjem rješenja za građenje trgovačkog centra, radi neplaćanja komunalnog i vodnog doprinosu. Dospjelo potraživanje za komunalni doprinos nakon umanjenja za poništeno rješenje iznosi 8.731.859,00 kn (8.270.159,00 kn se odnosi na dospjelo potraživanje u 2011., a 8.584.277,00 kn se odnosi na dospjelo potraživanje u 2012.)

Pojedina dospjela potraživanja koja naplaćuje grad Varaždin čine od 7,5% do 88,6% ukupnog zaduženja za pojedine prihode za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.), od čega je komunalna naknada 47,4%, komunalni doprinos 49,0%, naknada za zaštitu voda 46,5%, zakup za gradsku sportsku dvoranu izgrađenu po modelu javnog privatnog partnerstva 20,4%, zakup i iznajmljivanje imovine 25,5%, kamate 88,6%, spomenička renta 45,1%, prodaja stanova u vlasništvu grada 16,8% i prodaja stanove sa stanarskim pravom 7,5%.

Tijekom 2011. za naplatu potraživanja su poduzimane mjere naplate slanjem opomena i prisilnom naplatom. Za naplatu potraživanja poslano je 6 276 opomena (zakup poslovnog prostora 30, najam stanova u vlasništvu grada Varaždina 130, zakup poljoprivrednog zemljišta 7, korištenje javnih površina 15, spomenička renta 245, komunalna naknada 5 453, komunalni doprinos 50 i prodaja stanova sa stanarskim pravom 346 opomena). Mjere prisilne naplate su pokrenute za komunalnu naknadu u iznosu 3.687.962,00 kn, najam stanova u vlasništvu grada Varaždina u iznosu 1.053.551,00 kn, prodaju stanova sa stanarskim pravom u iznosu 983.148,00 kn, spomeničku rentu u iznosu 485.537,00 kn i komunalni doprinos u iznosu 403.319,00 kn odnosno sveukupno 6.613.517,000 kn. U stečajnu masu je prijavljeno 893.064,00 kn. Nagodba je zaključena sa 31 obveznikom za potraživanje u iznosu 349.193,00 kn.

Prema računovodstvenoj evidenciji u prethodnim godinama i tijekom 2011. je utuženo, a do sada nije naplaćeno ukupno 10.105.739,00 kn, od čega je potraživanje za komunalnu naknadu 5.960.029,00 kn, stanove sa stanarskim pravom 983.147,00 kn, zakup i iznajmljivanje imovine 1.332.637,00 kn, naknadu za zaštitu voda 687.852,00 kn, zaštićenu najamninu 455.559,00 kn i spomeničku rentu 686.515,00 kn.

Zatezne kamate obračunane su za zakup poslovnog prostora, komunalni doprinos i prodaju stanova sa stanarskim pravom.

Poslove naplate obavljaju viši savjetnik specijalist – glavni rizničar, referenti za naplatu potraživanja i referenti za analitička knjigovodstva u Upravnom odjelu za financije i proračun, komunalni referenti i savjetnik za pravne poslove u Upravnom odjelu za komunalni sustav, urbanizam i zaštitu okoline, drugi djelatnici po potrebi i Javna ustanova gradski stanovi čiji je osnivač grad Varaždin.

Državni ured za reviziju je mišljenja, obzirom na iznos i starost dospjelih potraživanja, da su poduzete mjere naplate nedostatne, ne daju očekivane rezultate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanja svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzeto protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Grad Varaždin nije donio interni akt kojim bi utvrdio procedure za poduzimanje mjera naplate i kontrolu naplate potraživanja. Procedurama treba utvrditi između mjere naplate koje će poduzimati, vremensko razdoblje nakon kojeg se pokreće pojedina mjera naplate, uvjete kada treba pribaviti instrumente osiguranja plaćanja, praćenje naplate po poduzetim mjerama i osobe koje će obavljati navedena poslove.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se utvrditi poslovni procesi i mjere postupanja sa svrhom poboljšanja sustava naplate potraživanja. Također predlaže za plaćanja obavljena nakon proteka roka obračunati zateznu kamatu.

Potraživanja za gradske poreze, koje naplaćuje Porezna uprava, koncem 2011. iznose 6.613.255,00 kn. Porezna uprava dostavlja gradu Varaždinu skupna izvješća o utvrđenim i naplaćenim gradskim porezima, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjere naplate i drugo ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga grad Varaždin nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu gradskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 6.613.255,00 kn. i imaju velik udio u ukupnom zaduženju (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.): porez na potrošnju 51,6%, porez na tvrtku 67,0% i porez na reklame 100,0%. Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu gradskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira grad Varaždin o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospelje obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike grad Varaždin ima saznanja i da bi mogao sam obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li grad Varaždin samostalno obavljati obračun i naplatu navedenog prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže da se kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključi ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospelje obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu.

Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 26.010.667,00 kn i čine 36,8% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu manji su za 340.813,00 kn ili 1,3%. Potraživanja za komunalnu naknadu koncem 2011. iznose 22.140.297,00 kn i veća su od potraživanja koncem 2010. za 483.286,00 kn, te čine 47,4% ukupnog zaduženja za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.) i 88,4% zaduženja za 2011.

Tijekom 2011. za komunalnu naknadu su poduzimane mjere naplate slanjem opomena (5 453 opomena) i prisilna naplata za potraživanje u iznosu 3.687.962,00 kn. U prethodnim godinama i tijekom 2011. poduzete su mjere prisilne naplate za potraživanje u iznosu 5.960.029,00 kn, koja do konca 2011. nisu naplaćena. U stečajnu masu prijavljeno je tijekom 2011. i u prethodnim godinama potraživanje u iznosu 4.797.876,00 kn, koje nije naplaćeno.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke gradskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za grad Varaždin koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnine. Komunalna naknada se naplaćuje za poslovni, stambeni i garažni prostor, građevnog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti, te neizgrađeno građevinsko zemljište. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu ili je uopće nisu prijavili, jer Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. U navedenim slučajevima grad Varaždin nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe zbog čega je naplata otežana. Grad Varaždin ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo.

Baza podataka obveznika komunalne naknade preuzeta je 2002. od trgovačkog društva koje je ranije obavljalo naplatu, te je obavljena kontrola podataka za poslovne prostore provjerom na terenu. Za stambene prostor ažuriranje se obavlja temeljem prijava promjena obveznika, a samo u nekoliko slučajeva je obavljena kontrola podataka u dvije ulice.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže usklađivati podatke za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem.

- Komunalni doprinos

Na koncu 2011. potraživanje za komunalni doprinos iskazano je u iznosu 26.863.910,00 kn, od čega je dospjelo 17.002.017,00 kn.

Najznačajniji iznosi odnose se na tri obveznika, te je njihova ukupna obveza na koncu 2011. iznosila 24.909.192,00 kn. od čega je dospjelo 15.754.782,00 kn.

Za jednog obveznika je potraživanje na koncu 2011. iznosilo 16.855.136,00 kn (dospjelo 8.270.159,00 kn). Obvezniku je koncem studenoga 2012. proglašeno ništavnim rješenje za komunalni doprinos izdano 8. kolovoza 2011. u navedenom iznosu, zbog odbijanja zahtjeva investitora za izdavanjem rješenja za građenje trgovačkog centra, radi neplaćanja komunalnog i vodnog doprinosa.

Potraživanje prema drugom obvezniku na koncu 2011. iznosi 5.279.138,00 kn (u analitičkoj evidenciji je iskazano potraživanje u iznosu 4.300.830,00 kn jer nije iskazana promjena obveznika prema izvansudskoj nagodbi, a kojom je preuzeta i obveza jednog obveznika u iznosu 978.308,00 kn). Na koncu 2011. dospjelo je 4.709.705,00 kn. Grad Varaždin je odobravao obveznicima komunalnog doprinosa da im se troškovi izgradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture priznaju u iznos komunalnog doprinosa.

Prema odredbi članka 33. Zakona o komunalnom gospodarstvu, obveznik komunalnog doprinosa može uz suglasnost jedinice lokalne samouprave i sam snositi troškove gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture, te da mu se ti troškovi priznaju u iznos komunalnoga doprinosa, pod uvjetima utvrđenim pisanim ugovorom s jedinicom lokalne samouprave.

Grad Varaždin nije s navedenim obveznikom zaključivao ugovore kojim bi utvrdio međusobne odnose u tim slučajevima. Nisu utvrđena postupanja u slučaju kada se ugovoreni objekti ne izgrade (nije utvrđen rok), odnosno kada se na taj način ne naplati utvrđeni iznos komunalnog doprinosa.

Na koncu 2011. dospjelo potraživanje za komunalni doprinos (na temelju rješenja iz ranijih godina i izvansudskoj nagodbi iz svibnja 2011.) iznosi 4.300.830,00 kn, od čega se iznos 1.887.620,00 kn odnosi na utvrđenu obvezu izvođenja radova na izgradnji objekata komunalne infrastrukture. Kao mjera osiguranja naplate pribavljene su zadužnice, koje nisu davane na naplatu iako su rokovi dospijeća istekli. Radi osiguranja novčane tražbine Grad je u travnju 2012. uknjižio pravo zaloge za iznos 2.514.934,00 kn na tri stambena objekta ukupne površine 172,8 m², koji su bili u vlasništvu obveznika.

Zaključkom gradonačelnika iz ožujka 2010. utvrđeno je postupanje u predmetima u kojima se plaćanje komunalnog doprinosa obavlja kroz izvođenje radova na izgradnji komunalne infrastrukture.

U slučaju kada investitor nije izvršio radove i izgrađenu komunalnu infrastrukturu predao gradu Varaždinu, investitor je dužan platiti komunalni doprinos u preostalom iznosu koji je utvrđen zaključkom, s pripadajućom zakonskom kamatom računajući od dana pravomoćnosti rješenja o komunalnom doprinosu. Zaključkom je utvrđeno da se primjena odgađa u predmetima u kojima još nije istekao rok izvršenja radova na izgradnji komunalne infrastrukture.

Grad Varaždin nije postupao prema navedenom zaključku, a upitna je i mogućnost postupanja jer grad Varaždin nije s obveznikom plaćanja komunalnog doprinosa zaključio ugovor kojim bi, između ostalog, utvrdio rok izvođenja radova

S trećim obveznikom, prema kojem je dospjelo potraživanje na koncu 2011. iskazano u iznosu 2.774.913,00 kn, u tijeku je uređivanje međusobnih odnosa u vezi s izgradnjom stanova iz programa društveno poticane stanogradnje.

Prihodi od komunalnog doprinosa su namjenski prihodi iz kojih se financira izgradnja objekata i uređaja komunalne infrastrukture, te je neučinkovita naplata utjecala izravno na izgradnju komunalne infrastrukture na području Grada.

Državni ured za reviziju predlaže pravovremeno poduzimati ugovorene mjere naplate pojedinih potraživanja (prihoda), kako bi se ostvarili izvori sredstva za utvrđenu namjenu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je zakonskim propisima i aktima grada Varaždina.

Grad Varaždin ima ustrojene glavnu knjigu, dnevnik i pomoćne knjige. Vodi analitičke evidencije potraživanja po subjektima, pojedinačnim iznosima i vrstama potraživanja. Evidentiranje u poslovnim knjigama treba se obavljati na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava.

Potraživanja od Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost (dalje u tekstu: Fond) iskazana su tijekom 2011. u iznosu 34.679.400,00 kn. Na temelju ugovora iz listopada 2010. zaključenog između Fonda i grada Varaždina, ugovoreno je sufinanciranje mehaničko biološke obrade baliranog komunalnog otpada na privremenom odlagalištu, u roku 30 dana od dana dostave izvješća grada Varaždina s računima, prema stvarno preuzetim i obrađenim količinama baliranog komunalnog otpada. Zbrinjavanje otpada, mehaničko biološkom obradom, nije započelo do dana obavljanja revizije (prosinac 2012.), te grad Varaždin nije imao osnova za iskazivanje potraživanja prema Fondu. Tijekom studenoga 2012. grad Varaždin je u svojim poslovnim knjigama isknjižio potraživanja od Fonda u iznosu 34.679.400,00 kn, te je ovaj nedostatak ispravljen.

Evidencija potraživanja ne omogućava ispis potraživanja prema starosti. Obzirom na navedeno grad Varaždin ne raspolaže u svakom trenutku podacima o starosti potraživanja. Tijekom 2011. otpisana su potraživanja za komunalnu naknadu u iznosu 357.710,00 kn. Odluku o kriterijima za otpis potraživanja nije donesena.

Baza podataka za prihode koje grad Varaždin naplaćuje ustrojene su ranijih godina. Usklađuju se na temelju prijave obveznika, prema službenoj dužnosti, na temelju ugovora i drugo.

Državni ured za reviziju predlaže unaprijediti informatički sustav vođenja evidencija potraživanja kako bi se osigurao ispis potraživanja prema starosti. Također predlaže kod otpisa potraživanja primjenjivati Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12).

- Zakup poslovnih prostora

Grad Varaždin ima u vlasništvu 153 poslovna prostora od čega 37 poslovnih prostora koriste udruge građana, 90 poslovnih prostora koriste drugi zakupci, a 26 poslovnih prostora nije u zakupu (18 poslovnih prostora i 8 za udruge). Navedeni poslovni prostori se ne koriste zbog toga što se nitko nije javio na natječaj ili se radi o poslovnim prostorima za koje se čeka pravomoćnost u postupku denacionalizacije ili su u lošem stanju.

Poslovni prostori su dani političkim strankama u zakup bez provedenog natječaja, što nije u skladu s odredbama Zakona o zakupu i prodaji poslovnih prostora (Narodne novine 91/96, 124/97, 174/04 i 38/09) koji se primjenjivao do 15. studenoga 2011., odnosno Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora (Narodne novine 125/11), prema kojima se poslovni prostori u vlasništvu jedinica lokalne (regionalne) samouprave daju u zakup putem javnog natječaja. Ugovor s jednom političkom strankom zaključen je 2007. na rok pet godina, a s drugom 1995. na neodređeno vrijeme, jer stranka koristi prostor u zgradi koja je nacionalizirana. Ugovorena je visina zakupnine utvrđena Odlukom i izmjenama odluke o davanju u zakup i korištenje poslovnih prostorija, a iznosila je 5,84 kn/m², odnosno 10,00 kn/m². Tijekom 2011. su zaključeni ugovori s tri političke stranke na rok pet godina, uz mjesečnu zakupninu u iznosu 6,00 kn/m². Navedene tri stranke su koristile poslovne prostore bez zaključenog ugovora i plaćanja zakupnine prethodnih godina, a tijekom 2011. nisu redovito podmirivale zakupninu.

Državni ured za reviziju predlaže davati u zakup poslovne prostore u skladu s odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora. Također predlaže kontinuirano javno objavljivati podatke o slobodnim poslovnim prostorima koji se daju u zakup putem mrežne stranice, oglasne ploče ili na drugi način uzimajući u obzir troškove objavljivanja.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Prihodi od boravišne pristojbe nisu ostvareni. Na području grada Varaždina osnovana je turistička zajednica. Odredbama članka 20. Zakona o boravišnoj pristojbi (Narodne novine 152/08 i 59/09) određeno je da turistička zajednica dio sredstava boravišne pristojbe u visini 30,0% doznačuje gradu ili općini na području kojih je osnovana.

Grad Varaždin je u veljači 2008. donio zaključak prema kojem ustupa Turističkoj zajednici grada Varaždina ukupni iznos dijela sredstava prikupljenih s osnova boravišne pristojbe koji bi Turistička zajednica grada Varaždina bila obvezna uplaćivati u proračun grada Varaždina.

Turistička zajednica nije izvješćivala grad Varaždin o visini prikupljenih sredstava koja bi prema Zakonu trebala rasporediti gradu Varaždinu, niti o utrošku tih sredstava.

Državni ured za reviziju predlaže pribaviti podatke o iznosu boravišne pristojbe naplaćene na području grada Varaždina i namjeni za koje je utrošena.

- Informiranje stanovništva

Grad Varaždin informira stanovništvo o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život stanovništva. Informacije se objavljuju u tiskanim i elektroničkim medijima.

Sustavno informiranje stanovništva o značaju i namjeni naplate proračunskih prihoda, pogotovo onih koje stanovništvo neposredno plaća, utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice se ne provodi.

Za prihode koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji su komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se obveznike putem izdanih rješenja podsjećati na obvezu prijave promjene podataka. Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08 i 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno informirati stanovništvo o značaju i namjeni za koju se naplaćuju proračunski prihodi i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice, te obvezi prijave promjene podataka. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Grad Varaždinske Toplice

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđen je grad Varaždinske Toplice kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina grada Varaždinske Toplice je 79,0 km², a obuhvaća 23 naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 6 399 stanovnika, 2 088 kućanstvo i 3 269 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga grada Varaždinske Toplice ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. Grad Varaždinske Toplice je imao 13 zaposlenika. Prema registru proračunskih korisnika, ima dva proračunskih korisnika u kojima je bilo ukupno 15 zaposlenika.

Na području grada Varaždinske Toplice ima 169 poslovnih subjekata.

a) Prihodi

Ukupni prihodi grada Varaždinske Toplice, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 9.681.310,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 33.706,00 kn.

Vlastiti prihodi imaju udjel 20,5% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 27,5% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima grada Varaždinske Toplice ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 15.

Tablica broj 15

Vlastiti prihodi grada Varaždinske Toplice ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Gradski porezi	285.031	651.344	228,5
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	101.739	436.955	429,5
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	110.907	123.395	111,3
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	72.385	90.994	125,7
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	191.757	277.007	144,5
2.1.	Naknade za koncesiju	72.837	147.342	202,3
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	103.736	117.393	113,2
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	15.184	12.272	80,8
3.	Upravne i administrativne pristojbe	22.546	19.310	85,6
4.	Komunalni doprinosi i naknade	1.220.212	1.352.727	110,9
4.1.	Komunalni doprinos	210.022	122.059	58,1
4.2.	Komunalna naknada	995.390	1.214.018	122,0
4.3.	Naknade za priključak	14.800	16.650	112,5
5.	Prihodi po posebnim propisima	215.129	285.195	132,6
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	5.760	26.683	463,2
5.2.	Doprinos za šume	89.278	119.391	133,7
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	120.091	139.121	115,8
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	43.749	80.413	183,8
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	5.358	47.297	882,7
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	38.391	33.116	86,3
	Ukupno	1.978.424	2.665.996	134,8

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima grada Varaždinske Toplice koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 16.

Tablica broj 16

Potraživanja grada Varaždinske Toplice koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	1.749.812	2.181.549	124,7
1.1.	Potraživanja za poreze	299.046	466.320	155,9
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	113.778	13.364	11,7
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	1.249.000	1.115.538	89,3
1.4.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	87.988	114.219	129,8
1.5.	Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode	0	472.108	-
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	31.976	24.257	75,9
3.	Druga potraživanja	74	7.145	-
	Ukupno	1.781.862	2.212.951	124,2

Prema podacima iz financijskih izvještaja, potraživanja su koncem 2010. iznosila 1.781.862,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 2.212.951,00 kn, što je za 431.089,00 kn ili 24,2% više u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje potraživanja se najvećim dijelom odnosi na rast potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode. Od ukupnih potraživanja iskazanih koncem 2011., na dospjela potraživanja se odnosi 2.002.818,00 kn ili 90,5%, a na nedospjela 210.133,00 kn ili 9,5%. Dospjela potraživanja odnose se na gradske poreze u iznosu 466.320,00 kn, naknadu za uređenje voda u iznosu 697.118,00 kn, komunalnu naknadu u iznosu 360.849,00 kn, druga potraživanja u iznosu 302.975,00 kn (troškovi ovrha 155.418,00 kn, sufinanciranje 128.660,00 kn i drugo 18.897,00 kn), grobne naknade i usluge u iznosu 82.800,00 kn, naknade za kanalizaciju u iznosu 19.586,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 28.401,00 kn, prodaju stanova sa stanarskim pravom u iznosu 24.257,00 kn i druga potraživanja u iznosu 20.512,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Grad Varaždinske Toplice ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, obračun i naplatu obavlja grad Varaždinske Toplice na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Gradske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, porez na kuće za odmor i porez na tvrtku naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju, rješenja o porezu na tvrtku i kuće za odmor, a prirez porezu na dohodak kod isplate dohotka. Dio prihoda od nefinancijske imovine (naknadu za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta i spomeničku rentu obračunanu na ukupni prihod obveznika), upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna i uplate obveznika i na te prihode grad Varaždinske Toplice nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja za vlastite prihode koncem 2011. iznose 893.182,00 kn i čine 33,5% vlastitih prihoda. Odnose se na gradske poreze u iznosu 466.320,00 kn, komunalnu naknadu u iznosu 360.849,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 28.401,00 kn, prodaju stanova sa stanarskim pravom u iznosu 24.257,00 kn i druga potraživanja u iznosu 13.355,00 kn.

Druga dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 1.109.636,00 kn. Odnose se na naknadu za uređenje voda u iznosu 697.118,00 kn, druga potraživanja u iznosu 302.975,00 kn (troškove ovrha 155.418,00 kn, sufinanciranje 128.660,00 kn i drugo 18.897,00 kn), naknade za kanalizaciju u iznosu 19.586,00 kn, grobne naknade i usluge u iznosu 82.800,00 kn i druga potraživanja u iznosu 7.157,00 kn.

Dospjela potraživanja starosti do godinu dana iznose 623.748,00 kn, od jedne do tri godine iznose 592.612,00 kn, od tri do pet godina iznose 279.029,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 41.109,00 kn.

Pojedina dospjela potraživanja koja naplaćuje grad Varaždinske Toplice čine od 10,1% do 57,2% ukupnog zaduženju za pojedine prihode za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.), od čega je naknada za uređenje voda 57,2%, komunalna naknada 22,8%, druga potraživanja 42,1%, grobne naknade i usluge 27,9%, naknada za kanalizaciju 10,1%, komunalni doprinos 18,9% i prodaja stanova sa stanarskim pravom 25,1%.

Tijekom 2011. za naplatu potraživanja su poduzimane mjere naplate slanjem opomena i prisilna naplata. Za naplatu potraživanja poslana je 3 161 opomena u iznosu 1.499.164,00 kn. Mjere prisilne naplate pokrenute su za komunalnu naknadu u iznosu 46.743,00 kn. Nagodba je zaključena sa 27 obveznika za potraživanje u iznosu 28.254,00 kn. Zatezne kamate obračunane su za potraživanje za komunalnu naknadu u iznosu 4.406,00 kn.

Poslove naplate obavlja računovodstveni referent.

Državni ured za reviziju je mišljenja, obzirom na iznos dospjelih potraživanja, da su poduzete mjere naplate nedostatne, ne daju očekivane rezultate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanja svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzeto protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Grad Varaždinske Toplice nije donio interni akt kojim bi utvrdio procedure za poduzimanje mjera naplate i kontrolu naplate potraživanja. Procedurama treba utvrditi između ostalog mjere naplate koje će poduzimati, vremensko razdoblje nakon kojeg se pokreće pojedina mjera naplate, uvjete kada treba pribaviti instrumente osiguranja plaćanja, praćenje naplate po poduzetim mjerama i osobe koje će obavljati navedena poslove.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se utvrditi poslovni procesi i mjere postupanja sa svrhom poboljšanja sustava naplate potraživanja. Također predlaže za plaćanja obavljena nakon proteka roka obračunati zateznu kamatu.

Potraživanja za gradske poreze, koje naplaćuje Porezna uprava, koncem 2011. iznose 466.320,00 kn. Porezna uprava dostavlja gradu Varaždinske Toplice skupna izvješća o utvrđenim i naplaćenim gradskim porezima, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjere naplate i drugo ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga grad Varaždinske Toplice nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu gradskih poreza. Potraživanje za porez na potrošnju čini 35,0% ukupnog zaduženja za navedeni porez (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.), potraživanje za porez na tvrtku ili naziv čini 60,4%, potraživanje za porez na kuće za odmor čini 35,5% i potraživanje za porez na korištenje javnih površina čini 50,2% ukupnog zaduženja za pojedine poreze. Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu gradskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira grad Varaždinske Toplice o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospelje obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike grad Varaždinske Toplice ima saznanja i da bi mogao sam obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li grad Varaždinske Toplice samostalno obavljati obračun i naplatu navedenog prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže da se kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključi ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospelje obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 1.214.018,00 kn i čine 45,5% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 218.628,00 kn ili 22,0%. Potraživanja za komunalnu naknadu koncem 2011. iznose 360.849,00 kn i manja su od potraživanja koncem 2010. za 105.796,00 kn, te čine 22,8% ukupnog zaduženja za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.) i 32,4% zaduženja za 2011.

Potraživanja za komunalnu starosti do godinu dana iznose 184.948,00 kn, od jedne do tri godine iznose 144.341,00 kn i od tri do pet godina iznose 31.560,00 kn.

Za naplatu potraživanja za komunalnu naknadu tijekom 2011. su poduzimane mjere naplate slanjem opomena (1 335 opomena u iznosu 523.450,00 kn), prisilna naplata u iznosu 46.743,00 kn i ugovaranje obročne otplate za potraživanje u iznosu 14.569,00 kn.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke gradskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za grad Varaždinske Toplice koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnine. Komunalna naknada se naplaćuje za poslovni i stambeni prostor, građevnog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti i neizgrađenog građevnog zemljišta. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu ili je uopće nisu prijavili, jer Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. U navedenim slučajevima grad Varaždinske Toplice nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe zbog čega je naplata otežana. Grad Varaždinske Toplice ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo.

Baza podataka za komunalnu naknadu ustrojena je 1994., a zadnji put je ažurirana u veljači 2012. Usklađivana je prijavom samih obveznika i uvidom stanja na terenu.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je zakonskim propisima i aktima Grada Varaždinske Toplice.

Grad Varaždinske Toplice ima ustrojene glavnu knjigu, dnevnik i pomoćne knjige. Vodi analitičke evidencije potraživanja po subjektima, pojedinačnim iznosima i prema starosti. Obavlja evidentiranje u poslovnim knjigama na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Evidencija potraživanja za prihode čiji obračun obavlja grad Varaždinske Toplice omogućava ispis potraživanja prema starosti.

Baze podataka su ustrojene za prihode koje naplaćuje lokalna jedinica. Usklađuju se na temelju prijave obveznika, prema službenoj dužnosti, na temelju ugovora i drugo.

Skreće se pozornost da je Vlada Republike Hrvatske u 2012. donijela Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12) koja se odnosi na državu i lokalne jedinice.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Grad Varaždinske Toplice je donio interne akte o prihodima koje prema zakonskim odredbama treba prikupljati, osim odluku o visini spomeničke rente po m² poslovnog prostora u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline, niti je ostvario prihode od navedene spomeničke rente. Obveznici plaćanja spomeničke rente su pravne i fizičke osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline.

Na području grada Varaždinske Toplice nalazi se nepokretno kulturno dobro – kulturno povijesna cjelina. Visinu spomeničke rente propisuje odlukom jedinica lokalne samouprave u skladu s odredbom članka 114. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10 i 61/11).

Državni ured za reviziju predlaže donijeti odluku o spomeničkoj renti, te ustrojiti bazu podataka o obveznicima plaćanja spomeničke rente.

- Zakup poslovnog prostora

Grad Varaždinske Toplice je dodijelio poslovne prostore političkim strankama u zakup bez plaćanja naknade i provođenja natječaja. Davanje poslovnih prostora na korištenje političkim strankama bez naknade, predstavlja zabranjeni način financiranja političkih stranaka.

Prema odredbama Zakona o zakupu i prodaji poslovnih prostora (Narodne novine 91/96, 124/97, 174/04 i 38/09) koji se primjenjivao do 15. studenoga 2011., odnosno Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora (Narodne novine 125/11), poslovni prostori u vlasništvu jedinica lokalne (regionalne) samouprave daju u zakup putem javnog natječaja.

Državni ured za reviziju predlaže davati poslovne prostore u zakup u skladu s odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora i Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe.

- Informiranje stanovništva

Grad Varaždinske Toplice informira stanovništvo o svim značajnim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život stanovništva putem tiskanih i elektroničkih medija.

Sustavno informiranje stanovništva o značaju i namjeni naplate proračunskih prihoda, pogotovo onih koje stanovništvo neposredno plaća, utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice se ne provodi.

Za prihode koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji su komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se obveznike putem izdanih rješenja podsjećati na obvezu prijave promjene podataka.

Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08 i 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno informirati stanovništvo o značaju i namjeni za koju se naplaćuju proračunski prihodi i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice, te obvezi prijave promjene podataka. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Bednja

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10 i 145/10) utvrđena je općina Bednja kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Općina se nalazi u trećoj skupini područja od posebne državne skrbi. Površina općine Bednja je 75,58 km², a obuhvaća 25 naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 3 977 stanovnika, 1 399 kućanstava i 2 349 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Bednja je imala sedam zaposlenika. Općina Bednja nema proračunskih korisnika.

Na području općine Bednja posluje 30 fizičkih i pravnih osoba koje su registrirane za obavljanje gospodarskih djelatnosti.

a) Prihodi

Ukupni prihodi i primici općine Bednja, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 6.444.541,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 841.576,00 kn ili za 11,6%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 14,8% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 21,0% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Bednja ostvarenim za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 17.

Tablica broj 17

Vlastiti prihodi općine Bednja ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	137.317	126.056	91,8
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	36.853	38.856	105,4
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	49.000	44.550	90,9
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	51.464	42.650	82,9
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	44.288	42.543	96,1
2.1.	Naknade za koncesiju	2.675	3.199	119,6
2.2.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	41.613	39.344	94,5
3.	Upravne i administrativne pristojbe	37.448	17.662	47,2
4.	Komunalni doprinosi i naknade	696.091	915.417	131,5
4.1.	Komunalni doprinos	0	6.480	-
4.2.	Komunalna naknada	696.091	622.640	89,4
4.3.	Naknade za priključak	0	286.297	-
5.	Prihodi po posebnim propisima	149.491	246.257	164,7
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	2.702	1.925	71,2
5.2.	Doprinos za šume	48.687	42.061	86,4
5.3.	Mjesni samodoprinos	16.389	8.373	51,1
5.4.	Ostali prihodi po posebnim propisima	81.713	193.898	237,3
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	10.269	7.332	71,4
6.1.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	8.854	7.332	82,8
6.2.	Prihodi od prodaje druge nefinancijske imovine	1.415	0	-
	Ukupno	1.074.904	1.355.267	126,1

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Bednja koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 18.

Tablica broj 18

Potraživanja općine Bednja koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	975.813	1.044.005	107,0
1.1.	Potraživanja za poreze	98.435	124.306	126,3
1.2.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	877.378	919.699	104,8
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	23.191	26.134	112,7
3.	Druga potraživanja	612	612	100,0
	Ukupno	999.616	1.070.751	107,1

Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 1.070.751,00 kn, a u odnosu na stanje koncem 2010. potraživanja su veća za 71.135,00 kn ili 7,1%. Koncem 2011. dospjela potraživanja iznose 1.049.769,00 kn, što čini 98,0% ukupnih potraživanja. Vrijednosno značajnija dospjela potraživanja odnose se na vodne naknade (prihod Hrvatskih voda) 311.649,00 kn, komunalnu naknadu 310.532,00 kn, grobnu naknadu 165.697,00 kn, općinske poreze 124.306,00 kn, mjesni samodoprinos 61.752,00 kn, te utrošak vode 36.285,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda, te organizacija i kontrola naplate prihoda

Općina Bednja ostvaruje prihode iz različitih izvora. Razrez, obračun i naplatu prihoda obavlja općina Bednja, osim poreza na potrošnju i poreza na tvrtku ili naziv čiji razrez i naplatu obavlja Porezna uprava. Općina Bednja obavlja naplatu prihoda na temelju rješenja, ugovora i druge dokumentacije. Porezna uprava dostavlja općini Bednja skupno izvješće o utvrđenom i naplaćenom porezu na potrošnju i porezu na tvrtku, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga općina Bednja nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu poreza na potrošnju i poreza na tvrtku za koje potraživanje koncem 2011. iznosi 102.602,00 kn, što čini 54,1% zaduženja za 2011., i veće je za 15,0% od ostvarenog prihoda u 2011. koji je iznosio 87.200,00 kn.

Na naplatu dijela prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume, spomenička renta) općina Bednja nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka. Oni se ostvaruju na temelju obračuna obveznika.

Potraživanja koncem 2011. su iskazana u iznosu 1.070.751,00 kn, što je za 71.135,00 kn ili 7,1% više u odnosu na početak godine. Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 1.049.769,00 kn, što čini 98,0% ukupnih potraživanja. Vrijednosno značajna dospjela potraživanja starosti do godinu dana iznose 356.345,00 kn, od jedne do tri godine iznose 378.690,00 kn, od tri do pet godina iznose 155.217,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 119.969,00 kn.

Za naplatu prihoda (potraživanja) tijekom 2011. upućene su opomene (porez na kuće za odmor, komunalna naknada, mjesni samodoprinos, te prodaja stanova sa stanarskim pravom) prema 2 084 obveznika u iznosu 363.165,00 kn, te su pokretane sudske tužbe i ovrhe na novčanim sredstvima (komunalna naknada i mjesni samodoprinos) prema 77 obveznika u iznosu 139.268,00 kn.

Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode.

Poslovi naplate obavljaju se u Jedinstvenom upravom odjelu, a naplatu obavlja jedna osoba koja u sklopu svog radnog mjesta (referent za komunalne poslove) osim naplate prihoda obavlja i druge poslove. Osoba za kontrolu naplate prihoda je voditelj računovodstva. Općina Bednja nije donijela interne akte kojima bi se propisala procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. Tijekom 2011. otpisana su dospjela potraživanja u iznosu 54.652,00 kn. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik.

Koeficijenti učinkovitosti naplate prihoda pokazuju da su na koncu 2011. pojedina potraživanja veća od godišnjeg zaduženja (utrošak vode lokalnog vodovoda za 75,0%, porez na tvrtku za 69,4%, prodaja stanova sa stanarskim pravom za 34,5%). Također pokazuju porast potraživanja na koncu 2011. godine u odnosu na konac 2010. (porez na potrošnju za 275,1%, utrošak vode za 47,5%, porez na kuće za odmor za 42,0%). Isto tako, postotak naplate pojedinih prihoda (vrijednosno značajnijih) u 2011. u odnosu na ukupno potraživanje (potraživanje iz ranijih godina i zaduženje za 2011.) kreće se od 12,0% (mjesni samodoprinos), 51,2% (komunalna naknada) do 64,0% (grobne naknade). Za pojedine vrste prihoda potraživanja na koncu godine čine značajni udio ukupnog zaduženja za navedeni prihod (utrošak vode 80,0%, porez na tvrtku 68,3%, prodaja stanova 61,3%, komunalna naknada 48,8%, grobna naknada 35,8%).

Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu općinskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira općinu Bednja o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Bednja ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li samostalno obavljati obračun i naplatu navedenih prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključiti ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela kako bi se omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave uvid u stanje potraživanja i poduzimanje mjera naplate dijela prihoda koji im prema zakonskim odredbama pripada.

Državni ured za reviziju je mišljenja da poduzete mjere naplate potraživanja (prihoda) ne daju očekivane rezultate, te predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda odnosno potraživanja, osobe zadužene za naplatu, kontrolu i praćenje rezultata poduzetih mjera, te donošenje procedura i kriterija za otpis potraživanja. Također predlaže kod otpisa potraživanja primjenjivati Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12).

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade su u financijskim izvještajima za 2011. iskazani u iznosu 622.640,00 kn (komunalna naknada i grobna naknada). Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 325.409,00 kn i čine 24,0% vlastitih prihoda. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 310.532,00 kn i manja su za 426,00 kn od potraživanja koncem 2010, te čine 95,6% zaduženja za 2011. Ukupno potraživanje je dospjelo, a potraživanja do jedne godine iznose 86.600,00 kn, od jedne do tri godine 129.725,00 kn, od tri do pet godina 51.418,00 kn i preko pet godina 42.789,00 kn.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Bednja koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području općine Bednja.

Obračun komunalne naknade obavlja Jedinstveni upravni odjel. Odlukom je utvrđeno da komunalnu naknadu plaćaju vlasnici, odnosno korisnici poslovnog, stambenog i garažnog prostora, građevnog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti, te neizgrađenog građevinskog zemljište (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Naknada se naplaćuje za poslovni i stambeni prostor. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika poslovnog i stambenog prostora. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika.

U slučajevima kada vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu općina Bednja nema točne podatke za razrez i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, zbog čega je naplata otežana.

S istim poteškoćama se susreću i druge lokalne jedinice. Najsloženiji postupci za utvrđivanje obveznika odnose se na podatke za obračun komunalne naknade, poreza na kuće za odmor, te sufinanciranje građana za izgradnju određene komunalne infrastrukture. Općina Bednja ima poteškoća kod razreza komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo. Bednja i se nakon ostavinske rasprave službeno ne dostavljaju podaci od javnih bilježnika.

Također postoje problemi kod utvrđivanja odnosno utuživanja pojedinih obveznika u slučaju osnivanja novih trgovačkih društava koji koriste isti prostor kao ievidentirani obveznik čiji je račun u blokadi ili nema imovine, jer općina Bednja nije obaviještena o promjeni obveznika.

Prema odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan je u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08 i 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Ažuriranje baza podataka komunalne naknade uvidom stanja na terenu obavljeno je u 2006., a baze se dopunjuju na temelju podataka kod obračuna komunalnog doprinosa te putem predstavnika mjesnih odbora.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem, te preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine koje su utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je brojnim zakonskim propisima i aktima općine Bednja o čijoj primjeni, između ostalog, ovisi učinkovitost naplate prihoda.

Općina Bednja vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja su evidentirana na temelju urednih knjigovodstvenih isprava.

Unos podataka u poslovne knjige omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi. Sustav vođenja evidencija potraživanja omogućava ispis potraživanja prema starosti, osim za porez na potrošnju i porez na tvrtku, za koje su potraživanja iskazana sintetički.

Sredstva za sanaciju odlagališta komunalnog otpada Jerovec (koja prikuplja komunalno društvo u cijeni zbrinjavanja otpada i za koja je potraživanje ustupljeno gradu Ivancu na čijem području je odlagalište), prihod su proračuna jedinica lokalne samouprave na čijim područjima su naplaćena sukladno odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Komunalno društvo se ugovorom iz 2006. (važio do 29. lipnja 2011.) obvezalo polugodišnje podnositi izvješća jedinicama lokalne samouprave o visini prikupljenih sredstava i njihovom utrošku.

Općina Bednja nema podatke o iznosu prikupljenih sredstava i njihovom utrošku, a u poslovnim knjigama nisu evidentirane poslovne promjene iz kojih bi bilo vidljiv poslovni događaj.

Baze podataka (podaci o obveznicima) ustrojene su za sve vrste prihoda koje naplaćuje općina Bednja. Baze se ažuriraju na temelju prijave korisnika, zaključenih ugovora i druge dokumentacije, ovisno o vrsti prihoda.

S obzirom da je imovina resurs koji kontrolira proračun kao rezultat prošlih događaja i od kojih se očekuju buduće koristi u obavljanju djelatnosti, Državni ured za reviziju predlaže u poslovnim knjigama evidentirati promjene kao rezultat poslovnog događaja prikupljanja sredstava za sanaciju i korištenja odlagališta komunalnog otpada.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave bolju i učinkovitiju naplatu prihoda.

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Bednja, iz raznih područja, objavljuju se u tiskanim i elektroničkim medijima. Općina Bednja putem javnih medija informira stanovništvo o radnjama i aktivnostima općinske uprave, obavljanju poslova koji se provode na njezinom području, te o potrebi plaćanja proračunskih prihoda koji služe za zadovoljavanje javnih potreba na području općine Bednja. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Bednja nisu provedene.

Sustavno provođenje mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju (naročito prihodi koji se neposredno naplaćuju od stanovništva), te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Bednja, podiglo bi svijest stanovništva o potrebi podmirivanja obveza prema općini Bednja.

Za najznačajnije prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se stanovništvo putem sredstava javnog informiranja često podsjećati na njihovu obvezu.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje kontinuirano izvještavati stanovništvo o značaju javnih prihoda, njihovom prikupljanju i trošenju, utjecaju na uvjete života, te obvezi prijave promjene podataka.

Također predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju, njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Bednja. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Beretinec

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Beretinec kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine Beretinec je 12,40 km², a obuhvaća četiri naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 2 179 stanovnika, 632 kućanstava i 1 275 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga ustrojen je Jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Beretinec je imala troje zaposlenika. Općina Beretinec nema proračunskih korisnika.

Na području općine Beretinec posluju 23 fizičke i pravne osobe koje su registrirane za obavljanje gospodarskih djelatnosti.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Beretinec, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 2.601.016,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 227.743,00 kn ili za 9,6%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 20,8% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 25,1% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Beretinec ostvarenim za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 19.

Tablica broj 19

Vlastiti prihodi općine Beretinec ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	109.205	113.329	103,8
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	67.323	76.220	113,2
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	20.136	17.619	87,5
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	21.746	19.490	89,6
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	105.909	166.360	157,1
2.1.	Naknade za koncesiju	7.664	21.080	275,1
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	71.656	106.845	149,1
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	26.589	38.435	144,6
3.	Upravne i administrativne pristojbe	44.659	37.785	84,6
4.	Komunalni doprinosi i naknade	168.931	242.015	143,3
4.1.	Komunalni doprinos	53.208	63.600	119,5
4.2.	Komunalna naknada	115.723	158.415	136,9
4.3.	Naknade za priključak	0	20.000	-
5.	Prihodi po posebnim propisima	65.593	94.400	143,9
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	43.215	36.343	84,1
5.3.	Doprinos za šume	22	33	150,0
5.4.	Ostali prihodi po posebnim propisima	22.356	58.024	259,5
	Ukupno	494.297	653.889	132,3

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Beretinec koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 20.

Tablica broj 20

Potraživanja općine Beretinec koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	486.234	426.570	87,7
1.1.	Potraživanja za poreze	88.685	91.103	102,7
1.2.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	289.018	246.941	85,4
1.3.	Potraživanja za prihode od imovine	108.531	88.526	81,6
	Ukupno	486.234	426.570	87,7

Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 426.570,00 kn, a u odnosu na stanje koncem 2010. potraživanja su manja za 59.664,00 kn ili 12,3%.

Ukupna potraživanja su koncem 2011. dospjela. Vrijednosno značajnija dospjela potraživanja odnose se na općinske poreze u iznosu 91.103,00 kn, zakup nekretnina 76.293,00 kn, komunalnu naknadu 69.754,00 kn, sufinanciranje građana 33.832,00 i grobnu naknadu u iznosu 31.240,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda, te organizacija i kontrola naplate prihoda

Općina Beretinec ostvaruje prihode iz različitih izvora. Razrez, obračun i naplatu prihoda obavlja općina Beretinec, osim poreza na potrošnju, poreza na kuće za odmor i poreza na tvrtku ili naziv čiji razrez i naplatu obavlja Porezna uprava (povjereno odlukom nadležnog tijela) i naknade za priključak na komunalnu infrastrukturu koju naplaćuje komunalno društvo u suvlasništvu. Općina Beretinec obavlja naplatu prihoda na temelju rješenja, ugovora i druge dokumentacije. Porezna uprava dostavlja općini Beretinec skupno izvješće o utvrđenom i naplaćenom porezu na potrošnju, porezu na tvrtku i porezu na kuće za odmor, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga općina Beretinec nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu poreza na potrošnju, poreza na tvrtku i poreza na kuće za odmor za koje potraživanje koncem 2011. iznosi 91.103,00 kn, što čini 79,1% zaduženja za 2011., i manje je za 21.627,00 kn ili 19,2% od ostvarenog prihoda u 2011. koji je iznosio 112.730,00 kn.

Potraživanja koncem 2011. su iskazana u iznosu 426.570,00 kn i sva su dospjela. Sustav vođenja evidencije potraživanja ne omogućuje u svakom trenutku ispis potraživanja prema starosti.

Za naplatu prihoda (potraživanja) tijekom 2011. upućene su 166 opomene (komunalna naknada, zakup poslovnog prostora, korištenje javnih površina, druge naknade i druga potraživanja) za iznos 126.807,00 kn, te su pokretane sudske tužbe i ovrhe na novčanim sredstvima (komunalna naknada, zakup poslovnog prostora, naknade za koncesije i druga potraživanja) prema 44 obveznika za iznos 154.445,00 kn. Rashodi po poduzetim mjerama za naplatu izvršeni su u iznosu 21.579,00 kn.

Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode.

Poslovi naplate obavljaju se u Jedinostvenom upravom odjelu, a naplatu obavlja jedna osoba koja u sklopu svog radnog mjesta osim naplate prihoda obavlja i računovodstvene i administrativne poslove. Osoba za kontrolu naplate prihoda nije određena. Općina Beretinec nije donijela interne akte kojima bi se propisala procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik.

Koeficijenti učinkovitosti naplate prihoda pokazuju da su na koncu 2011. pojedina potraživanja veća od godišnjeg zaduženja (porez na tvrtku za 111,0%, koncesije za komunalne djelatnosti za 77,3%, priključak na vodovodnu mrežu za 22,8%). Također pokazuju porast potraživanja na koncu 2011. godine u odnosu na konac 2010. (porez na potrošnju za 35,6%, priključak na vodovodnu mrežu za 16,9%, grobne naknade za 6,0%, sufinanciranje građana za 5,9%).

Isto tako, postotak naplate pojedinih prihoda (vrijednosno značajnijih) u 2011. u odnosu na ukupno potraživanje (potraživanje iz ranijih godina i zaduženje za 2011.) kreće se od 30,6% (porez na tvrtku), 54,7% (grobna naknada) do 69,4% (komunalna naknada). Za pojedine vrste prihoda potraživanja na koncu godine čine značajni udio ukupnog zaduženja za navedeni prihod (porez na tvrtku 69,3%, sufinanciranje građana 45,7%, grobna naknada 45,2%, najam poslovnih prostorija 45,0%).

Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu općinskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira općinu Beretinec o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Beretinec ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li samostalno obavljati obračun i naplatu navedenih prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže da se kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključi ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela kako bi se omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave uvid u stanje potraživanja i poduzimanje mjera naplate dijela prihoda koji im prema zakonskim odredbama pripada.

Također predlaže unaprijediti sustav vođenja potraživanja kako bi se osigurao pregled dospjelih potraživanja prema starosti, radi izbjegavanja zastare.

Državni ured za reviziju je mišljenja da poduzete mjere naplate potraživanja (prihoda) ne daju očekivane rezultate, te predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda odnosno potraživanja, osobe zadužene za naplatu, kontrolu i praćenje rezultata poduzetih mjera, te donošenje procedura i kriterija za otpis potraživanja. Također predlaže kod otpisa potraživanja primjenjivati Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12).

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 158.415 ,00 kn i čine 24,2% vlastitih prihoda. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 152.005,00 kn i manja su za 10.713,00 kn ili 6,5% od potraživanja koncem 2010, te čine 51,8% zaduženja za 2011. Ukupno potraživanje za komunalnu naknadu je dospjelo.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Beretinec koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za tri naselja na području općine Beretinec, te ju je potrebno uskladiti s obzirom da su sada na području općine Beretinec četiri naselja.

Obračun komunalne naknade obavlja Jedinstveni upravni odjel. Odlukom je utvrđeno da komunalnu naknadu plaćaju vlasnici, odnosno korisnici poslovnog, stambenog i garažnog prostora, građevnog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti, te neizgrađenog građevinskog zemljište na temelju rješenja. Naknada se naplaćuje za poslovni i stambeni prostor. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika poslovnog i stambenog prostora. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika.

U slučajevima kada vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu općina Beretinec nema točne podatke za razrez i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, zbog čega je naplata otežana.

S istim poteškoćama se susreću i druge lokalne jedinice. Najsloženiji postupci za utvrđivanje obveznika odnose se na podatke za obračun komunalne naknade, poreza na kuće za odmor, te sufinanciranje građana za izgradnju određene komunalne infrastrukture.

Općina Beretinec ima poteškoća kod razreza komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo.

Općini Beretinec se nakon ostavinske rasprave službeno ne dostavljaju podaci od javnih bilježnika.

Također postoje problemi kod utvrđivanja odnosno utuživanja pojedinih obveznika u slučaju osnivanja novih trgovačkih društava koji koriste isti prostor kao i evidentirani obveznik čiji je račun u blokadi ili nema imovine, jer općina Beretinec nije obaviještena o promjeni obveznika. Prema odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu obveznik plaćanja komunalne naknade obavezan je u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08 i 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Ažuriranje baza podataka komunalne naknade uvidom stanja na terenu obavlja se putem predstavnika mjesnih odbora, a baze se dopunjuju na temelju podataka kod obračuna komunalnog doprinosa te prijave promjene obveznika.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem, te preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine koje su utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je brojnim zakonskim propisima i aktima općine Beretinec o čijoj primjeni, između ostalog, ovisi učinkovitost naplate prihoda.

Općina Beretinec vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja su evidentirana na temelju urednih knjigovodstvenih isprava. Unos podataka u poslovne knjige omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi.

Baze podataka (podaci o obveznicima) ustrojene su za sve vrste prihoda koje naplaćuje općina Beretinec. Baze se ažuriraju na temelju prijave korisnika, zaključenih ugovora i druge dokumentacije, ovisno o vrsti prihoda.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave bolju i učinkovitiju naplatu prihoda.

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Beretinec, iz raznih područja, objavljuju se u tiskanim i elektroničkim medijima. Općina Beretinec putem javnih medija informira stanovništvo o radnjama i aktivnostima općinske uprave, obavljanju poslova koji se provode na području općine Beretinec, te o potrebi plaćanja proračunskih prihoda koji služe za zadovoljavanje javnih potreba na području općine Beretinec. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Beretinec nisu provedene. Sustavno provođenje mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju (naročito prihodi koji se neposredno naplaćuju od stanovništva), te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Beretinec, podiglo bi svijest stanovništva o potrebi podmirivanja obveza prema općini Beretinec.

Za najznačajnije prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se stanovništvo putem sredstava javnog informiranja često podsjećati na njihovu obvezu.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje kontinuirano izvještavati stanovništvo o značaju javnih prihoda, njihovom prikupljanju i trošenju, utjecaju na uvjete života, te obvezi prijave promjene podataka.

Također predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju, njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Beretinec. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Breznica

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Breznica kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine Breznica je 34,06 km², a obuhvaća deset naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 2 200 stanovnika, 653 kućanstava i 978 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Breznica je imala dvoje zaposlenika. Općina Breznica nema proračunskih korisnika.

Na području općine Breznica posluje 13 fizičkih i osam pravnih osoba koje su registrirane za obavljanje gospodarskih djelatnosti.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Breznica, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 2.138.058,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 135.471,00 kn ili za 6,0%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 24,2% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 26,6% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Breznica ostvarenim za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 21.

Tablica broj 21

Vlastiti prihodi
općine Breznica ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	83.275	77.609	93,2
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	28.800	27.413	95,2
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	24.410	24.011	98,4
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	30.065	26.185	87,1
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	94.806	105.318	111,1
2.1.	Naknade za koncesiju	11.014	9.231	83,8
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	82.384	54.920	66,7
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	1.408	41.167	2 923,8
3.	Komunalni doprinosi i naknade	182.263	216.324	118,7
3.1.	Komunalni doprinos	37.037	9.610	25,9
3.2.	Komunalna naknada	130.474	135.034	103,5
3.3.	Naknade za priključak	14.752	71.680	485,9
4.	Prihodi po posebnim propisima	190.076	167.495	88,1
4.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	1.060	4.069	383,9
4.2.	Doprinos za šume	293	151	51,5
4.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	188.723	163.275	86,5
5.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	0	1.491	-
5.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	0	1.491	-
	Ukupno	550.420	568.237	103,2

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Breznica koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 22.

Tablica broj 22

Potraživanja
općine Breznica koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	300.546	297.256	98,9
1.1.	Potraživanja za poreze	24.479	38.253	156,3
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	16.164	16.760	103,7
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	259.903	242.243	93,2
2.	Druga potraživanja	30	30	100,0
	Ukupno	300.576	297.286	98,9

Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 297.286,00 kn, a u odnosu na stanje koncem 2010. potraživanja su manja za 3.290,00 kn. Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 264.336,00 kn, što čini 88,9% ukupnih potraživanja. Vrijednosno značajnija dospjela potraživanja odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 135.034,00 kn, naknadu za priključke na vodovodnu mrežu 64.268,00 kn, te grobnu naknadu 39.870,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda, te organizacija i kontrola naplate prihoda

Općina Breznica ostvaruje prihode iz različitih izvora. Razrez, obračun i naplatu prihoda obavlja općina Breznica, osim poreza na potrošnju, poreza na tvrtku ili naziv i poreza na kuće za odmor čiji razrez i naplatu obavlja Porezna uprava. Općina Breznica obavlja naplatu prihoda na temelju rješenja, ugovora i druge dokumentacije. Porezna uprava dostavlja općini Breznica skupno izvješće o utvrđenom i naplaćenom porezu na potrošnju, porezu na kuće za odmor i porezu na tvrtku, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga općina Breznica nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu poreza na potrošnju i poreza na tvrtku za koje potraživanje koncem 2011. iznosi 38.253,00 kn, što čini 41,9% zaduženja za 2011., i manje je za 51,0% od ostvarenog prihoda u 2011. koji je iznosio 77.609,00 kn.

Na naplatu dijela prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) općina Breznica nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka. Oni se ostvaruju na temelju obračuna obveznika.

Potraživanja koncem 2011. su iskazana u iznosu 297.286,00 kn, od čega je dospjelo 264.336,00 kn. Sustav vođenja evidencije potraživanja ne omogućuje u svakom trenutku ispis potraživanja prema starosti.

Za naplatu prihoda (potraživanja) od komunalne naknade tijekom 2011. upućeno je 45 opomena. Za druga potraživanja nisu poduzimane mjere naplate. Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode.

Za naplatu prihoda (potraživanja) nisu poduzimane dostatne mjere naplate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanja svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzeto protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Poslovi naplate obavljaju se u Jedinostvenom upravom odjelu, a naplatu obavlja jedna osoba koja u sklopu svog radnog mjesta (pročelnik) osim naplate prihoda obavlja i druge poslove.

Osoba za kontrolu naplate prihoda je načelnik. Općina Breznica nije donijela interne akte kojima bi se propisala procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik.

Koeficijenti učinkovitosti naplate prihoda pokazuju da na koncu 2011. pojedina potraživanja čine znatan dio godišnjeg zaduženja (sufinanciranje građana 89,1%, priključak na vodovodnu mrežu 86,7%, grobne naknade 73,6%). Također pokazuju porast potraživanja na koncu 2011. godine u odnosu na konac 2010. (porez na tvrtku 126,2%, priključak na vodovodnu mrežu 52,1%, grobne naknade 32,4%). Isto tako, postotak naplate pojedinih prihoda (vrijednosno značajnijih) u 2011. u odnosu na ukupno potraživanje (potraživanje iz ranijih godina i zaduženje za 2011.) kreće se od 44,8% (priključak na vodovodnu mrežu), 52,7% (grobna naknada) do 76,6% (komunalna naknada). Za pojedine vrste prihoda potraživanja na koncu godine čine značajni udio ukupnog zaduženja za navedeni prihod (priključak na vodovodnu mrežu 55,2%, grobna naknada 47,3% sufinanciranje građana 45,3%).

Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu općinskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira općinu Breznica o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospelje obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Breznica ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li samostalno obavljati obračun i naplatu navedenih prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključiti ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospelje obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela kako bi se omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave uvid u stanje potraživanja i poduzimanje mjera naplate dijela prihoda koji im prema zakonskim odredbama pripada.

Također predlaže unaprijediti sustav vođenja potraživanja kako bi se osigurao pregled dospjelih potraživanja premastarosti, radi izbjegavanja zastare.

Državni ured za reviziju je mišljenja da poduzete mjere naplate potraživanja (prihoda) ne daju očekivane rezultate, te predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda odnosno potraživanja, osobe zadužene za naplatu, kontrolu i praćenje rezultata poduzetih mjera, te donošenje procedura i kriterija za otpis potraživanja. Također predlaže kod otpisa potraživanja primjenjivati Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12).

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 135.034,00 kn i čine 23,8% vlastitih prihoda. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 41.315,00 kn i manja su za 47.817,00 kn ili 53,6% od potraživanja koncem 2010, te čine 47,4% zaduženja za 2011. Ukupno potraživanje je dospjelo.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Breznica koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području općine Breznica.

Obračun komunalne naknade obavlja Jedinstveni upravni odjel. Odlukom je utvrđeno da komunalnu naknadu plaćaju vlasnici, odnosno korisnici poslovnog, stambenog i garažnog prostora, građevnog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti, te neizgrađenog građevinskog zemljište (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Naknada se naplaćuje za poslovni i stambeni prostor. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika poslovnog i stambenog prostora. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. U slučajevima kada vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu Općina Breznica nema točne podatke za razrez i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, zbog čega je naplata otežana.

S istim poteškoćama se susreću i druge lokalne jedinice. Najsloženiji postupci za utvrđivanje obveznika odnose se na podatke za obračun komunalne naknade, poreza na kuće za odmor, te sufinanciranje građana za izgradnju određene komunalne infrastrukture.

Općina Breznica ima poteškoća kod razreza komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo. Općini Breznica se nakon ostavinske rasprave službeno ne dostavljaju podaci od javnih bilježnika.

Također postoje problemi kod utvrđivanja odnosno utuživanja pojedinih obveznika u slučaju osnivanja novih trgovačkih društava koji koriste isti prostor kao i evidentirani obveznik čiji je račun u blokadi ili nema imovine, jer općina Breznica nije obaviještena o promjeni obveznika.

Prema odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan je u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08 i 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Ažuriranje baza podataka komunalne naknade uvidom stanja na terenu obavlja kontinuirano komunalni redar, a obavlja se i prijavom promjene obveznika.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem, te preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine koje su utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je brojnim zakonskim propisima i aktima općine Breznica o čijoj primjeni, između ostalog, ovisi učinkovitost naplate prihoda.

Općina Breznica vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja su evidentirana na temelju urednih knjigovodstvenih isprava.

Unos podataka u poslovne knjige ne omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi. Knjigovodstveno – računovodstvene poslove obavlja fizička osoba na temelju ugovora o djelu.

Baze podataka (podaci o obveznicima) ustrojene su za sve vrste prihoda koje naplaćuje općina Breznica. Baze se ažuriraju na temelju prijave korisnika, zaključenih ugovora i druge dokumentacije, ovisno o vrsti prihoda.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave bolju i učinkovitiju naplatu prihoda.

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Breznica, iz raznih područja, objavljuju se u tiskanim i elektroničkim medijima. Općina Breznica putem javnih medija informira stanovništvo o radnjama i aktivnostima općinske uprave, obavljanju poslova koji se provode na području općine Breznica, te o potrebi plaćanja proračunskih prihoda koji služe za zadovoljavanje javnih potreba na području općine Breznica. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Breznica nisu provedene. Sustavno provođenje mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju (naročito prihodi koji se neposredno naplaćuju od stanovništva), te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Breznica, podiglo bi svijest stanovništva o potrebi podmirivanja obveza prema općini Breznica.

Za najznačajnije prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se stanovništvo putem sredstava javnog informiranja često podsjećati na njihovu obvezu.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje kontinuirano izvještavati stanovništvo o značaju javnih prihoda, njihovom prikupljanju i trošenju, utjecaju na uvjete života, te obvezi prijave promjene podataka.

Također predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju, njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Breznica. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Breznički Hum

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Breznički Hum kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine Breznički Hum je 26,11 km², a obuhvaća pet naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 1 337 stanovnika, 464 kućanstava i 710 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Breznički Hum je imala troje zaposlenika. Općina Breznički Hum nema proračunskih korisnika.

Na području općine Breznički Hum posluju 24 fizičke i pravne osoba koje su registrirane za obavljanje gospodarskih djelatnosti.

a) Prihodi

Ukupni prihodi i primici općine Breznički Hum, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 1.728.709,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 420.558,00 kn ili za 19,6%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 20,7% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 21,8% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Breznički Hum ostvarenim za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 23.

Tablica broj 23

Vlastiti prihodi općine Breznički Hum ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	49.723	32.513	65,4
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	10.574	9.653	91,3
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	21.499	3.321	15,4
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	17.650	19.539	110,7
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	16.070	12.048	75,0
2.1.	Naknade za koncesiju	7.628	8.948	117,3
2.2.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	8.442	3.100	36,7
3.	Upravne i administrativne pristojbe	2.760	1.457	52,8
4.	Komunalni doprinosi i naknade	88.647	165.749	187,0
4.1.	Komunalni doprinos	29.579	16.014	54,1
4.2.	Komunalna naknada	59.068	57.485	97,3
4.3.	Naknade za priključak	0	92.250	-
5.	Prihodi po posebnim propisima	286.606	164.552	57,4
5.1.	Prihodi državne uprave	0	741	-
5.2.	Prihodi vodnog gospodarstva	0	5.890	-
5.3.	Doprinos za šume	0	4	-
5.4.	Ostali prihodi po posebnim propisima	286.606	157.917	55,1
	Ukupno	443.806	376.319	84,8

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Breznički Hum koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 24.

Tablica broj 24

Potraživanja općine Breznički Hum koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	697.416	769.373	110,3
1.1.	Potraživanja za poreze	113.211	150.217	132,7
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	2.845	486	17,1
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	360.435	614.470	170,5
1.4.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	220.925	4.200	1,9
	Ukupno	697.416	769.373	110,3

Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 769.373,00,00 kn, a u odnosu na stanje koncem 2010. potraživanja su veća za 71.957,00 kn ili 10,3%. Ukupna potraživanja su dospjela. Vrijednosno značajnija potraživanja se odnose na komunalnu naknadu u iznosu 237.885,00 kn, općinske poreze 150.217,00 kn, sufinanciranje građana 122.940 kn, grobnu naknadu 118.325,00 kn i priključak na vodovodnu mrežu 109.091,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda, te organizacija i kontrola naplate prihoda

Općina Breznički Hum ostvaruje prihode iz različitih izvora. Razrez, obračun i naplatu prihoda obavlja općina Breznički Hum, osim poreza na potrošnju, porez na kuće za odmor i poreza na tvrtku ili naziv čiji razrez i naplatu obavlja Porezna uprava. Općina Breznički Hum obavlja naplatu prihoda na temelju rješenja, ugovora i druge dokumentacije. Porezna uprava dostavlja općini Breznički Hum skupno izvješće o utvrđenom i naplaćenom porezu na potrošnju i porezu na tvrtku, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga općina Breznički Hum nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu poreza na potrošnju i poreza na tvrtku za koje potraživanje koncem 2011. iznosi 150.217,00 kn, što je za 80.678,00 kn ili 116,0% zaduženja za 2011. i veće je za 363,0% od ostvarenog prihoda u 2011. koji je iznosio 32.443,00 kn.

Na naplatu dijela prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (naknade za eksploataciju mineralnih sirovina, doprinos za šume) općina Breznički Hum nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka. Oni se ostvaruju na temelju obračuna obveznika.

Potraživanja koncem 2011. su iskazana u iznosu 769.373,00 kn, što je za 71.957,00 kn ili 10,3% više u odnosu na početak godine. Vrijednosno značajnija dospjela potraživanja odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 237.885,00 kn, općinske poreze 150.217,00 kn, sufinanciranje građana 122.940 kn, grobnu naknadu 118.325,00 kn i priključak na vodovodnu mrežu 109.091,00 kn.

Sustav vođenja evidencije potraživanja ne omogućuje u svakom trenutku ispis potraživanja prema starosti.

Za naplatu prihoda (potraživanja) tijekom 2011. upućene su opomene (komunalna naknada, komunalni doprinos, sufinanciranje građana) prema 633 obveznika za iznos 447.932,00 kn. Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode. Zatezne kamate nisu obračunavane.

Za naplatu prihoda (potraživanja) nisu poduzimane dostatne mjere naplate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanja svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzeto protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Poslovi naplate obavljaju se u Jedinostvenom upravom odjelu, a naplatu obavlja jedna osoba koja u sklopu svog radnog mjesta osim naplate prihoda obavlja i druge poslove (administrativne). Osoba za kontrolu naplate prihoda nije imenovana.

Općina Breznički Hum nije donijela interne akte kojima bi se propisala procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik.

Koeficijenti učinkovitosti naplate prihoda pokazuju da su na koncu 2011. pojedina potraživanja veća od godišnjeg zaduženja (priključak na vodovodnu mrežu za 1 865,6%, komunalna naknada za 214,6%, porez na tvrtku za 120,2%, porez na kuće za odmor za 117,9%, porez na potrošnju za 105,2%, komunalni doprinos za 84,0%). Također pokazuju porast potraživanja na koncu 2011. godine u odnosu na konac 2010. (porez na potrošnju za 73,9%, porez na tvrtku za 24,6%, grobne naknade za 20,8%, komunalna naknada za 8,3%). Isto tako, postotak naplate pojedinih prihoda (vrijednosno značajnijih) u 2011. u odnosu na ukupno potraživanje (potraživanje iz ranijih godina i zaduženje za 2011.) kreće se od 19,0% (komunalna naknada) do 42,2% (grobne naknade). Za pojedine vrste prihoda potraživanja na koncu godine čine značajni udio ukupnog zaduženja za navedeni prihod (priključak na vodovodnu mrežu 95,2%, porez na potrošnju 94,1%, komunalna naknada 80,5%, porez na tvrtku 79,6%, grobna naknada 57,7%).

Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu općinskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira općinu Breznički Hum o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda.

Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Breznički Hum ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li samostalno obavljati obračun i naplatu navedenih prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključiti ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela kako bi se omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave uvid u stanje potraživanja i poduzimanje mjera naplate dijela prihoda koji im prema zakonskim odredbama pripada.

Također predlaže unaprijediti sustav vođenja potraživanja kako bi se osigurao pregled dospjelih potraživanja prema starosti, radi izbjegavanja zastare, te za potraživanja naplaćena nakon protoka roka obračunavati zateznu kamatu.

Državni ured za reviziju je mišljenja da poduzete mjere naplate potraživanja (prihoda) ne daju očekivane rezultate, te predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda odnosno potraživanja, osobe zadužene za naplatu, kontrolu i praćenje rezultata poduzetih mjera, te donošenje procedura i kriterija za otpis potraživanja. Također predlaže kod otpisa potraživanja primjenjivati Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12).

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 57.485,00 kn i čine 15,3% vlastitih prihoda. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 237.885,00 kn i veća su za 18.131,00 kn ili 8,3% od potraživanja koncem 2010. Veća su od zaduženja za 2011. za 162.270,00 kn ili 114,6%. Ukupno potraživanje je dospjelo.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Breznički Hum koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade.

Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području općine Breznički Hum.

Obračun komunalne naknade obavlja Jedinostveni upravni odjel. Odlukom je utvrđeno da komunalnu naknadu plaćaju vlasnici, odnosno korisnici poslovnog, stambenog i garažnog prostora, građevnog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti, te neizgrađenog građevinskog zemljište (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Naknada se naplaćuje za poslovni, stambeni i garažni prostor, te građevno zemljište koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika poslovnog i stambenog prostora. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. U slučajevima kada vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu općina Breznički Hum nema točne podatke za razrez i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, zbog čega je naplata otežana.

S istim poteškoćama se susreću i druge lokalne jedinice. Najsloženiji postupci za utvrđivanje obveznika odnose se na podatke za obračun komunalne naknade, poreza na kuće za odmor, te sufinanciranje građana za izgradnju određene komunalne infrastrukture.

Općina Breznički Hum ima poteškoća kod razreza komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo. Općini Breznički Hum se nakon ostavinske rasprave službeno ne dostavljaju podaci od javnih bilježnika.

Također postoje problemi kod utvrđivanja odnosno utuživanja pojedinih obveznika u slučaju osnivanja novih trgovačkih društava koji koriste isti prostor kao i evidentirani obveznik čiji je račun u blokadi ili nema imovine, jer općina Breznički Hum nije obaviještena o promjeni obveznika. Prema odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan je u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08 i 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Ažuriranje baza podataka komunalne naknade uvidom stanja na terenu se obavlja povremeno (komunalni redar), a baze se ažuriraju i prijavom promjene obveznika.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem, te preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine koje su utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je brojnim zakonskim propisima i aktima općine Breznički Hum o čijoj primjeni, između ostalog, ovisi učinkovitost naplate prihoda.

Općina Breznički Hum vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja su evidentirana na temelju urednih knjigovodstvenih isprava. Unos podataka u poslovne knjige ne omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi. Za općinske poreze su potraživanja iskazana sintetički.

Baze podataka (podaci o obveznicima) ustrojene su za sve vrste prihoda koje naplaćuje općina Breznički Hum. Baze se ažuriraju na temelju prijave korisnika, zaključenih ugovora i druge dokumentacije, ovisno o vrsti prihoda.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave bolju i učinkovitiju naplatu prihoda.

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Breznički Hum, iz raznih područja, objavljuju se u tiskanim i elektroničkim medijima. Općina Breznički Hum putem javnih medija informira stanovništvo o radnjama i aktivnostima općinske uprave, obavljanju poslova koji se provode na području općine Breznički Hum, te o potrebi plaćanja proračunskih prihoda koji služe za zadovoljavanje javnih potreba na području općine Breznički Hum. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Breznički Hum nisu provođene. Sustavno provođenje mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju (naročito prihodi koji se neposredno naplaćuju od stanovništva), te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Breznički Hum, podiglo bi svijest stanovništva o potrebi podmirivanja obveza prema općini Breznički Hum.

Za najznačajnije prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se stanovništvo putem sredstava javnog informiranja često podsjećati na njihovu obvezu.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje kontinuirano izvještavati stanovništvo o značaju javnih prihoda, njihovom prikupljanju i trošenju, utjecaju na uvjete života, te obvezi prijave promjene podataka. Također predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju, njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Breznički Hum. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Cestica

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Cestica kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Općina Cestica se nalazi u trećoj skupini područja od posebne državne skrbi. Površina općine Cestica je 45,91 km², a obuhvaća 20 naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 5 811 stanovnika, 1 627 kućanstava i 2 816 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga ustrojen je Jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Cestica je imala 12 zaposlenika. Općina Cestica nema proračunskih korisnika.

Na području općine Cestica posluju 103 fizičke i pravne osobe koje su registrirane za obavljanje gospodarskih djelatnosti.

a) Prihodi

Ukupni prihodi i primici općine Cestica, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 11.298.045,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 1.440.529,00 kn ili za 11,3%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 18,3% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 32,5% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Cestica ostvarenim za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 25.

Tablica broj 25

Vlastiti prihodi
općine Cestica ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	206.092	231.679	112,4
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	104.021	118.360	113,8
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	50.737	52.753	104,0
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	51.334	60.566	118,0
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	1.260.545	2.342.939	185,9
2.1.	Naknade za koncesiju	11.611	19.821	170,7
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	149.650	118.971	79,5
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	1.099.284	2.204.147	200,5
3.	Upravne i administrativne pristojbe	21.307	21.680	101,8
4.	Komunalni doprinosi i naknade	651.286	760.738	116,8
4.1.	Komunalni doprinos	651.286	146.150	22,4
4.2.	Komunalna naknada	0	590.839	-
4.3.	Naknade za priključak	0	23.749	-
5.	Prihodi po posebnim propisima	3.903	75.149	1 925,4
5.1.	Doprinos za šume	3.903	3.108	79,6
5.2.	Ostali prihodi po posebnim propisima	0	72.041	-
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	183.569	237.518	129,4
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	171.959	224.910	130,8
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	11.610	12.608	108,6
	Ukupno	2.326.702	3.669.703	157,7

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Cestica koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 26.

Tablica broj 26

Potraživanja
općine Cestica koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	952.710	898.373	94,3
1.1.	Potraživanja za poreze	328.036	295.235	90,0
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	219.699	312.499	142,2
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	401.975	289.139	71,9
1.4.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	3.000	0	-
1.5.	Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode	0	1.500	-
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	105.074	98.310	93,6
3.	Druga potraživanja	197.994	229.745	116
	Ukupno	1.255.778	1.226.428	97,7

Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 1.226.428,00 kn, a u odnosu na stanje koncem 2010. potraživanja su manja za 29.350,00 kn ili 2,3%. Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 1.066.427,00 kn, što čini 87,0% ukupnih potraživanja.

Vrijednosno značajnija dospjela potraživanja odnose se na općinske poreze u iznosu 295.235,00 kn, vodne naknade 246.788,00 kn, naknadu za korištenje smetlišta 152.298,00 kn, komunalnu naknadu 191.215,00 kn, te grobnu naknadu 101.975,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda, te organizacija i kontrola naplate prihoda

Općina Cestica ostvaruje prihode iz različitih izvora. Razrez, obračun i naplatu prihoda obavlja općina Cestica, osim poreza na potrošnju, poreza na kuće za odmor i poreza na tvrtku ili naziv čiji razrez i naplatu obavlja Porezna uprava (povjereno odlukom nadležnog tijela). Općina Cestica obavlja naplatu prihoda na temelju rješenja, ugovora i druge dokumentacije. Porezna uprava dostavlja općini Cestica skupno izvješće o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga Općina Cestica nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu poreza na potrošnju, poreza na kuće za odmor i poreza na tvrtku za koje potraživanje koncem 2011. iznosi 295.235,00 kn, što je za 43,1% više od zaduženja za 2011., i veće je za 31,2% od ostvarenog prihoda u 2011. koji je iznosio 224.991,00 kn.

Na naplatu dijela prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume, spomenička renta) općina Cestica nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka. Oni se ostvaruju na temelju obračuna obveznika.

Potraživanja koncem 2011. su iskazana u iznosu 1.226.428,00 kn, što je za 29.350,00 kn ili 2,3% manje u odnosu na početak godine. Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 1.066.427,00 kn, što čini 87,0% ukupnih potraživanja. Vrijednosno značajna dospjela potraživanja (osim vodne naknade i općinskih poreza) starosti do godinu dana iznose 267.275,00 kn, od jedne do tri godine iznose 177.792,00 kn, od tri do pet godina iznose 40.587,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 40.550,00 kn.

Za naplatu prihoda (potraživanja) tijekom 2011. upućene su opomene (zakup poslovnog prostora i prodaja stanova sa stanarskim pravom) prema dva obveznika za iznos 5.767,00 kn, te su pokretane sudske tužbe i ovrhe na novčanim sredstvima (komunalna naknada) prema 104 obveznika za iznos 139.424,00 kn.

Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode.

Poslovi naplate obavljaju se u Jedinstvenom upravom odjelu, a naplatu obavlja jedna osoba koja u sklopu svog radnog mjesta osim naplate prihoda obavlja i druge poslove. Osoba za kontrolu naplate prihoda nije imenovana.

Općina Cestica nije donijela interne akte kojima bi se propisala procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja.

Tijekom 2011. otpisana su dospjela potraživanja u iznosu 78.887,00 kn. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik.

Koeficijenti učinkovitosti naplate prihoda pokazuju da su na koncu 2011. pojedina potraživanja veća od godišnjeg zaduženja (porez na tvrtku za 434,5%, porez na potrošnju za 16,7%). Također pokazuju porast potraživanja na koncu 2011. godine u odnosu na konac 2010. (najam poljoprivrednog zemljišta za 474,8%, naknada za smetlište za 176,4%, najam poslovnih prostorija za 54,2%, porez na potrošnju za 14,5%).

Postotak naplate pojedinih prihoda (vrijednosno značajnijih) u 2011. u odnosu na ukupno potraživanje (potraživanje iz ranijih godina i zaduženje za 2011.) kreće se od 63,0% (grobne naknade), 72,3% (komunalna naknada) do 89,8% (naknada za smetlište). Za pojedine vrste prihoda potraživanja na koncu godine čine značajni udio ukupnog zaduženja za navedeni prihod (iznajmljivanje poljoprivrednog zemljišta 77,0%, porez na tvrtku 71,5%, porez na potrošnju 57,8%, grobna naknada 53,8%).

Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu općinskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira općinu Cestica o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Cestica ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li samostalno obavljati obračun i naplatu navedenih prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključiti ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže uspostavljanje sustav razmjene podataka između drugih državnih tijela kako bi se omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave uvid u stanje potraživanja i poduzimanje mjera naplate dijela prihoda koji im prema zakonskim odredbama pripada.

Državni ured za reviziju je mišljenja da poduzete mjere naplate potraživanja (prihoda) ne daju očekivane rezultate, te predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda odnosno potraživanja, osobe zadužene za naplatu, kontrolu i praćenje rezultata poduzetih mjera, te donošenje procedura i kriterija za otpis potraživanja.

Također predlaže kod otpisa potraživanja primjenjivati Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12).

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade (bez kamata) ostvareni su u 2011. u iznosu 426.009,00 kn i čine 11,6% vlastitih prihoda. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 191.215,00 kn i manja su za 104.711,00 kn ili 35,4% od potraživanja koncem 2010, te čine 57,7% zaduženja za 2011. Ukupno potraživanje je dospjelo.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Cestica koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području općine Cestica.

Obračun komunalne naknade obavlja Jedinostveni upravni odjel. Odlukom je utvrđeno da komunalnu naknadu plaćaju vlasnici, odnosno korisnici poslovnog, stambenog i garažnog prostora, građevnog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti, te neizgrađenog građevinskog zemljišta (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Naknada se naplaćuje za poslovni i stambeni prostor. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika poslovnog, stambenog. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. U slučajevima kada vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu općina Cestica nema točne podatke za razrez i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, zbog čega je naplata otežana.

S istim poteškoćama se susreću i druge lokalne jedinice. Najsloženiji postupci za utvrđivanje obveznika odnose se na podatke za obračun komunalne naknade, poreza na kuće za odmor, te sufinanciranje građana za izgradnju određene komunalne infrastrukture.

Općina Cestica ima poteškoća kod razreza komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo.

Općini Cestica se nakon ostavinske rasprave službeno ne dostavljaju podaci od javnih bilježnika.

Također postoje problemi kod utvrđivanja odnosno utuživanja pojedinih obveznika u slučaju osnivanja novih trgovačkih društava koji koriste isti prostor kao i evidentirani obveznik čiji je račun u blokadi ili nema imovine, jer općina Cestica nije obaviještena o promjeni obveznika.

Prema odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan je u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08 i 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Ažuriranje baza podataka komunalne naknade provodi se uvidom stanja na terenu putem predstavnika mjesnih odbora (2010.), prijavom korisnika, te kod obračuna komunalnog doprinosa.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem, te preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine koje su utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je brojnim zakonskim propisima i aktima općine Cestica o čijoj primjeni, između ostalog, ovisi učinkovitost naplate prihoda.

Općina Cestica vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja su evidentirana na temelju urednih knjigovodstvenih isprava.

Unos podataka u poslovne knjige omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi. Sustav vođenja evidencija potraživanja omogućava ispis potraživanja prema starosti, osim općinskih poreza, za koje su potraživanja iskazana sintetički.

Baze podataka (podaci o obveznicima) ustrojene su za sve vrste prihoda koje naplaćuje općina Cestica. Baze se ažuriraju na temelju prijave korisnika, zaključenih ugovora i druge dokumentacije, ovisno o vrsti prihoda.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave bolju i učinkovitiju naplatu prihoda.

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Cestica, iz raznih područja, objavljuju se u tiskanim i elektroničkim medijima. Općina Cestica putem javnih medija informira stanovništvo o radnjama i aktivnostima općinske uprave, obavljanju poslova koji se provode na području općine Cestica, te o potrebi plaćanja proračunskih prihoda koji služe za zadovoljavanje javnih potreba na području općine Cestica. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Cestica nisu provedene. Sustavno provođenje mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju (naročito prihodi koji se neposredno naplaćuju od stanovništva), te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Cestica, podiglo bi svijest stanovništva o potrebi podmirivanja obveza prema općini Cestica.

Za najznačajnije prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se stanovništvo putem sredstava javnog informiranja često podsjećati na njihovu obvezu.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje kontinuirano izvještavati stanovništvo o značaju javnih prihoda, njihovom prikupljanju i trošenju, utjecaju na uvjete života, te obvezi prijave promjene podataka.

Također predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju, njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Cestica. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Donja Voća

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Donja Voća kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Općina Donja Voća se nalazi u trećoj skupini područja od posebne državne skrbi. Površina općine Donja Voća je 35,9 km², a obuhvaća osam naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 2 455 stanovnika, 825 kućanstava i 1 187 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Donja Voća ima 13 zaposlenika (od čega 11 na javnim radovima). Općina Donja Voća nema proračunskih korisnika.

Na području općine Donja Voća posluje 21 fizička osoba i 12 pravnih osoba koje su registrirane za obavljanje gospodarskih djelatnosti.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Donja Voća, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 2.496.085,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 496.718,00 kn ili za 16,6%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 12,3% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 8,5% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Donja Voća ostvarenim za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 27.

Tablica broj 27

Vlastiti prihodi općine Donja Voća ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	35.691	31.475	88,2
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	4.269	860	20,1
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	20.396	24.324	119,3
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	11.026	6.291	57,1
2.	Upravne i administrativne pristojbe	24.238	3.084	12,7
3.	Komunalni doprinosi i naknade	114.575	81.511	71,1
3.1.	Komunalni doprinos	114.575	13.229	11,5
3.2.	Komunalna naknada	0	62.682	-
3.3.	Naknade za priključak	0	5.600	-
4.	Prihodi po posebnim propisima	188.920	93.569	49,5
4.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	79.189	76.767	96,9
4.2.	Doprinos za šume	313	206	65,8
4.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	109.418	16.596	15,2
5.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	4.408	3.012	68,3
	Ukupno	367.832	212.651	57,8

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 28.

Tablica broj 28

Potraživanja
općine Donja Voća koncem 2010. i 2011..

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	302.776	446.135	147,3
1.1.	Potraživanja za poreze	58.667	58.678	100,0
1.2.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	157.021	301.369	191,9
1.3.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	87.088	86.088	98,9
2.	Druga potraživanja	11.598	11.124	95,9
	Ukupno	314.374	457.259	145,5

Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 457.259,00 kn, a u odnosu na stanje koncem 2010. potraživanja su veća za 142.885,00 kn ili 45,5%. Sva potraživanja su dospjela, a vrijednosno značajnija potraživanja odnose se na vodne naknade u iznosu 214.766,00 kn, komunalnu naknadu 137.575,00 kn i općinske poreze u iznosu 58.678,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda, te organizacija i kontrola naplate prihoda

Općina Donja Voća ostvaruje prihode iz različitih izvora. Razrez, obračun i naplatu prihoda obavlja knjigovodstveni servis, osim poreza na potrošnju, poreza na kuće za odmor i poreza na tvrtku ili naziv čiji razrez i naplatu obavlja Porezna uprava. Naplata prihoda se obavlja na temelju rješenja, ugovora i druge dokumentacije. Porezna uprava dostavlja općini Donja Voća skupno izvješće o utvrđenom i naplaćenom porezu na potrošnju, porezu na kuće za odmor i porezu na tvrtku, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga općina Donja Voća nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu poreza na potrošnju i poreza na tvrtku za koje je potraživanje koncem 2011. iskazano u iznosu 58.678,00 kn, što je za 44,7 % više od zaduženja za 2011., i veće je za 91,7% od ostvarenog prihoda u 2011. koji je iznosio 30.615,00 kn.

Potraživanja koncem 2011. su iskazana u iznosu 457.259,00 kn, što je za 142.885,00 kn ili 45,5% više u odnosu na početak godine. Sva potraživanja su dospjela, a vrijednosno značajnija potraživanja odnose se na vodne naknade u iznosu 214.766,00 kn, komunalnu naknadu 137.575,00 kn i općinske poreze u iznosu 58.678,00 kn.

Za naplatu prihoda (potraživanja) nisu poduzimane mjere naplate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanja svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzeto protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona uopće se ne provode. Zatezne kamate nisu obračunavane.

Osoba za naplatu prihoda i kontrolu naplate prihoda nije imenovana. Općina Donja Voća nije donijela interne akte kojima bi se propisala procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik.

Koeficijenti učinkovitosti naplate prihoda pokazuju da su na koncu 2011. pojedina potraživanja veća od godišnjeg zaduženja (porez na tvrtku 675,5%, komunalna naknada 15,4%). Također pokazuju porast potraživanja na koncu 2011. godine u odnosu na konac 2010. (prihodi vodoprivrede 67,9%, komunalna naknada 71,7%). Isto tako, postotak naplate pojedinih prihoda (vrijednosno značajnijih) u 2011. u odnosu na ukupno potraživanje (potraživanje iz ranijih godina i zaduženje za 2011.) kreće se od 26,0% (prihodi vodoprivrede) do 31,0% (komunalna naknada). Za pojedine vrste prihoda potraživanja na koncu godine čine značajni udio ukupnog zaduženja za navedeni prihod (prihodi vodoprivrede 73,7%, komunalna naknada 69,0%).

Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu općinskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira općinu Donja Voća o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Donja Voća ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li samostalno obavljati obračun i naplatu navedenih prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključiti ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela kako bi se omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave uvid u stanje potraživanja i poduzimanje mjera naplate dijela prihoda koji im prema zakonskim odredbama pripada.

Državni ured za reviziju je mišljenja da općina Donja Voća ne vodi dovoljno brigu oko naplate potraživanja (prihoda), te predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda odnosno potraživanja, osobe zadužene za naplatu, kontrolu i praćenje rezultata poduzetih mjera, te donošenje procedura i kriterija za otpis potraživanja. Također predlaže za potraživanja naplaćena nakon protoka roka obračunavati zateznu kamatu, a kod otpisa potraživanja primjenjivati Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12).

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 61.682,00 kn i čine 29,0% vlastitih prihoda. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 137.575,00 kn i veća su za 57.467,00 kn od potraživanja koncem 2010. i veća su za 15,5% od zaduženja za 2011. Ukupno potraživanje je dospjelo.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Donja Voća koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području općine Donja Voća.

Obračun komunalne naknade obavlja knjigovodstveni servis. Odlukom je utvrđeno da komunalnu naknadu plaćaju vlasnici, odnosno korisnici poslovnog, stambenog i garažnog prostora, građevnog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti, te neizgrađenog građevinskog zemljište (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Naknada se naplaćuje za poslovni i stambeni prostor. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika poslovnog i stambenog prostora. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. U slučajevima kada vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu općina Donja Voća nema točne podatke za razrez i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, zbog čega je naplata otežana.

S istim poteškoćama se susreću i druge lokalne jedinice. Najsloženiji postupci za utvrđivanje obveznika odnose se na podatke za obračun komunalne naknade, poreza na kuće za odmor, te sufinanciranje građana za izgradnju određene komunalne infrastrukture.

Općina Donja Voća ima poteškoća kod razreza komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo. Općini Donja Voća se nakon ostavinske rasprave službeno ne dostavljaju podaci od javnih bilježnika.

Također postoje problemi kod utvrđivanja odnosno utuživanja pojedinih obveznika u slučaju osnivanja novih trgovačkih društava koji koriste isti prostor kao i evidentirani obveznik čiji je račun u blokadi ili nema imovine, jer općina Donja Voća nije obaviještena o promjeni obveznika. Prema odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu obveznik plaćanja komunalne naknade obavezan je u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08 i 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Ažuriranje baza podataka komunalne naknade uvidom stanja na terenu obavljeno je u 2006., a baze se dopunjuju na temelju podataka kod obračuna komunalnog doprinosa i prijave promjene obveznika.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem, te preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine koje su utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je brojnim zakonskim propisima i aktima općine Donja Voća o čijoj primjeni, između ostalog, ovisi učinkovitost naplate prihoda.

Knjigovodstveni servis obavlja računovodstveno - knjigovodstvene poslove za općinu Donja Voća. Unos podataka u poslovne knjige ne omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi. Sustav vođenja evidencija potraživanja omogućava ispis potraživanja prema rokovima naplate po pojedinom obvezniku, ali ukupan iznos za sve obveznike (zbirno) ne omogućava. Za porez na potrošnju i porez na tvrtku su potraživanja iskazana sintetički (analitiku ne dostavlja Porezna uprava).

Sredstva za sanaciju odlagališta komunalnog otpada Jerovec (koja prikuplja komunalno društvo u cijeni zbrinjavanja otpada i za koja je potraživanje ustupljeno gradu Ivancu na čijem području je odlagalište), prihod su proračuna jedinica lokalne samouprave na čijim područjima su naplaćena sukladno odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Komunalno društvo se ugovorom iz 2006. (važio do 29. lipnja 2011.) obvezalo polugodišnje podnositi izvješća jedinicama lokalne samouprave o visini prikupljenih sredstava i njihovom utrošku. Općina Donja Voća nema podatke o iznosu prikupljenih sredstava i njihovom utrošku, a u poslovnim knjigama nisu evidentirane poslovne promjene iz kojih bi bilo vidljiv poslovni događaj.

Također, općina Donja Voća nema u poslovnim knjigama evidentirana potraživanja za prodane stanove na kojima je postojalo stanarsko pravo, a na računu potraživanja za grobnu naknadu evidentirana je pretplata (potražni saldo) u iznosu 78.515,00 kn jer nije evidentirano zaduženje za grobnu naknadu za 2008. Od 2009. grobnu naknadu ubire komunalno društvo u suvlasništvu općine Donja Voća.

U poslovnim knjigama iskazana su potraživanja u iznosu 38.668,00 kn koja se odnose na ranije godine (od zaposlenih i za dane predujmove) za koje nisu poduzete odgovarajuće mjere (pribavljeni obračuni putnih naloga odnosno računi za izvedene radove ili obavljene usluge).

Odredbama članka 4. i 5. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu propisano je da se proračunsko računovodstvo temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja, te da su proračun i proračunski korisnici obvezni u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora. Imovina i obveze iskazuju se po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povijesnog troška. Kako općina Donja Voća nema iskazanu svu imovinu (potraživanja) na način propisan navedenim Pravilnikom, nije dan točan podatak o imovini, a imovina određuje financijski položaj proračuna odnosno proračunskih korisnika.

Baze podataka (podaci o obveznicima) ustrojene su za vrste prihoda koje naplaćuje općina Donja Voća. Baze se ažuriraju na temelju prijave korisnika, zaključenih ugovora i druge dokumentacije, ovisno o vrsti prihoda.

Državni ured za reviziju predlaže unaprijediti sustav vođenja potraživanja kako bi se osigurao pregled dospjelih potraživanja prema starosti u svakom trenutku, radi izbjegavanja zastare.

S obzirom da je imovina resurs koji kontrolira proračun kao rezultat prošlih događaja i od kojih se očekuju buduće koristi u obavljanju djelatnosti, Državni ured za reviziju predlaže općini Donja Voća da u poslovnim knjigama promjene na imovini evidentira u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave bolju i učinkovitiju naplatu prihoda.

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Donja Voća, iz raznih područja, objavljuju se u tiskanim i elektroničkim medijima. Općina Donja Voća putem javnih medija informira stanovništvo o radnjama i aktivnostima općinske uprave, obavljanju poslova koji se provode na području općine Donja Voća, te o potrebi plaćanja proračunskih prihoda koji služe za zadovoljavanje javnih potreba na području općine Donja Voća.

Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Donja Voća nisu provedene. Sustavno provođenje mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju (naročito prihodi koji se neposredno naplaćuju od stanovništva), te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Donja Voća, podiglo bi svijest stanovništva o potrebi podmirivanja obveza prema općini Donja Voća.

Za najznačajnije prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se stanovništvo putem sredstava javnog informiranja često podsjećati na njihovu obvezu.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje kontinuirano izvještavati stanovništvo o značaju javnih prihoda, njihovom prikupljanju i trošenju, utjecaju na uvjete života, te obvezi prijave promjene podataka.

Također predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju, njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Donja Voća. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Gornji Kneginec

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Gornji Kneginec kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine Gornji Kneginec je 22,34 km², a obuhvaća pet naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 5 359 stanovnika, 1 771 kućanstava i 2 932 stambene jedinice.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga ustrojen je Jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Gornji Kneginec je imala deset zaposlenika. Prema registru proračunskih korisnika ima jednog proračunskog korisnika (dječji vrtić) u kojem je koncem 2011. bilo 19 zaposlenika.

Na području općine Gornji Kneginec posluje 70 fizičkih i oko 100 pravnih osoba koje su registrirane za obavljanje gospodarskih djelatnosti.

a) Prihodi

Ukupni prihodi i primici općine Gornji Kneginec, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 10.188.325,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 4.253.746,00 kn ili za 29,5%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 29,0% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 39,0% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Gornji Kneginec ostvarenim za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 29.

Tablica broj 29

Vlastiti prihodi
općine Gornji Kneginec ostvareni za 2010. i 2011.

172u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	364.618	506.359	138,9
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	215.976	328.797	152,2
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	84.276	83.400	99,0
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	64.366	94.162	146,3
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	405.584	484.628	119,5
2.1.	Naknade za koncesiju	37.179	55.968	150,5
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	347.715	404.202	116,2
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	20.690	24.458	118,2
3.	Upravne i administrativne pristojbe	17.719	7.921	44,7
4.	Komunalni doprinosi i naknade	2.588.497	1.886.073	72,9
4.1.	Komunalni doprinos	1.319.634	241.102	18,3
4.2.	Komunalna naknada	1.267.563	1.633.971	128,9
4.3.	Naknade za priključak	1.300	11.000	846,2
5.	Prihodi po posebnim propisima	590.580	131.296	22,2
5.1.	Prihodi državne uprave	0	1.079	-
5.2.	Prihodi vodnog gospodarstva	570.963	110.095	19,3
5.3.	Doprinos za šume	19.617	15.553	79,3
5.4.	Ostali prihodi po posebnim propisima	0	4.569	-
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	216.475	959.433	443,2
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	214.837	0	0
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	1.638	959.433	58 573,4
	Ukupno	4.183.473	3.975.710	95,0

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Gornji Kneginec koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 30.

Tablica broj 30

Potraživanja
općine Gornji Kneginec koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	2.489.141	1.779.332	71,5
1.1.	Potraživanja za poreze	507.673	645.038	127,1
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	43.329	52.784	121,8
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	1.937.414	1.023.313	52,8
1.4.	Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode	725	58.197	8 027,2
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	650.202	646.722	99,5
3.	Druga potraživanja	9.949	12.174	122,4
	Ukupno	3.149.292	2.438.228	77,4

Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 2.438.228,00 kn, a u odnosu na stanje koncem 2010. potraživanja su manja za 711.064,00 kn ili 22,6%. Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 1.572.457,00 kn, što čini 64,5% ukupnih potraživanja.

Vrijednosno značajnija dospjela potraživanja odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 887.799,00 kn i općinske poreze u iznosu 641.746,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda, te organizacija i kontrola naplate prihoda

Općina Gornji Kneginec ostvaruje prihode iz različitih izvora. Razrez, obračun i naplatu prihoda obavlja općina Gornji Kneginec, osim poreza na potrošnju, poreza na kuće za odmor i poreza na tvrtku ili naziv čiji razrez i naplatu obavlja Porezna uprava (povjereno odlukom nadležnog tijela), te komunalne naknade koju za općinu Gornji Kneginec na temelju ugovora obavlja komunalno društvo u njezinu vlasništvu. Općina Gornji Kneginec obavlja naplatu prihoda na temelju rješenja, ugovora i druge dokumentacije. Porezna uprava dostavlja općini Gornji Kneginec skupno izvješće o utvrđenom i naplaćenom porezu na potrošnju, porezu na kuće za odmor i porezu na tvrtku, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga općina Gornji Kneginec nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu poreza na potrošnju i poreza na tvrtku za koje potraživanje koncem 2011. iznosi 637.663,00 kn, što čini 56,5% zaduženja za 2011., i veće je za 30,0% od ostvarenog prihoda u 2011. koji je iznosio 490.585,00 kn.

Na naplatu dijela prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (naknade za eksploataciju mineralnih sirovina, doprinos za šume, spomenička renta) općina Gornji Kneginec nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka. Oni se ostvaruju na temelju obračuna obveznika.

Potraživanja koncem 2011. su iskazana u iznosu 2.438.228,00 kn, što je za 711.064,00 kn ili 22,6% manje u odnosu na početak godine. Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 1.572.457,00 kn, što čini 64,5% ukupnih potraživanja. Vrijednosno značajnija dospjela potraživanja odnose se na komunalnu naknadu 887.799,00 kn i općinske poreze 641.746,00 kn. Ročnost potraživanja za komunalnu naknadu vodi komunalno društvo za svakog obveznika pojedinačno, a aplikacija vođenja evidencije daje prikaz u danima (zadnji prikaz je - više od 120 dana).

Tijekom 2011. za naplatu potraživanja poslano je 18 opomena za iznos 78.212,00 kn. Pokrenuto je 215 mjera prisilne naplate za potraživanja u iznosu 459.207,00 kn, od čega za komunalnu naknadu 214 za potraživanje u iznosu 456.207,00 kn i jedna mjera za iznos 3.000,00 kn za porez na korištenje javnih površina. Zatezne kamate su obračunane u iznosu 203.636,00 kn, od čega za komunalnu naknadu u iznosu 147.564,00 kn, zakup poslovnog prostora 23.571,00 kn i komunalni doprinos 5.159,00 kn. Za obročnu naplatu potraživanja u iznosu 63.092,00 kn zaključeno je 37 nagodbi.

Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode.

Poslovi naplate u općini Gornji Kneginec obavljaju se u odsjeku za financije i proračun, a naplatu obavljaju dvije osobe (stručni savjetnik za upravni postupak i naplatu potraživanja i voditelj odsjeka za financije i proračun), koje u sklopu svog radnog mjesta osim naplate prihoda obavljaju i druge poslove. Općina Gornji Kneginec nije donijela interne akte kojima bi se propisala procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik.

Koeficijenti učinkovitosti naplate prihoda pokazuju da su na koncu 2011. pojedina potraživanja veća od godišnjeg zaduženja (porez na tvrtku za 95,5%, porez na potrošnju za 34,7%). Također pokazuju porast potraživanja na koncu 2011. godine u odnosu na konac 2010. (porez na kuće za odmor za 56,6%, naknada za eksploataciju mineralnih sirovina za 44,9%, porez na tvrtku za 6,2%, porez na potrošnju za 5,1%). Postotak naplate pojedinih prihoda (vrijednosno značajnijih) u 2011. u odnosu na ukupno potraživanje (potraživanje iz ranijih godina i zaduženje za 2011.) kreće se od 50,2% (porez na kuće za odmor), 62,7% (komunalna naknada), do 95,1% (najam poslovnih prostorija). Za pojedine vrste prihoda potraživanja na koncu godine čine značajni udio ukupnog zaduženja za navedeni prihod (porez na tvrtku 68,9%, porez na potrošnju 59,0%, porez na kuće za odmor 49,7%, komunalna naknada 37,3%).

Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu općinskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira općinu Gornji Kneginec o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Gornji Kneginec ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li samostalno obavljati obračun i naplatu navedenih prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključiti ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela kako bi se omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave uvid u stanje potraživanja i poduzimanje mjera naplate dijela prihoda koji im prema zakonskim odredbama pripada.

Državni ured za reviziju je mišljenja da poduzete mjere naplate potraživanja (prihoda) koje za općinu Gornji Kneginec obavljaju Porezna uprava i komunalno društvo ne daju očekivane rezultate. Predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda odnosno potraživanja, osobe zadužene za naplatu, kontrolu i praćenje rezultata poduzetih mjera, te donošenje procedura i kriterija za otpis potraživanja. Također predlaže kod otpisa potraživanja primjenjivati Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12).

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 1.633.971,00 kn i čine 41,1% vlastitih prihoda. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 972.309,00 kn i manja su za 108.817,00 kn ili 10,1% od potraživanja koncem 2010, te čine 63,8% zaduženja za 2011. Ukupno potraživanje je dospjelo.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Gornji Kneginec koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području općine Gornji Kneginec.

Obračun komunalne naknade obavlja komunalno društvo u vlasništvu općine na temelju ugovora. Odlukom je utvrđeno da komunalnu naknadu plaćaju vlasnici, odnosno korisnici poslovnog, stambenog i garažnog prostora, građevnog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti, te neizgrađenog građevinskog zemljište (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Naknada se naplaćuje za poslovni, stambeni prostor, građevno zemljište koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti, te neizgrađeno građevinsko zemljište. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnina. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. U slučajevima kada vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu općina Gornji Kneginec nema točne podatke za razrez i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, zbog čega je naplata otežana.

S istim poteškoćama se susreću i druge lokalne jedinice. Najsloženiji postupci za utvrđivanje obveznika odnose se na podatke za obračun komunalne naknade, poreza na kuće za odmor, te sufinanciranje građana za izgradnju određene komunalne infrastrukture.

Općina Gornji Kneginec ima poteškoća kod razreza komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo. Općini Gornji Kneginec se nakon ostavinske rasprave službeno ne dostavljaju podaci od javnih bilježnika.

Također postoje problemi kod utvrđivanja odnosno utuživanja pojedinih obveznika u slučaju osnivanja novih trgovačkih društava koji koriste isti prostor kao i evidentirani obveznik čiji je račun u blokadi ili nema imovine, jer općina Gornji Kneginec nije obaviještena o promjeni obveznika. Prema odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan je u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08 i 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Ažuriranje baza podataka komunalne naknade uvidom stanja na terenu sveobuhvatno je ažurirano u razdoblju od rujna 2010. do veljače 2012. za cjelokupno područje općine Gornji Kneginec. Kontinuirano se ažurira na temelju prijave promjene obveznika.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je brojnim zakonskim propisima i aktima općine Gornji Kneginec o čijoj primjeni, između ostalog, ovisi učinkovitost naplate prihoda.

Općina Gornji Kneginec vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja su evidentirana na temelju urednih knjigovodstvenih isprava. Unos podataka u poslovne knjige omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama (osim za one koje joj vode drugi) i glavnoj knjizi. Sustav vođenja evidencija potraživanja omogućava ispis potraživanja po rokovima naplate, osim za općinske poreze koje naplaćuje Porezna uprava i komunalnu naknadu koju naplaćuje komunalno društvo, za koje su potraživanja iskazana sintetički.

Baze podataka (podaci o obveznicima) ustrojene su za sve vrste prihoda koje naplaćuje općina Gornji Kneginec. Baze se ažuriraju na temelju prijave korisnika, zaključenih ugovora i druge dokumentacije, ovisno o vrsti prihoda.

Bez naknade, dodijeljeno je sedam poslovnih prostora. Prostori su dodijeljeni političkim strankama te udrugama građana i županijskom uredu, na temelju odluka poglavarstva i načelnika.

Prema odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora (Narodne novine 125/11) poslovni prostori u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, daju se u zakup putem javnog natječaja, osim što se ugovor o zakupu poslovnog prostora sklapa bez javnog natječaja kada ga sklapaju međusobno Republika Hrvatska i jedinice lokalne samouprave, odnosno jedinice područne (regionalne) samouprave, te pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, odnosno pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, ako je to u interesu i cilju općega, gospodarskog i socijalnog napretka njezinih građana.

Državni ured za reviziju predlaže kod davanja poslovnih prostora u zakup postupati u skladu s odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave bolju i učinkovitiju naplatu prihoda.

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Gornji Kneginec, iz raznih područja, objavljuju se u tiskanim i elektroničkim medijima. Općina Gornji Kneginec putem javnih medija informira stanovništvo o radnjama i aktivnostima općinske uprave, obavljanju poslova koji se provode na području općine Gornji Kneginec, te o potrebi plaćanja proračunskih prihoda koji služe za zadovoljavanje javnih potreba na području općine Gornji Kneginec. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Gornji Kneginec nisu provedene. Sustavno provođenje mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju (naročito prihodi koji se neposredno naplaćuju od stanovništva), te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Gornji Kneginec, podiglo bi svijest stanovništva o potrebi podmirivanja obveza prema općini Gornji Kneginec.

Za najznačajnije prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se stanovništvo putem sredstava javnog informiranja često podsjećati na njihovu obvezu.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje kontinuirano izvještavati stanovništvo o značaju javnih prihoda, njihovom prikupljanju i trošenju, utjecaju na uvjete života, te obvezi prijave promjene podataka.

Također predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju, njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Gornji Kneginec. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Jalžabet

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Jalžabet kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine je 738,43 km², a obuhvaća osam naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 3 606 stanovnika, 1 034 kućanstava i 2 245 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga ustrojen je Jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Jalžabet je imala šest zaposlenika. Prema registru proračunskih korisnika ima jednog proračunskog korisnika (dječji vrtić) u kojem je koncem 2011. bilo devet zaposlenika.

Na području općine Jalžabet posluje 19 fizičkih i 12 pravnih osoba koje su registrirane za obavljanje gospodarskih djelatnosti.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Jalžabet, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 30.584.697,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 22.909.361,00 kn ili za 298,5%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 56,2% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 88,8% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Jalžabet ostvarenim za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 31.

Tablica broj 31

Vlastiti prihodi općine Jalžabet ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	103.724	107.214	103,4
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	71.632	72.653	101,4
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	14.744	16.283	110,4
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	17.348	18.278	105,4
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	240.959	148.751	61,7
2.1.	Naknade za koncesiju	14.690	7.544	51,4
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	225.416	140.573	62,4
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	853	634	74,3
3.	Upravne i administrativne pristojbe	160.350	159.660	99,6
4.	Komunalni doprinosi i naknade	261.653	259.486	99,2
4.1.	Komunalni doprinos	261.653	71.935	27,5
4.2.	Komunalna naknada	0	187.551	-
5.	Prihodi po posebnim propisima	1.317.675	4.510.078	342,3
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	114.434	8.704	7,6
5.2.	Doprinos za šume	4.301	4.669	108,6
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	1.198.940	4.496.705	375,1
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	2.228.877	21.988.642	986,5
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	2.227.077	21.987.142	987,3
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	1.800	1.500	83,3
	Ukupno	4.313.238	27.173.831	630,0

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Jalžabet koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 32.

Tablica broj 32

**Potraživanja
općine Jalžabet koncem 2010. i 2011.**

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	447.671	557.410	124,5
1.1.	Potraživanja za poreze	239.707	209.052	87,2
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	11.005	63.991	581,5
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	196.959	284.367	144,4
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	347.498	749.157	215,6
3.	Druga potraživanja	146.156	216.553	148,2
Ukupno		941.325	1.523.120	161,8

Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 1.523.120,00 kn, a u odnosu na stanje koncem 2010. potraživanja su veća za 581.795,00 kn ili 61,8%. Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 1.454.096,00 kn, što čini 95,5% ukupnih potraživanja. Vrijednosno značajnija dospjela potraživanja odnose se na prodaju zemljišta u poduzetničkoj zoni 749.157,00 kn, komunalnu naknadu 164.731,00 kn, općinske poreze 90.953,00 kn, iznajmljivanje poljoprivrednog zemljišta 51.705,00 kn, grobne naknade 51.660,00 kn, te sufinanciranje građana 46.500,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda, te organizacija i kontrola naplate prihoda

Općina Jalžabet ostvaruje prihode iz različitih izvora. Razrez, obračun i naplatu prihoda obavlja općina Jalžabet, osim poreza na potrošnju, poreza na kuće za odmor i poreza na tvrtku ili naziv čiji razrez i naplatu obavlja Porezna uprava. Općina Jalžabet obavlja naplatu prihoda na temelju rješenja, ugovora i druge dokumentacije. Porezna uprava dostavlja općini Jalžabet skupno izvješće o utvrđenom i naplaćenom porezu na potrošnju i porezu na tvrtku, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga općina Jalžabet nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu poreza na potrošnju, poreza na kuće za odmor i poreza na tvrtku za koje potraživanje koncem 2011. iznosi 90.953,00 kn, što čini 87,7% zaduženja za 2011., i manje je za 14,9% od ostvarenog prihoda u 2011. koji je iznosio 106.892,00 kn.

Na naplatu dijela prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume, spomenička renta) općina Jalžabet nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka. Oni se ostvaruju na temelju obračuna obveznika.

Potraživanja koncem 2011. su iskazana u iznosu 1.523.120,00 kn, što je za 581.795,00 kn ili 61,8% više u odnosu na početak godine. Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 1.454.096,00 kn, što čini 95,5% ukupnih potraživanja. Vrijednosno značajna dospjela potraživanja starosti do godinu dana iznose 692.118,00 kn, od jedne do tri godine iznose 50.447,00 kn, od tri do pet godina iznose 248.241,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 32.580,00 kn.

Za naplatu prihoda (potraživanja) tijekom 2011. upućene su opomene (korištenje javnih površina, zakup i iznajmljivanje imovine, naknada za sufinanciranje, komunalna naknada i druga potraživanja) prema 566 obveznika za iznos 294.597,00 kn, te su pokretane sudske tužbe i ovrhe na novčanim sredstvima prema jednom obvezniku za prodaju zemljišta u iznosu 218.805,00 kn. Prema 557 obveznika za iznos potraživanja 224.191,00 kn poduzimane su mjere na način da nisu isplaćene poticaji, uskrsnica i božićnica.

Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode.

Poslovi naplate obavljaju se u Jedinostvenom upravom odjelu, a naplatu obavlja jedna osoba koja u sklopu svog radnog mjesta (zamjenik načelnika) osim naplate prihoda obavlja i druge poslove. Naplatu prihoda obavljaju i druge osobe (obavljaju komunalne poslove). Osoba za kontrolu naplate prihoda je načelnik. Općina Jalžabet nije donijela interne akte kojima bi se propisala procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik.

Koeficijenti učinkovitosti naplate prihoda pokazuju da su na koncu 2011. pojedina potraživanja veća od godišnjeg zaduženja (porez na tvrtku za 330,6%). Također pokazuju porast potraživanja na koncu 2011. godine u odnosu na konac 2010. (najam poslovnih prostorija za 140,4%, sufinanciranje građana za 165,7%, prodaja zemljišta u poduzetničkoj zoni za 115,6%, komunalna naknada za 31,2%, grobne naknade za 20,7%). Isto tako, postotak naplate pojedinih prihoda (vrijednosno značajnijih) u 2011. u odnosu na ukupno potraživanje (potraživanje iz ranijih godina i zaduženje za 2011.) kreće se od 53,2% (komunalna naknada) do 96,7% (prodaja zemljišta u poduzetničkoj zoni). Za pojedine vrste prihoda potraživanja na koncu godine čine značajni udio ukupnog zaduženja za navedeni prihod (porez na tvrtku 64,9%, sufinanciranje građana 62,2%, komunalna naknada 46,8%).

Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu općinskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira općinu Jalžabet o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Jalžabet ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li samostalno obavljati obračun i naplatu navedenih prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključiti ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospelje obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela kako bi se omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave uvid u stanje potraživanja i poduzimanje mjera naplate dijela prihoda koji im prema zakonskim odredbama pripada.

Državni ured za reviziju je mišljenja da poduzete mjere naplate potraživanja (prihoda) mogu dati bolje rezultate, te predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda odnosno potraživanja, osobe zadužene za naplatu, kontrolu i praćenje rezultata poduzetih mjera, te donošenje procedura i kriterija za otpis potraživanja. Također predlaže kod otpisa potraživanja primjenjivati Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12).

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 187.551,00 kn i čine 0,7% vlastitih prihoda. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 164.731,00 kn i veća su za 39.217,00 kn od potraživanja koncem 2010, te čine 72,6% zaduženja za 2011. Ukupno potraživanje je dospjelo, a potraživanja do jedne godine iznose 52.358,00 kn, od jedne do tri godine 50.447,00 kn, od tri do pet godina 29.436,00 kn i preko pet godina 32.580,00 kn.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Jalžabet koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području općine Jalžabet.

Obračun komunalne naknade obavlja Jedinstveni upravni odjel. Odlukom je utvrđeno da komunalnu naknadu plaćaju vlasnici, odnosno korisnici poslovnog, stambenog i garažnog prostora, građevnog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti, te neizgrađenog građevinskog zemljište (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Naknada se naplaćuje za sve navedene nekretnine.

Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnina. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. U slučajevima kada vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu općina Jalžabet nema točne podatke za razrez i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, zbog čega je naplata otežana.

S istim poteškoćama se susreću i druge lokalne jedinice. Najsloženiji postupci za utvrđivanje obveznika odnose se na podatke za obračun komunalne naknade, poreza na kuće za odmor, te sufinanciranje građana za izgradnju određene komunalne infrastrukture.

Općina Jalžabet ima poteškoća kod razreza komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo. Općini Jalžabet se nakon ostavinske rasprave službeno ne dostavljaju podaci od javnih bilježnika.

Također postoje problemi kod utvrđivanja odnosno utuživanja pojedinih obveznika u slučaju osnivanja novih trgovačkih društava koji koriste isti prostor kao i evidentirani obveznik čiji je račun u blokadi ili nema imovine, jer Općina Jalžabet nije obaviještena o promjeni obveznika. Prema odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu obveznik plaćanja komunalne naknade obavezan je u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08 i 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Ažuriranje baza podataka komunalne naknade obavlja se prema prijavi vlasnika ili korisnika, te izvidom na terenu (komunalni redar) barem jednom godišnje ili po potrebi.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem, te preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine koje su utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je brojnim zakonskim propisima i aktima općine Jalžabet o čijoj primjeni, između ostalog, ovisi učinkovitost naplate prihoda.

Općina Jalžabet vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja su evidentirana na temelju urednih knjigovodstvenih isprava.

Unos podataka u poslovne knjige omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi (osim za grobnu naknadu). Sustav vođenja evidencija potraživanja omogućava ispis potraživanja prema starosti, osim za općinske poreze, za koje su potraživanja iskazana sintetički.

Baze podataka (podaci o obveznicima) ustrojene su za sve vrste prihoda koje naplaćuje općina Jalžabet. Baze se ažuriraju na temelju prijava korisnika, zaključenih ugovora i druge dokumentacije, ovisno o vrsti prihoda.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave bolju i učinkovitiju naplatu prihoda.

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Jalžabet, iz raznih područja, objavljuju se u tiskanim i elektroničkim medijima. Općina Jalžabet putem javnih medija informira stanovništvo o radnjama i aktivnostima općinske uprave, obavljanju poslova koji se provode na području općine Jalžabet, te o potrebi plaćanja proračunskih prihoda koji služe za zadovoljavanje javnih potreba na području općine Jalžabet. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Jalžabet nisu provedene. Sustavno provođenje mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju (naročito prihodi koji se neposredno naplaćuju od stanovništva), te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Jalžabet, podiglo bi svijest stanovništva o potrebi podmirivanja obveza prema općini Jalžabet.

Za najznačajnije prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se stanovništvo putem sredstava javnog informiranja često podsjećati na njihovu obvezu.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje kontinuirano izvještavati stanovništvo o značaju javnih prihoda, njihovom prikupljanju i trošenju, utjecaju na uvjete života, te obvezi prijave promjene podataka.

Također predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju, njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Jalžabet. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Klenovnik

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Klenovnik kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine Klenovnik je 25,66 km², a obuhvaća šest naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 2 015 stanovnika, 603 kućanstava i 949 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga ustrojen je Jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Klenovnik je imala troje zaposlenika. Prema registru proračunskih korisnika ima jednog proračunskog korisnika (dječji vrtić) u kojem je koncem 2011. bilo četvero zaposlenika.

Na području općine Klenovnik posluje 12 fizičkih i pravnih osoba koje su registrirane za obavljanje gospodarskih djelatnosti.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Klenovnik, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 2.044.246,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 283.011,00 kn ili za 12,3%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 9,0 % u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 10,3% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Klenovnik ostvarenim za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 33.

Tablica broj 33

Vlastiti prihodi općine Klenovnik ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	40.618	47.870	117,9
1.1.	Porez na promet (porez na potrošnju)	22.750	25.516	112,2
1.2.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	17.868	22.354	125,1
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	7.251	7.195	99,2
2.1.	Naknade za koncesiju	1.139	1.076	94,5
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	5.223	5.908	113,1
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	889	211	23,7
3.	Upravne i administrativne pristojbe	5.060	7.667	151,5
4.	Komunalni doprinosi i naknade	139.871	132.619	94,8
4.1.	Komunalni doprinos	0	10.706	-
4.2.	Komunalna naknada	139.871	118.458	84,7
4.3.	Naknade za priključak	0	3.455	-
5.	Prihodi po posebnim propisima	16.197	8.624	53,2
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	7.690	2.991	38,9
5.2.	Doprinos za šume	479	1.623	338,8
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	8.028	4.010	50,0
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	1.662	7.548	454,2
	Ukupno	210.659	211.523	100,4

c) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Klenovnik koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 34.

Tablica broj 34

Potraživanja općine Klenovnik koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	335.865	370.876	110,4
1.1.	Potraživanja za poreze	21.876	23.259	106,3
1.2.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	313.989	347.617	110,7
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	90.273	73.500	81,4
3.	Druga potraživanja	2.928	2.928	100,0
Ukupno		429.066	447.304	104,3

Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 447.304,00 kn, a u odnosu na stanje koncem 2010. potraživanja su veća za 18.238,00 kn ili 4,3%. Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 373.804,00 kn, što čini 83,6% ukupnih potraživanja. Vrijednosno značajnija potraživanja odnose se na vodne naknade (prihod Hrvatskih voda) 119.752,00 kn, komunalnu naknadu 98.901,00 kn, grobnu naknadu 74.537,00 kn, prodaju stanova sa stanarskim pravom 73.500,00 kn, sufinanciranje cesta 54.428,00 kn te općinskih poreza 23.259,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda, te organizacija i kontrola naplate prihoda

Općina Klenovnik ostvaruje prihode iz različitih izvora. Razrez, obračun i naplatu prihoda obavlja Općina Klenovnik, osim općinskih poreza čiji razrez i naplatu obavlja Porezna uprava. Općina Klenovnik obavlja naplatu prihoda na temelju rješenja, ugovora i druge dokumentacije. Porezna uprava dostavlja općini Klenovnik skupno izvješće o utvrđenom i naplaćenom porezu na potrošnju i porezu na tvrtku, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga općina Klenovnik nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje je potraživanje koncem 2011. iskazano u iznosu 23.259,00 kn, što čini 47,2% zaduženja za 2011., i čini 48,6% ostvarenog prihoda u 2011. koji je iznosio 47.870,00 kn.

Na naplatu dijela prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume, spomenička renta) općina Klenovnik nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka. Oni se ostvaruju na temelju obračuna obveznika.

Potraživanja koncem 2011. su iskazana u iznosu 447.304,00 kn, što je za 18.238,00 kn ili 4,3% više u odnosu na početak godine. Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 373.804,00 kn, što čini 83,6% ukupnih potraživanja. Vrijednosno značajnija dospjela potraživanja odnose se na vodne naknade (prihod Hrvatskih voda) 119.752,00 kn, komunalnu naknadu 98.901,00 kn, grobnu naknadu 74.537,00 kn, sufinanciranje cesta 54.428,00 kn, te porez na potrošnju 23.259,00 kn.

Sustav vođenja evidencije potraživanja ne omogućuje u svakom trenutku ispis potraživanja prema starosti.

Za naplatu prihoda (potraživanja), tijekom 2011., upućene su opomene za naplatu komunalne naknade u iznosu 98.901,00 kn prema 253 obveznika i za sufinanciranje građana za 54.428,00 kn prema 33 obveznika.

Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode. Zatezne kamate nisu obračunavane.

Za naplatu prihoda (potraživanja) nisu poduzimane dostatne mjere naplate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanja svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzeto protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Poslovi naplate obavljaju se u Jedinostvenom upravom odjelu, a naplatu obavljaju dvije osobe koje u sklopu svog radnog mjesta (administrativno – računovodstveni referent i financijsko računovodstveni referent) osim naplate prihoda obavljaju i druge poslove potrebne za funkcioniranje općinske uprave.

Osoba za naplatu i kontrolu naplate prihoda nije imenovana. Općina Klenovnik nije donijela interne akte kojima bi se propisala procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik.

Koeficijenti učinkovitosti naplate prihoda pokazuju da su na koncu 2011. pojedina potraživanja veća od godišnjeg zaduženja (komunalna naknada za 77,9%) ili su jednaka godišnjem zaduženju (grobna naknada). Također pokazuju porast potraživanja na koncu 2011. godine u odnosu na konac 2010. (naknada za uređenje voda za 20,4%, komunalna naknada za 10,3%) ili su u okviru potraživanja na koncu 2010. (sufinanciranje građana i grobna naknada). Isto tako, postotak naplate pojedinih prihoda (vrijednosno značajnijih) u 2011. u odnosu na ukupno potraživanje (potraživanje iz ranijih godina i zaduženje za 2011.) kreće se od 31,9% (komunalna naknada) do 49,2,0% (grobne naknade). Za pojedine vrste prihoda potraživanja na koncu godine čine značajni udio ukupnog zaduženja za navedeni prihod (sufinanciranje građana 100,0%, komunalna naknada 68,1%, grobna naknada 50,8%).

Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu općinskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira Općinu Klenovnik o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda.

Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Klenovnik ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li samostalno obavljati obračun i naplatu navedenih prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključiti ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela kako bi se omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave uvid u stanje potraživanja i poduzimanje mjera naplate dijela prihoda koji im prema zakonskim odredbama pripada.

Također predlaže unaprijediti sustav vođenja potraživanja kako bi se osigurao pregled dospjelih potraživanja prema starosti, radi izbjegavanja zastare, te za potraživanja naplaćena nakon protoka roka obračunavati zateznu kamatu.

Državni ured za reviziju je mišljenja da poduzete mjere naplate potraživanja (prihoda) ne daju očekivane rezultate, te predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda odnosno potraživanja, osobe zadužene za naplatu, kontrolu i praćenje rezultata poduzetih mjera, te donošenje procedura i kriterija za otpis potraživanja. Skreće se pozornost da je u srpnju 2012. stupila na snagu Uredba o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12), koja se odnosi na potraživanja države i lokalnih jedinica.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade za 2011. iskazani su u financijskim izvještajima u iznosu 118.458,00 kn, a odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 46.366,00 kn i grobnu naknadu u iznosu 72.092,00 kn. Prihodi od komunalne naknade čine 21,9% vlastitih prihoda. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 98.901,00 kn, veća su za 9.241,00 kn od potraživanja koncem 2010, te su veća za 77,9% od zaduženja za 2011. Ukupno potraživanje je dospjelo.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Klenovnik koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području općine Klenovnik.

Obračun komunalne naknade obavlja Jedinstveni upravni odjel. Odlukom je utvrđeno da komunalnu naknadu plaćaju vlasnici, odnosno korisnici poslovnog, stambenog i garažnog prostora, građevnog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti, te neizgrađenog građevinskog zemljište (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Naknada se naplaćuje za poslovni i stambeni prostor. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika poslovnog i stambenog prostora. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. U slučajevima kada vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu Općina Klenovnik nema točne podatke za razrez i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, zbog čega je naplata otežana.

S istim poteškoćama se susreću i druge lokalne jedinice. Najsloženiji postupci za utvrđivanje obveznika odnose se na podatke za obračun komunalne naknade, poreza na kuće za odmor, te sufinanciranje građana za izgradnju određene komunalne infrastrukture.

Općina Klenovnik ima poteškoća kod razreza komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo. Općini Klenovnik se nakon ostavinske rasprave službeno ne dostavljaju podaci od javnih bilježnika.

Također postoje problemi kod utvrđivanja odnosno utuživanja pojedinih obveznika u slučaju osnivanja novih trgovačkih društava koji koriste isti prostor kao i evidentirani obveznik čiji je račun u blokadi ili nema imovine, jer općina Klenovnik nije obaviještena o promjeni obveznika.

Prema odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu obveznik plaćanja komunalne naknade obavezan je u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08 i 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Ažuriranje baza podataka komunalne naknade uvidom stanja na terenu nije obavljeno od 1998., a baze se dopunjuju na temelju podataka kod obračuna komunalnog doprinosa te prijave promjene obveznika.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem, te preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine koje su utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je brojnim zakonskim propisima i aktima općine Klenovnik o čijoj primjeni, između ostalog, ovisi učinkovitost naplate prihoda.

Općina Klenovnik vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja.

Potraživanja su evidentirana na temelju urednih knjigovodstvenih isprava. Unos podataka u poslovne knjige omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi, osim za općinske poreze i grobnu naknadu. Općina Klenovnik nije uskladila s Poreznom upravom stanje potraživanja za općinske poreze.

Prema izvještaju Porezne uprave koncem 2011. potraživanje za općinske poreze iznosi 43.621,00 kn (porez na tvrtku 19.325,00 kn i porez na potrošnju 24.296,00 kn). Općina Klenovnik ne naplaćuje prihod od poreza na kuće za odmor, koji je utvrdila odlukom o općinskim porezima, a kao razlog navodi da nema ustrojenu bazu za obračun navedenog poreza.

Sredstva za sanaciju odlagališta komunalnog otpada Jerovec (koja prikuplja komunalno društvo u cijeni zbrinjavanja otpada i za koja je potraživanje ugovorom ustupljeno gradu Ivancu na čijem području je odlagalište), prihod su proračuna jedinica lokalne samouprave na čijim područjima su naplaćena sukladno odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu. Komunalno društvo se ugovorom iz 2006. (važio do 29. lipnja 2011.) obvezalo polugodišnje podnositi izvješća jedinicama lokalne samouprave o visini prikupljenih sredstava i njihovom utrošku. Općina Klenovnik nema podatke o iznosu prikupljenih sredstava i njihovom utrošku, a u poslovnim knjigama nisu evidentirane poslovne promjene iz kojih bi bilo vidljiv poslovni događaj.

Baze podataka (podaci o obveznicima) ustrojene su za sve vrste prihoda koje naplaćuje općina Klenovnik (osim poreza na kuće za odmor). Baze se ažuriraju na temelju prijave korisnika, zaključenih ugovora i druge dokumentacije, ovisno o vrsti prihoda.

S obzirom da je imovina resurs koji kontrolira proračun kao rezultat prošlih događaja i od kojih se očekuju buduće koristi u obavljanju djelatnosti, Državni ured za reviziju predlaže u poslovnim knjigama evidentirati promjene kao rezultat poslovnog događaja prikupljanja sredstava za sanaciju i korištenja odlagališta komunalnog otpada, te uskladiti s Poreznom upravom stanje potraživanja za općinske poreze. Također predlaže ustrojiti bazu podataka za porez na kuće za odmor kako bi se mogli ostvarivati prihodi za koje je donesena odluka.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave bolju i učinkovitiju naplatu prihoda.

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Klenovnik, iz raznih područja, objavljuju se u tiskanim i elektroničkim medijima. Općina Klenovnik putem javnih medija informira stanovništvo o radnjama i aktivnostima općinske uprave, obavljanju poslova koji se provode na području općine Klenovnik, te o potrebi plaćanja proračunskih prihoda koji služe za zadovoljavanje javnih potreba na području općine Klenovnik. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Klenovnik nisu provođene.

Sustavno provođenje mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju (naročito prihodi koji se neposredno naplaćuju od stanovništva), te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Klenovnik, podiglo bi svijest stanovništva o potrebi podmirivanja obveza prema općini Klenovnik.

Za najznačajnije prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se stanovništvo putem sredstava javnog informiranja često podsjećati na njihovu obvezu.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje kontinuirano izvještavati stanovništvo o značaju javnih prihoda, njihovom prikupljanju i trošenju, utjecaju na uvjete života, te obvezi prijave promjene podataka.

Također predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju, njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Klenovnik. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Ljubešćica

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Ljubešćica kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Općina Ljubešćica ima status brdsko - planinskog područja. Površina općine Ljubešćica je 35,60 km², a obuhvaća pet naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 1 859 stanovnika, 619 kućanstava i 927 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Ljubešćica je imala sedam zaposlenika, od čega tri na javnim radovima. Općina Ljubešćica nema proračunskih korisnika.

Na području općine Ljubešćica posluje 58 fizičkih i pravnih osoba koje su registrirane za obavljanje gospodarskih djelatnosti.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Ljubešćica, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 6.618.319,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 4.443.846,00 kn ili za 40,2%

Vlastiti prihodi imaju udjel 17,0% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 27,4% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Ljubešćica ostvarenim za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 35.

Tablica broj 35

Vlastiti prihodi općine Ljubešćica ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	73.159	70.586	96,5
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	6.495	6.645	102,3
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	32.900	35.302	107,3
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	33.764	28.639	84,8
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	685.820	719.112	104,9
2.1.	Naknade za koncesiju	9.428	13.772	146,1
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	36.000	36.000	100,0
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	640.392	669.340	104,5
3.	Upravne i administrativne pristojbe	610	1.533	251,3
3.1.	Ostale pristojbe i naknade	610	1.533	251,3
4.	Komunalni doprinosi i naknade	731.686	729.753	99,7
4.1.	Komunalni doprinos	39.203	16.998	43,4
4.2.	Komunalna naknada	238.029	285.365	119,9
4.3.	Naknade za priključak	454.454	427.390	94,0
5.	Prihodi po posebnim propisima	383.490	291.767	76,1
5.1.	Prihodi državne uprave	0	409	-
5.2.	Prihodi vodnog gospodarstva	0	4.121	-
5.3.	Doprinos za šume	2.252	0	-
5.4.	Ostali prihodi po posebnim propisima	381.238	287.237	75,3
	Ukupno	1.874.765	1.812.751	96,7

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima Općine koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 36.

Tablica broj 36

Potraživanja
općine Ljubešćica koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	492.089	462.138	93,9
1.1.	Potraživanja za poreze	41.314	64.982	157,3
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	96.362	79.830	82,8
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	354.413	317.326	89,5
Ukupno		492.089	462.138	93,9

Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 462.138,00 kn, a u odnosu na stanje koncem 2010. potraživanja su manja za 29.951,00 kn ili 6,1%. Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 390.793,00 kn, što čini 84,6% ukupnih potraživanja. Vrijednosno značajnija dospjela potraživanja odnose se na komunalnu naknadu 175.044,00 kn, naknadu za priključenje na komunalnu infrastrukturu 114.849,00 kn, općinske poreze 64.982,00 kn, te komunalni doprinos 23.708,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda, te organizacija i kontrola naplate prihoda

Općina Ljubešćica ostvaruje prihode iz različitih izvora. Razrez, obračun i naplatu prihoda obavlja općina Ljubešćica, osim poreza na potrošnju, poreza na kuće za odmor, porez na korištenje javnih površina i poreza na tvrtku ili naziv čiji razrez i naplatu obavlja Porezna uprava. Općina Ljubešćica obavlja naplatu prihoda na temelju rješenja, ugovora i druge dokumentacije. Porezna uprava dostavlja općini Ljubešćici skupno izvješće o utvrđenom i naplaćenom porezu na potrošnju, porezu na kuće za odmor i porezu na tvrtku, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga općina Ljubešćica nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu navedenih poreza za koje potraživanje koncem 2011. iznosi 64.982,00 kn, što čini 69,8% zaduženja za 2011., te je manje za 8,0% od ostvarenog prihoda u 2011. koji je iznosio 70.586,00 kn.

Na naplatu dijela prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (naknada za eksploataciju mineralnih sirovina, doprinos za šume, spomenička renta) općina Ljubešćica nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka. Oni se ostvaruju na temelju obračuna obveznika.

Potraživanja koncem 2011. su iskazana u iznosu 462.138,00 kn, što je za 29.951,00 kn ili 6,1% manje u odnosu na početak godine. Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 390.793,00 kn, što čini 84,6% ukupnih potraživanja. Sustav vođenja evidencija potraživanja ne omogućuje u svakom trenutku ispis potraživanja prema starosti.

Za naplatu prihoda (potraživanja) tijekom 2011. upućene su opomene (komunalna naknada, komunalni doprinos, naknade za priključenje na komunalnu infrastrukturu) prema 449 obveznika za iznos 350.071,00 kn. Rashodi po poduzetim mjerama za naplatu izvršeni su u iznosu 6.380,00 kn. Zatezne kamate nisu obračunavane.

Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode.

Poslovi naplate obavljaju se u Jedinstvenom upravom odjelu, a naplatu obavlja jedna osoba koja u sklopu svog radnog mjesta (referent) osim naplate prihoda obavlja i druge poslove. Osoba za kontrolu naplate prihoda je imenovana. Općina Ljubešćica nije donijela interne akte kojima bi se propisala procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. Tijekom 2011. otpisana su potraživanja u iznosu 15.723,00 kn. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik.

Koeficijenti učinkovitosti naplate prihoda pokazuju da su na koncu 2011. pojedina potraživanja veća od godišnjeg zaduženja (priključak na kanalizaciju za 309,4%, porez na kuće za odmor za 187,6%). Također pokazuju porast potraživanja na koncu 2011. godine u odnosu na konac 2010. (porez na potrošnju za 337,0%, komunalni doprinos za 90,8%, porez na tvrtku za 73,3%, komunalna naknada za 22,5%).

Isto tako, postotak naplate pojedinih prihoda (vrijednosno značajnijih) u 2011. u odnosu na ukupno potraživanje (potraživanje iz ranijih godina i zaduženje za 2011.) kreće se od 48,6% (priključak na kanalizaciju), 61,5% (komunalna naknada) do 88,0% (priključak na vodovodnu mrežu). Za pojedine vrste prihoda potraživanja na koncu godine čine značajni udio ukupnog zaduženja za navedeni prihod (porez na kuće za odmor 75,9%, porez na tvrtku 59,7%, komunalni doprinos 58,2%, komunalna naknada 51,4%, grobna naknada 35,8%).

Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu općinskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira općinu Ljubešćica o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Ljubešćica ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li samostalno obavljati obračun i naplatu navedenih prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključiti ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela kako bi se omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave uvid u stanje potraživanja i poduzimanje mjera naplate dijela prihoda koji im prema zakonskim odredbama pripada.

Također predlaže općini Ljubešćica unaprijediti sustav vođenja potraživanja kako bi se osigurao pregled dospjelih potraživanja prema starosti, radi izbjegavanja zastare, te za potraživanja naplaćena nakon proteka roka obračunavati zateznu kamatu.

Državni ured za reviziju je mišljenja da poduzete mjere naplate potraživanja (prihoda) ne daju očekivane rezultate, te predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda odnosno potraživanja, osobe zadužene za naplatu, kontrolu i praćenje rezultata poduzetih mjera, te donošenje procedura i kriterija za otpis potraživanja. Skreće se pozornost da je u srpnju 2012. stupila na snagu Uredba o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12), koja se odnosi na potraživanja države i lokalnih jedinica.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 285.365,00 kn i čine 15,7% vlastitih prihoda. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 175.044,00 kn i veća su za 32.104,00 kn od potraživanja koncem 2010., te čine 54,5% zaduženja za 2011. Ukupno potraživanje je dospjelo.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Ljubešćica koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području općine Ljubešćica.

Obračun komunalne naknade obavlja Jedinstveni upravni odjel. Odlukom je utvrđeno da komunalnu naknadu plaćaju vlasnici, odnosno korisnici poslovnog, stambenog i garažnog prostora, građevnog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti, te neizgrađenog građevinskog zemljište (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Naknada se naplaćuje za poslovni i stambeni prostor. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika poslovnog i stambenog prostora.

Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. U slučajevima kada vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu Općina Ljubešćica nema točne podatke za razrez i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, zbog čega je naplata otežana.

S istim poteškoćama se susreću i druge lokalne jedinice. Najsloženiji postupci za utvrđivanje obveznika odnose se na podatke za obračun komunalne naknade, poreza na kuće za odmor, te sufinanciranje građana za izgradnju određene komunalne infrastrukture.

Općina Ljubešćica ima poteškoća kod razreza komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo. Općini Ljubešćici se nakon ostavinske rasprave službeno ne dostavljaju podaci od javnih bilježnika.

Također postoje problemi kod utvrđivanja odnosno utuživanja pojedinih obveznika u slučaju osnivanja novih trgovačkih društava koji koriste isti prostor kao i evidentirani obveznik čiji je račun u blokadi ili nema imovine, jer općina Ljubešćica nije obaviještena o promjeni obveznika. Prema odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu, obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan je u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08 i 25/12), propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Ažuriranje baza podataka komunalne naknade uvidom stanja na terenu obavljeno je u 2010., a baze se dopunjuju na temelju podataka kod obračuna komunalnog doprinosa te zapažanja komunalnog redara.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem, te preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine koje su utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je brojnim zakonskim propisima i aktima općine Ljubešćica o čijoj primjeni, između ostalog, ovisi učinkovitost naplate prihoda.

Općina Ljubešćica vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja su evidentirana na temelju urednih knjigovodstvenih isprava. Unos podataka u poslovne knjige ne omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi.

Baze podataka (podaci o obveznicima) ustrojene su za sve vrste prihoda koje naplaćuje općina Ljubešćica. Baze se ažuriraju na temelju prijave korisnika, zaključenih ugovora i druge dokumentacije, ovisno o vrsti prihoda.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave bolju i učinkovitiju naplatu prihoda.

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Ljubešćica, iz raznih područja, objavljuju se u tiskanim i elektroničkim medijima. Općina Ljubešćica putem javnih medija informira stanovništvo o radnjama i aktivnostima općinske uprave, obavljanju poslova koji se provode na području općine Ljubešćica, te o potrebi plaćanja proračunskih prihoda koji služe za zadovoljavanje javnih potreba na području općine Ljubešćica. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Ljubešćica nisu provođene. Sustavno provođenje mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju (naročito prihodi koji se neposredno naplaćuju od stanovništva), te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Ljubešćica, podiglo bi svijest stanovništva o potrebi podmirivanja obveza prema općini Ljubešćica.

Za najznačajnije prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se stanovništvo putem sredstava javnog informiranja često podsjećati na njihovu obvezu.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje kontinuirano izvještavati stanovništvo o značaju javnih prihoda, njihovom prikupljanju i trošenju, utjecaju na uvjete života, te obvezi prijave promjene podataka.

Također predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju, njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Ljubešćica. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Mali Bukovec

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Mali Bukovec kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine Mali Bukovec je 37,28 km², a obuhvaća šest naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 2 215 stanovnika, 640 kućanstava i 725 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga ustrojen je Jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Mali Bukovec je imala četvero zaposlenika. Općina Mali Bukovec nema proračunskih korisnika.

Na području općine Mali Bukovec posluje 14 pravnih i osam fizičkih osoba koje su registrirane za obavljanje gospodarskih djelatnosti.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Mali Bukovec, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 2.584.900,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 212.456,00 kn ili za 9,0%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 29,8% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 31,9% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Mali Bukovec ostvarenim za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 37.

Tablica broj 37

Vlastiti prihodi općine Mali Bukovec ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	38.896	40.194	103,3
1.1.	Porez na promet (porez na potrošnju)	13.776	17.342	125,9
1.2.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	25.120	22.852	91,0
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	195.210	362.836	185,9
2.1.	Naknade za koncesiju	51.223	10.507	20,5
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	61.520	108.612	176,5
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	0	243.717	-
2.4..	Ostali prihodi od nefinancijske imovine	82.467	0	-
3.	Upravne i administrativne pristojbe	5.900	12.186	206,5
4.	Komunalni doprinosi i naknade	241.074	207.012	85,9
4.1.	Komunalni doprinos	0	7.469	-
4.2.	Komunalna naknada	241.074	197.695	82,0
4.3.	Naknade za priključak	0	1.848	-
5.	Prihodi po posebnim propisima	226.115	201.365	89,1
5.1.	Prihodi državne uprave	0	327	-
5.2.	Prihodi vodnog gospodarstva	7.902	1.670	21,1
5.3.	Doprinos za šume	858	672	78,3
5.5.	Ostali prihodi po posebnim propisima	217.355	198.696	91,4
	Ukupno	707.195	823.593	116,5

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Mali Bukovec koncem 2010. i 2011.. daju se u tablici broj 38.

Tablica broj 38

Potraživanja općine Mali Bukovec koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	793.013	837.861	105,7
1.1.	Potraživanja za poreze	60.048	39.070	65,1
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	162.037	131.140	80,9
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	570.928	667.651	116,9
Ukupno		793.013	837.861	105,7

Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 837.861,00 kn, a u odnosu na stanje koncem 2010. potraživanja su veća za 44.848,00 kn ili 5,7%. Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 836.576,00 kn, što čini 99,8% ukupnih potraživanja. Vrijednosno značajnija dospjela potraživanja odnose se na komunalnu naknadu 349.041,00 kn, vodne naknade (prihod Hrvatskih voda) 224.934,00 kn, zakup i iznajmljivanje imovine 88.996,00 kn, godišnju naknadu za groblje 37.764,00 i porez na tvrtku u iznosu 34.373,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda, te organizacija i kontrola naplate prihoda

Općina Mali Bukovec ostvaruje prihode iz različitih izvora. Razrez, obračun i naplatu prihoda obavlja općina Mali Bukovec osim poreza na potrošnju i poreza na tvrtku ili naziv čiji razrez i naplatu obavlja Porezna uprava. Općina Mali Bukovec obavlja naplatu prihoda na temelju rješenja, ugovora i druge dokumentacije. Porezna uprava dostavlja općini Mali Bukovec skupno izvješće o utvrđenom i naplaćenom porezu na potrošnju i porezu na tvrtku, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga općina Mali Bukovec nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu poreza na potrošnju i poreza na tvrtku za koje potraživanje koncem 2011. iznosi 39.070,00 kn, što čini 85,7% zaduženja za 2011., i manje je za 2,8% od ostvarenog prihoda u 2011. koji je iznosio 40.194,00 kn.

Na naplatu dijela prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (naknada za eksploataciju mineralnih sirovina, naknada za korištenje prostora elektrana, doprinos za šume, spomenička renta) općina Mali Bukovec nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka. Oni se ostvaruju na temelju obračuna obveznika.

Potraživanja koncem 2011. su iskazana u iznosu 837.861,00 kn, što je za 44.848,00 kn ili 5,7 % više u odnosu na početak godine. Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 836.576,00 kn, što čini 99,8% ukupnih potraživanja. Sustav vođenja evidencija potraživanja ne omogućuje u svakom trenutku ispis potraživanja prema starosti.

Vrijednosno značajna dospjela potraživanja (osim vodnih naknada) starosti do godinu dana iznose 131.435,00 kn, od jedne do tri godine iznose 127.732,00 kn, od tri do pet godina iznose 73.518,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 141.570,00 kn.

Za naplatu prihoda (potraživanja) tijekom 2011. poduzeta je mjera slanjem opomena (84) za različite vrste potraživanja (naknada za eksploataciju mineralne sirovine, komunalna naknada, naknada za uređenje voda, sufinanciranje, naknada za groblje) u iznosu 433.193,00 kn, a s jedanaest obveznika komunalne naknade zaključeni su sporazumi o otplati za iznos 6.634,00 kn. Zatezne kamate nisu obračunavane.

Za naplatu prihoda (potraživanja) nisu poduzimane dovoljne mjere naplate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanje svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzeto protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode.

Poslovi naplate obavljaju se u Jedinostvenom upravom odjelu, a naplatu obavlja jedna osoba koja u sklopu svog radnog mjesta osim naplate prihoda obavlja i druge poslove (računovodstvene). Osoba za kontrolu naplate prihoda je predsjednik općinskog vijeća. Općina Mali Bukovec nije donijela interne akte kojima bi se propisala procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. Tijekom 2011. otpisana su dospjela potraživanja u iznosu 59.392,00 kn. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik.

Koeficijenti učinkovitosti naplate prihoda pokazuju da su na koncu 2011. pojedina potraživanja veća od godišnjeg zaduženja (komunalna naknada za 84,3%, naknada za koncesije za komunalne djelatnosti za 23,4%, porez na tvrtku za 14,0%) . Također pokazuju porast potraživanja na koncu 2011. godine u odnosu na konac 2010. (iznajmljivanje poljoprivrednog zemljišta za 281,9%, sufinanciranje građana za 32,4%, porez na tvrtku za 27,0%, koncesije za komunalne djelatnosti za 23,5%). Isto tako, postotak naplate pojedinih prihoda (vrijednosno značajnijih) u 2011. u odnosu na ukupno potraživanje (potraživanje iz ranijih godina i zaduženje za 2011.) kreće se od 29,7% (komunalna naknada), 57,0% (grobna naknada) do 85,3% (sufinanciranje građana). Za pojedine vrste prihoda potraživanja na koncu godine čine značajni udio ukupnog zaduženja za navedeni prihod (komunalna naknada 70,3%, koncesije za komunalne djelatnosti 61,7%, porez na tvrtku 60,1%, grobna naknada 43,0%).

Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu općinskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira općinu Mali Bukovec o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Mali Bukovec ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li samostalno obavljati obračun i naplatu navedenih prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže da se kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključiti ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela kako bi se omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave uvid u stanje potraživanja i poduzimanje mjera naplate dijela prihoda koji im prema zakonskim odredbama pripada.

Također predlaže općini Mali Bukovec unaprijediti sustav vođenja potraživanja kako bi se osigurao pregled dospjelih potraživanja prema starosti, radi izbjegavanja zastare, te za potraživanja naplaćena nakon protoka roka obračunavati zateznu kamatu.

Državni ured za reviziju je mišljenja da općina Mali Bukovec ne vodi dovoljno brigu oko naplate potraživanja (prihoda), te predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda odnosno potraživanja, osobe zadužene za naplatu, kontrolu i praćenje rezultata poduzetih mjera, te donošenje procedura i kriterija za otpis potraživanja. Također predlaže kod otpisa potraživanja primjenjivati Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12).

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade za 2011. iskazani su u financijskim izvještajima u iznosu 197.695,00 kn, a odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 147.671,00 kn i grobnu naknadu u iznosu 50.024,00 kn. Prihodi od komunalne naknade čine 17,9% vlastitih prihoda. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 349.041,00 kn, veća su za 41.696,00 kn od potraživanja koncem 2010. i veća su za 84,3% od zaduženja za 2011. Ukupno potraživanje je dospjelo, a potraživanja do jedne godine iznose 65.417,00 kn, od jedne do tri godine 78.988,00 kn, od tri do pet godina 63.066,00 kn i preko pet godina 141.570,00 kn.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Mali Bukovec koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području općine Mali Bukovec.

Obračun komunalne naknade obavlja Jedinostveni upravni odjel. Odlukom je utvrđeno da komunalnu naknadu plaćaju vlasnici, odnosno korisnici poslovnog, stambenog i garažnog prostora, građevnog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti, te neizgrađenog građevinskog zemljište (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Naknada se naplaćuje za stambeni i poslovni prostor, te proizvodni i skladišni prostor. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnina. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. U slučajevima kada vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu općina Mali Bukovec nema točne podatke za razrez i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, zbog čega je naplata otežana.

S istim poteškoćama se susreću i druge lokalne jedinice. Najsloženiji postupci za utvrđivanje obveznika odnose se na podatke za obračun komunalne naknade, poreza na kuće za odmor, te sufinanciranje građana za izgradnju određene komunalne infrastrukture.

Općina Mali Bukovec ima poteškoća kod razreza komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo. Općini Mali Bukovec se nakon ostavinske rasprave službeno ne dostavljaju podaci od javnih bilježnika.

Također postoje problemi kod utvrđivanja odnosno utuživanja pojedinih obveznika u slučaju osnivanja novih trgovačkih društava koji koriste isti prostor kao i evidentirani obveznik čiji je račun u blokadi ili nema imovine, jer općina Mali Bukovec nije obaviještena o promjeni obveznika. Prema odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu obveznik plaćanja komunalne naknade obavezan je u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08 i 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Ažuriranje baza podataka komunalne naknade uvidom stanja na terenu obavljeno je u 2008. i 2009., a baze se dopunjuju na temelju podataka kod obračuna komunalnog doprinosa, prijava promjena obveznika, te izvidom službene osobe.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem, te preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine koje su utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je brojnim zakonskim propisima i aktima općine Mali Bukovec o čijoj primjeni, između ostalog, ovisi učinkovitost naplate prihoda.

Općina Mali Bukovec vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja su evidentirana na temelju urednih knjigovodstvenih isprava. Unos podataka u poslovne knjige omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi (osim za općinske poreze čiju naplatu vodi Porezna uprava). Sustav vođenja evidencija potraživanja omogućava ispis potraživanja prema starosti, osim za općinske poreze za koje su potraživanja iskazana sintetički.

Baze podataka (podaci o obveznicima) ustrojene su za sve vrste prihoda koje naplaćuje općina Mali Bukovec. Baze se ažuriraju na temelju prijave korisnika, zaključenih ugovora i druge dokumentacije, ovisno o vrsti prihoda.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave bolju i učinkovitiju naplatu prihoda.

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Mali Bukovec, iz raznih područja, objavljuju se u tiskanim i elektroničkim medijima. Općina Mali Bukovec putem javnih medija informira stanovništvo o radnjama i aktivnostima općinske uprave, obavljanju poslova koji se provode na području općine Mali Bukovec, te o potrebi plaćanja proračunskih prihoda koji služe za zadovoljavanje javnih potreba na području općine Mali Bukovec. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Mali Bukovec nisu provođene.

Sustavno provođenje mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju (naročito prihodi koji se neposredno naplaćuju od stanovništva), te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Mali Bukovec, podiglo bi svijest stanovništva o potrebi podmirivanja obveza prema općini Mali Bukoveci.

Za najznačajnije prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se stanovništvo putem sredstava javnog informiranja često podsjećati na njihovu obvezu.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje kontinuirano izvještavati stanovništvo o značaju javnih prihoda, njihovom prikupljanju i trošenju, utjecaju na uvjete života, te obvezi prijave promjene podataka. Također predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju, njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Mali Bukovec.

Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Martijanec

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Martijanec kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine Martijanec je 54,65 km², a obuhvaća jedanaest naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 3 834 stanovnika, 1 191 kućanstava i 1 443 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga ustrojen je Jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Martijanec je imala sedam zaposlenika. Općina Martijanec nema proračunskih korisnika

Na području općine Martijanec posluje 70 fizičkih i 21 pravna osoba koje su registrirane za obavljanje gospodarskih djelatnosti.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Martijanec, prema podaci iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 3.320.743,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 155.266,00 kn ili za 4,9%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 38,2% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 29,1% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Martijanec ostvarenim za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 39.

Tablica broj 39

Vlastiti prihodi općine Martijanec ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	76.446	73.022	95,5
1.1.	Porez na promet (porez na potrošnju)	29.633	32.381	109,3
1.2.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	46.813	40.641	86,8
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	276.997	206.400	74,5
2.1.	Naknade za koncesiju	23.078	34.581	149,8
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	50.993	51.300	100,6
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	202.926	120.519	59,4
3.	Upravne i administrativne pristojbe	337.905	217.260	64,3
4.	Komunalni doprinosi i naknade	353.093	394.846	111,8
4.1.	Komunalni doprinos	17.043	20.266	118,9
4.2.	Komunalna naknada	336.050	374.580	111,5
5.	Prihodi po posebnim propisima	58.880	67.190	114,1
5.1.	Doprinos za šume	23.299	21.711	93,2
5.2.	Ostali prihodi po posebnim propisima	35.581	45.479	127,8
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	104.513	8.031	7,7
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	96.850	0	-
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	7.663	8.031	104,8
	Ukupno	1.207.834	966.749	80,0

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Martijanec koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 40.

Tablica broj 40

Potraživanja općine Martijanec koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	509.383	623.639	122,4
1.1.	Potraživanja za poreze	224.819	231.478	103,0
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	17.983	58.048	322,8
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	265.148	332.928	125,6
1.4.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	1.433	1.185	82,7
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	153.029	136.143	89
3.	Druga potraživanja	56.526	93.476	165,4
	Ukupno	718.938	853.258	118,7

Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 853.258,00 kn, a u odnosu na stanje koncem 2010. potraživanja su veća za 134.320,00 kn ili 18,7%. Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 617.894,00 kn, što čini 72,4 % ukupnih potraživanja. Vrijednosno značajnija dospjela potraživanja odnose se na općinske poreze u iznosu 231.144,00 kn, komunalnu naknadu 201.196,00 kn, grobnu naknadu 64.255,00 kn, sufinanciranje građana 48.860,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda, te organizacija i kontrola naplate prihoda

Općina Martijanec ostvaruje prihode iz različitih izvora. Razrez, obračun i naplatu prihoda obavlja općina Martijanec, osim poreza na potrošnju i poreza na tvrtku ili naziv čiji razrez i naplatu obavlja Porezna uprava. Općina Martijanec obavlja naplatu prihoda na temelju rješenja, ugovora i druge dokumentacije. Porezna uprava dostavlja općini Martijanec skupno izvješće o utvrđenom i naplaćenom porezu na potrošnju i porezu na tvrtku, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga općina Martijanec nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu poreza na potrošnju i poreza na tvrtku za koje potraživanje koncem 2011. iznosi 231.144,00 kn, što je za 104,4% veće od zaduženja za 2011., te je veće za 216,5% od ostvarenog prihoda u 2011. koji je iznosio 73.022,00 kn.

Na naplatu dijela prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (naknada za eksploataciju mineralnih sirovina, doprinos za šume, spomenička renta) općina Martijanec nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka. Oni se ostvaruju na temelju obračuna obveznika.

Potraživanja koncem 2011. su iskazana u iznosu 853.258,00 kn, što je za 134.320,00 kn ili 18,7% više u odnosu na početak godine. Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 617.894,00 kn, što čini 72,4% ukupnih potraživanja. Vrijednosno značajna dospjela potraživanja (bez općinskih poreza) starosti do godinu dana iznose 188.458,00 kn, od jedne do tri godine iznose 87.129,00 kn, od tri do pet godina iznose 36.584,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 96.860,00 kn.

Za naplatu prihoda (potraživanja) tijekom 2011. upućene su opomene (naknade za koncesije, zakup, komunalna naknada, i druga potraživanja od nefinancijske imovine i po posebnim propisima) prema 552 obveznika za iznos 197.465,00 kn, te je prema jednom obvezniku plaćanja zakupa korištena opomena telefonom. Zatezne kamate nisu obračunavane.

Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode.

Poslovi naplate obavljaju se u Jedinostvenom upravom odjelu, a naplatu obavljaju četiri osobe (pročelnik, savjetnik za poslove lokalne samouprave, referent za administrativne i računovodstvene poslove, te referent za upravne i komunalne poslove) koje u sklopu svog radnog mjesta osim naplate prihoda obavljaju i druge poslove. Osoba za kontrolu naplate prihoda nije imenovana. Općina Martijanec nije donijela interne akte kojima bi se propisala procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik.

Koeficijenti učinkovitosti naplate prihoda pokazuju da su na koncu 2011. pojedina potraživanja veća od godišnjeg zaduženja (porez na potrošnju za 155,0%, porez na tvrtku za 71,6%, sufinanciranje građana za 34,2%). Također pokazuju porast potraživanja na koncu 2011. godine u odnosu na konac 2010. (najam poslovnih prostorija za 60,7%, komunalna naknada za 32,2%, porez na tvrtku za 31,2%, sufinanciranje građana za 15,4%, porez na potrošnju za 11,9%). Isto tako, postotak naplate pojedinih prihoda (vrijednosno značajnijih) u 2011. u odnosu na ukupno potraživanje (potraživanje iz ranijih godina i zaduženje za 2011.) kreće se od 37,0% (sufinanciranje građana), 57,3% (grobna naknada) do 63,9% (komunalna naknada). Za pojedine vrste prihoda potraživanja na koncu godine čine značajni udio ukupnog zaduženja za navedeni prihod (porez na potrošnju 77,8%, porez na tvrtku 74,3%, sufinanciranje građana 62,0%, komunalna naknada 36,1%).

Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu općinskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira općinu Martijanec o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Martijanec ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li samostalno obavljati obračun i naplatu navedenih prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključiti ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela kako bi se omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave uvid u stanje potraživanja i poduzimanje mjera naplate dijela prihoda koji im prema zakonskim odredbama pripada.

Državni ured za reviziju je mišljenja da poduzete mjere naplate potraživanja (prihoda) ne daju očekivane rezultate, te predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda odnosno potraživanja, osobe zadužene za naplatu, kontrolu i praćenje rezultata poduzetih mjera, te donošenje procedura i kriterija za otpis potraživanja. Također predlaže za potraživanja naplaćena nakon proteka roka obračunavati zateznu kamatu. Skreće se pozornost da je u srpnju 2012. stupila na snagu Uredba o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12), koja se odnosi na potraživanja države i lokalnih jedinica.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 374.580,00 kn i čine 38,7% vlastitih prihoda. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 211.521,00 kn i veća su za 51.522,00 kn od potraživanja koncem 2010, te čine 49,6% zaduženja za 2011. Dospjelo je 201.196,00 kn, a dospjela potraživanja do jedne godine iznose 113.210,00 kn, od jedne do tri godine 39.902,00 kn, od tri do pet godina 15.478,00 kn i preko pet godina 32.606,00 kn.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Martijanec koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području općine Martijanec.

Obračun komunalne naknade obavlja Jedinstveni upravni odjel. Odlukom je utvrđeno da komunalnu naknadu plaćaju vlasnici, odnosno korisnici poslovnog, stambenog i garažnog prostora, građevnog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti, te neizgrađenog građevinskog zemljište (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Naknada se naplaćuje za utvrđene nekretnine.

Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnina. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. U slučajevima kada vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu općina Martijanec nema točne podatke za razrez i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, zbog čega je naplata otežana.

S istim poteškoćama se susreću i druge lokalne jedinice. Najsloženiji postupci za utvrđivanje obveznika odnose se na podatke za obračun komunalne naknade, poreza na kuće za odmor, te sufinanciranje građana za izgradnju određene komunalne infrastrukture.

Općina Martijanec ima poteškoća kod razreza komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo. Općini Martijanec se nakon ostavinske rasprave službeno ne dostavljaju podaci od javnih bilježnika.

Također postoje problemi kod utvrđivanja odnosno utuživanja pojedinih obveznika u slučaju osnivanja novih trgovačkih društava koji koriste isti prostor kao i evidentirani obveznik čiji je račun u blokadi ili nema imovine, jer općina Martijanec nije obaviještena o promjeni obveznika. Prema odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu obveznik plaćanja komunalne naknade obavezan je u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08 i 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Ažuriranje baza podataka komunalne naknade uvidom stanja na terenu obavlja se godišnje (u 2010., 2011. i 2012.), a baze se dopunjuju na temelju podataka kod obračuna komunalnog doprinosa te prijave promjene obveznika.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je brojnim zakonskim propisima i aktima općine Martijanec o čijoj primjeni, između ostalog, ovisi učinkovitost naplate prihoda.

Općina Martijanec vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja su evidentirana na temelju urednih knjigovodstvenih isprava. Unos podataka u poslovne knjige omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi (osim grobne naknade). Sustav vođenja evidencija potraživanja omogućava ispis potraživanja prema starosti, osim za općinske poreze, za koje su potraživanja iskazana sintetički.

Baze podataka (podaci o obveznicima) ustrojene su za sve vrste prihoda koje naplaćuje općina Martijanec. Baze se ažuriraju na temelju prijava korisnika, zaključenih ugovora i druge dokumentacije, ovisno o vrsti prihoda.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave bolju i učinkovitiju naplatu prihoda.

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Martijanec, iz raznih područja, objavljuju se u tiskanim i elektroničkim medijima. Općina Martijanec putem javnih medija informira stanovništvo o radnjama i aktivnostima općinske uprave, obavljanju poslova koji se provode na području općine Martijanec, te o potrebi plaćanja proračunskih prihoda koji služe za zadovoljavanje javnih potreba na području općine Martijanec. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Martijanec nisu provođene. Sustavno provođenje mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju (naročito prihodi koji se neposredno naplaćuju od stanovništva), te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Martijanec, podiglo bi svijest stanovništva o potrebi podmirivanja obveza prema općini Martijanec.

Za najznačajnije prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se stanovništvo putem sredstava javnog informiranja često podsjećati na njihovu obvezu.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje kontinuirano izvještavati stanovništvo o značaju javnih prihoda, njihovom prikupljanju i trošenju, utjecaju na uvjete života, te obvezi prijave promjene podataka.

Također predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju, njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Martijanec. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Maruševac

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Maruševac kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina Općine je 50,15 km², a obuhvaća 16 naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 6 379 stanovnika, 1 864 kućanstava i 2 215 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga ustrojen je Jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Maruševac je imala pet zaposlenika. Općina Maruševac nema proračunskih korisnika.

Na području općine Maruševac posluje 50 fizičkih i pravnih osoba koje su registrirane za obavljanje gospodarskih djelatnosti.

a) Prihodi

Ukupni prihodi i primici općine Maruševac, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 8.594.326,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 2.353.777,00 kn ili za 37,7%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 18,0% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 13,6% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Maruševac ostvarenim za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 41.

Tablica broj 41

Vlastiti prihodi općine Maruševac ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	140.875	127.567	90,6
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	13.641	10.075	73,9
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	67.932	58.163	85,6
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	59.302	59.329	100,0
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	203.457	52.893	26,0
2.1.	Naknade za koncesiju	0	86	-
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	9.386	6.734	71,7
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	194.071	46.073	23,7
3.	Komunalni doprinosi i naknade	488.518	451.534	92,4
3.1.	Komunalni doprinos	0	23.794	-
3.2.	Komunalna naknada	488.518	427.740	87,6
4.	Prihodi po posebnim propisima	255.438	494.069	193,6
4.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	48.503	155.368	320,3
4.2.	Doprinos za šume	4.830	2.794	57,8
4.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	202.105	335.907	166,2
5.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	35.351	46.827	132,5
5.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	6.351	1.220	19,2
5.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	29.000	45.607	157,3
	Ukupno	1.123.639	1.172.890	104,4

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Maruševac koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 42.

Tablica broj 42

Potraživanja općine Maruševac koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	973.908	887.766	91,2
1.1.	Potraživanja za poreze	12.331	17.557	142,4
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	199.826	10.476	5,2
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	761.751	857.014	112,5
1.4.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	0	200	-
1.5.	Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode	0	2.519	-
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	516	59.758	11 581
Ukupno		974.424	947.524	97,2

Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 947.524,00 kn, a u odnosu na stanje koncem 2010. potraživanja su manja za 26.900,00 kn ili 2,8%. Dospjela su potraživanja u iznosu 927.417,00 kn.

Vrijednosno značajnija potraživanja odnose se na vodne naknade (prihod Hrvatskih voda) 414.389,00 kn, komunalnu naknadu 384.708,00 kn, te od prodaje stanova sa stanarskim pravom 58.725,00 kn.

c) Nalozi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda, te organizacija i kontrola naplate prihoda

Općina Maruševac ostvaruje prihode iz različitih izvora. Razrez, obračun i naplatu prihoda obavlja općina Maruševac, osim poreza na potrošnju, poreza na kuće za odmor i poreza na tvrtku ili naziv čiji razrez i naplatu obavlja Porezna uprava. Općina Maruševac obavlja naplatu prihoda na temelju rješenja, ugovora i druge dokumentacije. Porezna uprava dostavlja općini Maruševac skupno izvješće o utvrđenom i naplaćenom porezu na potrošnju i porezu na tvrtku, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže.

Iz navedenih razloga općina Maruševac nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu poreza na potrošnju, poreza na kuće za odmor i poreza na tvrtku za koje su potraživanja koncem 2011. (prema izvješću Porezne uprave iz studenog 2012.) iskazana u iznosu 333.881,00 kn, što je više za 215.132,00 kn ili 181,2% od ostvarenog prihoda u 2011. (prema izvješću Porezne uprave iz siječnja 2012.) koji je iznosio 118.749,00 kn. Prema izvješću Porezne uprave iz studenog 2012. ostvareni prihod u 2011 iznosi 130.196,00 kn.

Na naplatu dijela prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume, spomenička renta) općina Maruševac nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka. Oni se ostvaruju na temelju obračuna obveznika.

Potraživanja koncem 2011. su iskazana u iznosu 947.524,00 kn, što je za 26.900,00 kn ili 2,8% manje u odnosu na početak godine. Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 927.417,00 kn, što čini 97,9% ukupnih potraživanja. Vrijednosno značajnija potraživanja odnose se na vodne naknade (prihod Hrvatskih voda) 414.389,00 kn, komunalnu naknadu 384.708,00 kn, te od prodaje stanova sa stanarskim pravom 38.618,00 kn.

Sustav vođenja evidencije potraživanja ne omogućuje u svakom trenutku ispis potraživanja prema starosti.

Za naplatu prihoda (potraživanja) tijekom 2011. upućene su opomene (komunalna naknada, komunalni doprinos, druga potraživanja od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, prodaja zemljišta i stanova sa stanarskim pravom) prema 188 obveznika za iznos 190.706,00 kn, te su pokretane sudske tužbe i ovrhe na novčanim sredstvima (komunalna naknada), prema 111 obveznika za iznos 261.997,00 kn.

Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode.

Poslovi naplate obavljaju se u Jedinstvenom upravom odjelu, a naplatu obavlja jedna osoba koja u sklopu svog radnog mjesta (viši savjetnik za financije i proračun) osim naplate prihoda obavlja i druge poslove. Osoba za kontrolu naplate prihoda je načelnik.

Općina Maruševac nije donijela interne akte kojima bi se propisala procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik.

Koeficijenti učinkovitosti naplate prihoda pokazuju da su na koncu 2011. pojedina potraživanja veća od godišnjeg zaduženja (porez na tvrtku za 117,9%, porez na potrošnju za 65,7%). Također pokazuju porast potraživanja na koncu 2011. godine u odnosu na konac 2010. (porez na tvrtku za 17,5%, porez na potrošnju za 12,8%, komunalna naknada za 16,5%). Isto tako, postotak naplate pojedinih prihoda (vrijednosno značajnijih) u 2011. u odnosu na ukupno potraživanje (potraživanje iz ranijih godina i zaduženje za 2011.) kreće se od 23,0% (porez na tvrtku) do 52,7% (komunalna naknada). Za pojedine vrste prihoda potraživanja na koncu godine čine značajni udio ukupnog zaduženja za navedeni prihod (sufinanciranje građana 87,6%, porez na tvrtku 76,3%, porez na potrošnju 67,1%, komunalna naknada 47,3%).

Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu općinskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira općinu Maruševac o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda.

Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Maruševac ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li samostalno obavljati obračun i naplatu navedenih prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključiti ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela kako bi se omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave uvid u stanje potraživanja i poduzimanje mjera naplate dijela prihoda koji im prema zakonskim odredbama pripada.

Također predlaže općini Maruševac unaprijediti sustav vođenja potraživanja kako bi se osigurao pregled dospjelih potraživanja prema starosti, radi izbjegavanja zastare.

Državni ured za reviziju je mišljenja da poduzete mjere naplate potraživanja (prihoda) ne daju očekivane rezultate, te predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda odnosno potraživanja, osobe zadužene za naplatu, kontrolu i praćenje rezultata poduzetih mjera, te donošenje procedura i kriterija za otpis potraživanja.

Skreće se pozornost da je u srpnju 2012. stupila na snagu Uredba o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12), koja se odnosi na potraživanja države i lokalnih jedinica.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 427.740,00 kn i čine 36,5% vlastitih prihoda. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 384.708,00 kn i veća su za 54.473,00 kn od potraživanja koncem 2010, te čine 79,8% zaduženja za 2011. Ukupno potraživanje je dospjelo.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Maruševac koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području općine Maruševac.

Obračun komunalne naknade obavlja Jedinostveni upravni odjel. Odlukom je utvrđeno da komunalnu naknadu plaćaju vlasnici, odnosno korisnici poslovnog, stambenog i garažnog prostora, građevnog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti, te neizgrađenog građevinskog zemljište (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Naknada se naplaćuje za poslovni i stambeni prostor. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika poslovnog i stambenog prostora. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. U slučajevima kada vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu općina Maruševac nema točne podatke za razrez i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, zbog čega je naplata otežana.

S istim poteškoćama se susreću i druge lokalne jedinice. Najsloženiji postupci za utvrđivanje obveznika odnose se na podatke za obračun komunalne naknade, poreza na kuće za odmor, te sufinanciranje građana za izgradnju određene komunalne infrastrukture.

Općina Maruševac ima poteškoća kod razreza komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo. Općini Maruševac se nakon ostavinske rasprave službeno ne dostavljaju podaci od javnih bilježnika.

Također postoje problemi kod utvrđivanja odnosno utuživanja pojedinih obveznika u slučaju osnivanja novih trgovačkih društava koji koriste isti prostor kao i evidentirani obveznik čiji je račun u blokadi ili nema imovine, jer općina Maruševac nije obaviještena o promjeni obveznika.

Prema odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan je u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08 i 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Ažuriranje baza podataka komunalne naknade uvidom stanja na terenu obavljeno je ranijih godina, a baze se dopunjuju na temelju podataka kod obračuna komunalnog doprinosa te prijavama promjene obveznika.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem, te preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine koje su utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je brojnim zakonskim propisima i aktima općine Maruševac o čijoj primjeni, između ostalog, ovisi učinkovitost naplate prihoda.

Općina Maruševac vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja su evidentirana na temelju urednih knjigovodstvenih isprava. Unos podataka u poslovne knjige omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi. Općina Maruševac nije uskladila s Poreznom upravom stanje potraživanja za općinske poreze. Prema izvještaju Porezne uprave (iz studenog 2012.) potraživanje koncem 2011. za općinske poreze iznosi 333.950,00 kn. Podaci o zaduženjima za 2011. i uplatama 2011. iz navedenog izvještaja razlikuju se od podataka koji su dostavljeni općini Maruševac u siječnju 2012.

Sredstva za sanaciju odlagališta komunalnog otpada Jerovec (koja prikuplja komunalno društvo u cijeni zbrinjavanja otpada i za koja je potraživanje ustupljeno gradu Ivancu na čijem području je odlagalište), prihod su proračuna jedinica lokalne samouprave na čijim područjima su naplaćena sukladno odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Komunalno društvo se ugovorom iz 2006. (važio do 29. lipnja 2011.) obvezalo polugodišnje podnositi izvješća jedinicama lokalne samouprave o visini prikupljenih sredstava i njihovom utrošku. Općina Maruševac nema podatke o iznosu prikupljenih sredstava i njihovom utrošku, a u poslovnim knjigama nisu evidentirane poslovne promjene iz kojih bi bilo vidljiv poslovni događaj.

Baze podataka (podaci o obveznicima) ustrojene su za sve vrste prihoda koje naplaćuje općina Maruševac. Baze se ažuriraju na temelju prijave korisnika, zaključenih ugovora i druge dokumentacije, ovisno o vrsti prihoda.

S obzirom da je imovina resurs koji kontrolira proračun kao rezultat prošlih događaja i od kojih se očekuju buduće koristi u obavljanju djelatnosti, Državni ured za reviziju predlaže u poslovnim knjigama evidentirati promjene kao rezultat poslovnog događaja prikupljanja sredstava za sanaciju i korištenja odlagališta komunalnog otpada, te da uskladiti podatke vezane uz općinske poreza s Poreznom upravom.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave bolju i učinkovitiju naplatu prihoda.

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Maruševac, iz raznih područja, objavljuju se u tiskanim i elektroničkim medijima. Općina Maruševac putem javnih medija informira stanovništvo o radnjama i aktivnostima općinske uprave, obavljanju poslova koji se provode na području općine Maruševac, te o potrebi plaćanja proračunskih prihoda koji služe za zadovoljavanje javnih potreba na području općine Maruševac. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Maruševac nisu provedene.

Sustavno provođenje mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju (naročito prihodi koji se neposredno naplaćuju od stanovništva), te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Maruševac, podiglo bi svijest stanovništva o potrebi podmirivanja obveza prema općini Maruševac.

Za najznačajnije prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se stanovništvo putem sredstava javnog informiranja često podsjećati na njihovu obvezu.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje kontinuirano izvještavati stanovništvo o značaju javnih prihoda, njihovom prikupljanju i trošenju, utjecaju na uvjete života, te obvezi prijave promjene podataka.

Također predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju, njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Maruševac. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Petrijanec

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Petrijanec kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine Petrijanec je 47,98 km², a obuhvaća sedam naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 4 825 stanovnika, 1 242 kućanstvo i 1 369 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine Petrijanec ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Petrijanec je imala 22 zaposlenika. Nema proračunskih korisnika.

Na području općine Petrijanec ima 38 pravnih osoba.

a) Prihodi

Ukupni prihod općine Petrijanec, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 5.997.013,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 540.298,00 kn ili za 9,9%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 32,4% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 35,6% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Petrijanec ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 43.

Tablica broj 43

Vlastiti prihodi općine Petrijanec ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	138.713	121.366	87,5
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	9.470	9.100	96,1
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	50.417	50.624	100,4
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	78.826	61.642	78,2
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	974.651	871.039	89,4
2.1.	Naknade za koncesiju	6.000	0	0
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	249.796	178.896	71,6
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	718.855	692.143	96,3
3.	Upravne i administrativne pristojbe	16.039	16.300	101,6
3.1.	Ostale pristojbe i naknade	16.039	16.300	101,6
4.	Komunalni doprinosi i naknade	249.225	391.640	157,1
4.1.	Komunalni doprinos	31.846	19.818	62,2
4.2.	Komunalna naknada	172.426	143.518	83,2
4.3.	Naknade za priključak	44.953	228.304	507,9
5.	Prihodi po posebnim propisima	371.278	314.499	84,7
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	72.667	6.615	9,1
5.2.	Doprinos za šume	7.628	5.990	78,5
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	290.983	301.894	103,7
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	15.405	418.307	2 715,4
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	12.405	415.307	3 347,9
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	3.000	3.000	100,0
	Ukupno	1.765.311	2.133.151	120,8

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Petrijanec koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 44.

Tablica broj 44

Potraživanja općine Petrijanec koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	1.382.523	1.403.254	101,50
1.1.	Potraživanja za poreze	349.262	321.992	92,20
1.2.	Potraživanja za pomoći	0	4.000	-
1.3.	Potraživanja za prihode od imovine	107.892	241.192	223,50
1.4.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	920.039	834.740	90,70
1.5.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	5.330	0	-
1.6.	Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode	0	1.330	-
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	83.347	53.865	64,60
3.	Druga potraživanja	306.518	342.625	111,80
	Ukupno	1.772.388	1.799.744	101,50

Prema podacima iz financijskih izvještaja, potraživanja su koncem 2010. iznosila 1.772.388,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 1.799.744,00 kn, što je za 27.356,00 kn ili 1,5% više u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje potraživanja se najvećim dijelom odnosi na rast potraživanja od prodaje nefinancijske imovine. Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 1.799.744,00 kn i u cijelosti su dospjela. Odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 423.315,00 kn, naknadu za zbrinjavanje otpada u iznosu 349.087,00 kn, naknadu za uređenje voda u iznosu 340.212,00 kn, općinske poreze u iznosu 243.608,00 kn (porez na tvrtku u iznosu 167.722,00 kn i porez na potrošnju u iznosu 75.886,00 kn), zatezne kamate i troškove u iznosu 94.557,00 kn, naknadu od drugih koncesija u iznosu 87.000,00 kn, porez na promet nekretnina u iznosu 78.384,00 kn, prodaju zemljišta u iznosu 40.751,00 kn, naknadu za eksploataciju mineralnih sirovina u iznosu 36.640,00 kn, komunalni doprinos 28.335,00 kn i druga potraživanja u iznosu 77.855,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Petrijanec ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, obračun i naplatu obavlja općina Petrijanec na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju i tvrtku naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju i rješenja o porezu na tvrtku. Za dio prihoda po posebnim propisima (naknadu za deponiranje i trajno zbrinjavanje otpada) obračun i naplatu obavlja trgovačko društvo u suvlasništvu općine Petrijanec. Dio prihoda od nefinancijske imovine (naknada za eksploataciju mineralnih sirovina, naknada za korištenje prostora elektrana, naknada za prenamjenu poljoprivrednog zemljišta, te spomenička renta obračunana na ukupni prihod obveznika), upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna i uplate obveznika i na te prihode općina Petrijanec nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja za vlastite prihode koncem 2011. iznose 1.358.562,00 kn i čine 63,7% vlastitih prihoda. Odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 423.315,00 kn, naknadu za zbrinjavanje otpada u iznosu 349.087,00 kn, općinske poreze u iznosu 243.608,00 kn (porez na tvrtku u iznosu 167.722,00 kn i porez na potrošnju u iznosu 75.886,00 kn), naknadu od drugih koncesija u iznosu 87.000,00 kn, porez na promet nekretnina u iznosu 78.384,00 kn, prodaju zemljišta u iznosu 40.751,00 kn, naknadu za eksploataciju mineralnih sirovina u iznosu 36.640,00 kn, komunalni doprinos 28.335,00 kn i druga potraživanja u iznosu 71.442,00 kn.

Druga dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 441.182,00 kn. Odnose se na naknadu za uređenje voda u iznosu 340.212,00 kn, zatezne kamate i troškove u iznosu 94.557,00 kn i druga potraživanja u iznosu 6.413,00 kn.

Dospjela potraživanja starosti do godinu dana iznose 308.456,00 kn, od jedne do tri godine iznose 572.201,00 kn, od tri do pet godina iznose 299.953,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 297.142,00 kn. Općina Petrijanec nema podatke o starosti potraživanjima za općinske poreze za koje razrez i naplatu obavlja Porezna uprava.

Pojedina dospjela potraživanja koja naplaćuje općina Petrijanec čine 8,9% do 99,2% ukupnog zaduženja za pojedine prihode za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.), od čega komunalna naknada 74,7%, naknada za uređenje voda 64,4%, zatezne kamate i troškovi 99,2%, prodaja zemljišta 8,9% i komunalni doprinos 58,8%.

Tijekom 2011. za naplatu potraživanja su poduzimane mjere naplate slanjem opomena i prisilna naplata. Za naplatu potraživanja poslano je 618 opomena za iznos potraživanja 584.959,00 kn. Pokrenuto je dvanaest mjera prisilne naplate za potraživanje u iznosu 124.970,00 kn, od čega za naknadu od drugih koncesija jedna mjera prisilne naplate u iznosu 87.000,00 kn, naknadu za eksploataciju mineralnih sirovina jedna mjera prisilne naplate u iznosu 36.640,00 kn, komunalnu naknadu devet mjera prisilne naplate u iznosu 800,00 kn i komunalni doprinos jedna mjera prisilne naplate u iznosu 530,00 kn. Zatezne kamate obračunane su u iznosu 77.384,00 kn od čega Porezna uprava za općinske poreze 74.216,00 kn, te općina Petrijanec za komunalnu naknadu i doprinos 3.168,00 kn.

Poslove naplate obavljaju voditeljica računovodstva i referentica za opće i administrativne poslove.

Državni ured za reviziju je mišljenja, obzirom na iznos i starost dospjelih potraživanja, da su poduzete mjere naplate nedostatne, ne daju očekivane rezultate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanja svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzeto protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine. U slučaju kada Porezna uprava obavlja razrez i naplatu općinskih poreza za prekid zastare dovoljna je opomena.

Općina Petrijanec nije donijela interni akt kojim bi utvrdila procedure za poduzimanje mjera naplate i kontrolu naplate potraživanja. Procedurama treba utvrditi između ostalog mjere naplate koje će poduzimati, vremensko razdoblje nakon kojeg se pokreće pojedina mjera naplate, uvjete kada treba pribaviti instrumente osiguranja plaćanja, praćenje naplate po poduzetim mjerama i osobe koje će obavljati navedena poslove.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se utvrditi poslovni procesi i mjere postupanja sa svrhom poboljšanja sustava naplate potraživanja. Također predlaže za plaćanja obavljena nakon proteka roka obračunati zateznu kamatu.

Potraživanja za općinske poreze, koje naplaćuje Porezna uprava, koncem 2011. iznose 243.608,00 kn. Porezna uprava dostavlja općini Petrijanec izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjere naplate i drugo ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga općina Petrijanec nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza.

Potraživanje za porez na potrošnju čini 60,0%, a porez na tvrtku ili naziv čini 73,1% ukupnog zaduženja za pojedini porez za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.). Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu općinskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira općinu Petrijanec o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmiranih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Petrijanec ima saznanja i da bi moglo sama obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li općina Petrijanec samostalno obavljati obračun i naplatu navedenog prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže da se kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključi ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmiranih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Potraživanje za naknadu za deponiranje i trajno zbrinjavanje otpada općina Petrijanec je evidentirala u visini koju je naplatilo trgovačko društvo u suvlasništvu umanjeno za troškove naplate. Sredstva se ne doznačuju lokalnoj jedinici jer se radi o namjenskim sredstvima koja trgovačko društvo u suvlasništvu lokalne jedinice treba koristiti za obradu i trajno zbrinjavanje komunalnog otpada koji se sada deponira na jednoj lokaciji. Nakon obavljene obrade i trajnog zbrinjavanja komunalnog otpada lokalna jedinica evidentirat će prihode od naknade za deponiranje i trajno zbrinjavanje otpada i rashode u istom iznosu. Do konca prosinca 2012. trajno zbrinjavanje otpada nije započelo.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 143.518,00 kn i čine 6,7% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu manji su za 28.908,00 kn ili 16,8%. Potraživanja za komunalnu naknadu koncem 2011. iznose 423.315,00 kn i veća su od potraživanja koncem 2010. za 28.789,00 kn, te čine 74,7% ukupnog zaduženja za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.) i veća su od zaduženja za 2011. za 145,7%.

Potraživanja za komunalnu naknadu starosti do godinu dana iznose 91.374,00 kn, od jedne do tri godine iznose 136.498,00 kn, od tri do pet godina iznose 62.867,00 kn i potraživanja starija od pet godina iznose 132.576,00 kn.

Za naplatu potraživanja tijekom 2011. su poduzimane mjere naplate slanjem opomena (598 opomena u iznosu 404.367,00 kn i prisilna naplata za potraživanje u iznosu 800,00 kn).

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Petrijanec koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnine. Komunalna naknada se naplaćuje za poslovni i stambeni prostor i građevnog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu ili je uopće nisu prijavili, jer Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. U navedenim slučajevima općina Petrijanec nema točne podatke za obračun i naplatu. Općina Petrijanec ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo.

Baza podataka za komunalnu naknadu ustrojena je 1998. a usklađuje se temeljem prijave promjene obveznika, temeljem dozvola o gradnji iz prethodne godine i temeljem prijava za ukop.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže usklađivati podatke za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem, te preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine koje su utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je zakonskim propisima i aktima Općine Petrijanec.

Općina Petrijanec ima ustrojene glavnu knjigu, dnevnik i pomoćne knjige. Vodi analitičke evidencije potraživanja po subjektima, pojedinačnim iznosima i prema starosti. Obavlja evidentiranje u poslovnim knjigama na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Evidencija potraživanja za prihode čiji razrez odnosno obračun obavlja općina Petrijanec omogućava ispis potraživanja prema starosti.

Baze podataka za prihode koje općina Petrijanec naplaćuje ustrojene su ranijih godina, osim baze podataka za godišnju grobnu naknadu koja nije ustrojena. Baze podataka usklađuju se mjesečno, tromjesečno i polugodišnje.

Skreće se pozornost da je Vlada Republike Hrvatske u 2012. donijela Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12) koja se odnosi na državu i lokalne jedinice.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Općina Petrijanec je donijela interne akte o prihodima koje prema zakonskim odredbama treba prikupljati, osim odluke o visini godišnje grobne naknade. Na području općine Petrijanec nalaze se dva groblja. Prema odredbi članka 13. Zakona o grobljima (Narodne novine 19/98 i 50/12), uprava groblja daje grobno mjesto na korištenje na neodređeno vrijeme, a za korištenje grobnog mjesta utvrđuje godišnju grobnu naknadu u skladu s uvjetima i mjerilima propisanim odlukom o grobljima.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti odluku o godišnjoj grobnoj naknadi i ustrojiti bazu podataka obveznika.

- Informiranje stanovništva

Općina Petrijanec informira stanovništvo o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život građana putem lokalnog lista, te cirkularnim pismom svakom domaćinstvu.

Sustavno informiranje stanovništva o značaju i namjeni naplate proračunskih prihoda, pogotovo onih koje stanovništvo neposredno plaća, utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice se ne provodi.

Za prihode koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji su komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se obveznike putem izdanih rješenja podsjećati na obvezu prijave promjene podataka. Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu, propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08 i 25/12), propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno informirati stanovništvo o značaju i namjeni za koju se naplaćuju proračunski prihodi i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice, te obvezi prijave promjene podataka. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Sračinec

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Sračinec kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine Sračinec je 23,38 km², a obuhvaća dva naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 4 835 stanovnika, 1 441 kućanstvo i 1 564 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine Sračinec ustrojen je Jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. Općina Sračinec je imala sedam zaposlenika.

Na području općine Sračinec ima 96 poslovnih subjekata (pravnih osoba 33 i fizičkih osoba 63).

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Sračinec, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 5.794.437,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 262.906,00 kn ili za 4,3%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 40,9% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 36,7% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Sračinec ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 45.

Tablica broj 45

Vlastiti prihodi općine Sračinec ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	104.562	92.353	88,3
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	15.829	16.254	102,7
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	42.017	34.546	82,2
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	46.716	41.553	88,9
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	823.155	561.963	68,3
2.1.	Naknade za koncesiju	96.445	35.531	36,8
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	137.024	166.024	121,2
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	589.686	360.408	61,1
3.	Upravne i administrativne pristojbe	134.725	129.985	96,5
4.	Komunalni doprinosi i naknade	215.082	424.488	197,4
4.1.	Komunalni doprinos	61.967	218.631	352,8
4.2.	Komunalna naknada	153.115	166.428	108,7
4.3.	Naknade za priključak	0	39.429	-
5.	Prihodi po posebnim propisima	558.599	505.520	90,5
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	135.918	168.614	124,1
5.2.	Ostali prihodi po posebnim propisima	422.681	336.906	79,7
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	642.203	414.460	64,5
	Ukupno	2.478.326	2.128.769	85,9

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Sračinec koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 46.

Tablica broj 46

Potraživanja
općine Sračinec koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	746.367	542.449	72,7
1.1.	Potraživanja za poreze	208.396	197.569	94,8
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	34.977	5.500	15,7
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	502.994	339.380	67,5
	Ukupno	746.367	542.449	72,7

Prema podacima iz financijskih izvještaja, potraživanja su koncem 2010. iznosila 746.367,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 542.449,00 kn, što je za 203.918,00 kn ili 27,3% manje u odnosu na prethodnu godinu. Smanjenje potraživanja se najvećim dijelom odnosi na pad potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade. Koncem 2011. iskazana su potraživanja u iznosu 542.449,00 kn i u cijelosti su dospjela. Odnose se na naknadu za uređenje voda u iznosu 201.143,00 kn, porez na tvrtku u iznosu 152.121,00 kn, komunalnu naknadu u iznosu 107.104,00 kn, porez na potrošnju u iznosu 45.448,00 kn i druga potraživanja u iznosu 36.634,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Sračinec ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, obračun i naplatu obavlja općina Sračinec na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju i tvrtku naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju, rješenja o porezu na tvrtku, a prirez porezu na dohodak, kod isplate dohotka. Dio prihoda od nefinancijske imovine (naknada za korištenje prostora elektrana i spomenička renta obračunana na ukupni prihod obveznika), upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima ostvaruje se na temelju obračuna i uplate obveznika i na te prihode općina Sračinec nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja za vlastite prihode koncem 2011. iznose 341.306,00 kn i čine 16,0% vlastitih prihoda. Odnose se na općinske poreze u iznosu 197.569,00 kn (porez na tvrtku 152.121,00 kn i porez na potrošnju 45.448,00 kn), komunalnu naknadu u iznosu 107.104,00 kn i druga potraživanja u iznosu 36.633,00 kn.

Druga dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 201.143,00 kn, a odnose se na naknadu za uređenje voda.

Dospjela potraživanja starosti do godinu dana iznose 121.960,00 kn. Za potraživanja od općinskih poreza, za koje razrez i naplatu obavlja Porezna uprava, u iznosu 197.569,00 kn i ostala potraživanja u iznosu 222.920,00 kn starost potraživanja nije navedena. Općina Sračinec nema mogućnosti ispisa potraživanja prema starosti.

Dospjelo potraživanje za komunalnu naknadu čini 39,2%, a naknada za uređenje voda 39,3% ukupnog zaduženja za pojedini prihod za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.).

Tijekom 2011. za naplatu potraživanja su poduzimane mjere naplate slanjem opomena. Za naplatu potraživanja poslano je 587 opomena za potraživanja u iznosu 112.960,00 kn. Zatezne kamate nisu obračunavane.

Poslove naplate obavlja voditelj poslova financija.

Državni ured za reviziju je mišljenja, obzirom na iznos dospjelih potraživanja, da su poduzete mjere naplate nedostatne, ne daju očekivane rezultate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanja svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzeto protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Općina Sračinec nije donijela interni akt kojim bi utvrdila procedure za poduzimanje mjera naplate i kontrolu naplate potraživanja. Procedurama treba utvrditi između ostalog mjere naplate koje će poduzimati, vremensko razdoblje nakon kojeg se pokreće pojedina mjera naplate, uvjete kada treba pribaviti instrumente osiguranja plaćanja, praćenje naplate po poduzetim mjerama i osobe koje će obavljati navedena poslove.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se utvrditi poslovni procesi i mjere postupanja sa svrhom poboljšanja sustava naplate potraživanja. Također predlaže za plaćanja obavljena nakon proteka roka obračunati zateznu kamatu.

Potraživanja za općinske poreze, koje naplaćuje Porezna uprava, koncem 2011. iznose 197.569,00 kn. Porezna uprava dostavlja općini Sračinec skupna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjere naplate i drugo ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga općina Sračinec nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza. Potraživanje za porez na potrošnju čini 56,8%, a porez na tvrtku ili naziv čini 78,5% ukupnog zaduženja za 2011. za pojedini porez (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.).

Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu općinskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira općinu Sračinec o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Sračinec ima saznanja i da bi moglo sama obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li općina Sračinec samostalno obavljati obračun i naplatu navedenog prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže da se kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključi ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 166.428,00 kn i čine 7,8% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 13.313,00 kn ili 8,7%. Potraživanja za komunalnu naknadu koncem 2011. iznose 107.104,00 kn i manja su od potraživanja koncem 2010. za 24.485,00 kn, te čine 39,2% ukupnog zaduženja za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.) i 75,5 % zaduženja za 2011.

Za naplatu potraživanja su poduzimane mjere naplate slanjem opomena (585 opomena u iznosu 107.104,00 kn).

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Sračinec koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnine. Naknada se naplaćuje za poslovni i stambeni prostor i građevnog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja poslovne djelatnosti. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu ili je uopće nisu prijavili, jer Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. U navedenim slučajevima općina Sračinec nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe zbog čega je naplata otežana.

Općina Sračinec ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo.

Baza podataka za komunalnu naknadu ustrojena je 1995. a ažurirana je svibnju 2012. Usklađuju se godišnje na temelju izdanih rješenja za obračun komunalnog doprinosa u prethodnoj godini, prijavom promjene obveznika i uvidom stanja na terenu.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem, te preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine koje su utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je zakonskim propisima i aktima općine Sračinec.

Općina Sračinec ima ustrojene glavnu knjigu, dnevnik i pomoćne knjige. Vodi analitičke evidencije potraživanja po subjektima, pojedinačnim iznosima i vrsti potraživanja. Obavlja evidentiranje u poslovnim knjigama na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Evidencija potraživanja za prihode čiji razrez odnosno obračun obavlja općina Sračinec ne omogućava ispis potraživanja prema starosti.

Baze podataka su ustrojene za prihode koje naplaćuje lokalna jedinica. Usklađuju se na temelju prijave obveznika, prema službenoj dužnosti, na temelju ugovora i drugo.

Državni ured za reviziju predlaže unaprijediti informatički sustav vođenja evidencije potraživanja kako bi se osigurao ispis potraživanja prema starosti. Skreće se pozornost da je Vlada Republike Hrvatske u 2012. donijela Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12) koja se odnosi na državu i lokalne jedinice.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Općina Sračinec je donijela interne akte o prihodima koje prema zakonskim odredbama treba prikupljati. Općina Sračinec nije ostvarila prihode od poreza na kuće za odmor. Porez na kuće za odmor jedan je od općinskih poreza koje je općina Sračinec uvela odlukom iz prosinca 2001. Porez na kuće za odmor utvrđen je u iznosu 10,00 kn po m² korisne površine kuće za odmor.

Državni ured za reviziju predlaže ustrojiti bazu podataka obveznika poreza na kuće za odmor i razrez navedenog poreza u skladu s odlukom.

- Informiranje stanovništva

Općina Sračinec informira stanovništvo o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život stanovništva putem medija i mrežne stranice.

Sustavno informiranje stanovništva o značaju i namjeni naplate proračunskih prihoda, pogotovo onih koje stanovništvo neposredno plaća, utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice se ne provodi.

Za prihode koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji su komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se obveznike putem izdanih rješenja podsjećati na obvezu prijave promjene podataka. Općina Sračinec provodi informiranje građana o obvezi prijave promjene podataka. U rješenju o komunalnoj naknadi je navedeno da su obveznici komunalne naknade dužni prijaviti svaku promjenu koja bi utjecala na visinu komunalne naknade. Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obavezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08 i 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno informirati stanovništvo o značaju i namjeni za koju se naplaćuju proračunski prihodi i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice, te obvezi prijave promjene podataka. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Sveti Đurđ

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Sveti Đurđ kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine Sveti Đurđ je 45,0 km², a obuhvaća devet naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 3 803 stanovnika, 1 118 kućanstvo i 1 261 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine Sveti Đurđ ustrojen je Jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Sveti Đurđ je imala sedam zaposlenika. Nema proračunskih korisnika.

Na području općine Sveti Đurđ ima 114 poslovnih subjekata (pravnih osoba 11 i fizičkih osoba 103).

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Sveti Đurđ, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 4.026.544,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 276.674,00 kn ili za 7,4%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 39,2% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 38,0% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Sveti Đurđ ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 47.

Tablica broj 47

Vlastiti prihodi općine Sveti Đurđ ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	70.927	53.224	75,0
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	5.030	3.595	71,5
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	17.301	12.201	70,5
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	48.596	37.428	77,0
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	699.391	695.909	99,5
2.1.	Naknade za koncesiju	40.344	40.344	100,0
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	115.149	212.390	184,4
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	543.898	443.175	81,5
3.	Upravne i administrativne pristojbe	8.116	1.327	16,4
4.	Komunalni doprinosi i naknade	384.526	365.756	95,1
4.1.	Komunalni doprinos	125.557	46.401	37,0
4.2.	Komunalna naknada	258.969	310.504	119,9
4.3.	Naknade za priključak	0	8.851	-
5.	Prihodi po posebnim propisima	265.780	291.641	109,7
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	199.851	234.666	117,4
5.2.	Doprinos za šume	14.524	11.277	77,6
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	51.405	45.698	88,9
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	42.143	123.363	292,7
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	0	7.245	-
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	15.983	101.121	632,7
6.3.	Prihodi od prodaje druge nefinancijske imovine	26.160	14.997	57,3
	Ukupno	1.470.883	1.531.220	104,1

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Sveti Đurđ koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 48.

Tablica broj 48

Potraživanja općine Sveti Đurđ koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	695.034	757.045	108,9
1.1.	Potraživanja za poreze	135.339	156.634	115,7
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	142.281	99.550	70,0
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	417.414	500.861	120,0
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	2.334	8.344	357,5
	Ukupno	697.368	765.389	109,8

Prema podacima iz financijskih izvještaja, potraživanja su koncem 2010. iznosila 697.368,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 765.389,00 kn, što je za 68.021,00 kn ili 9,8% više u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje potraživanja se najvećim dijelom odnosi na rast potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade.

Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 765.389,00 kn i u cijelosti su dospjela. Odnose se na naknadu za uređenje voda u iznosu 331.847,00 kn, komunalnu naknadu u iznosu 128.006,00 kn, porez na potrošnju u iznosu 92.835,00 kn, porez na tvrtku u iznosu 63.800,00 kn, zakup poljoprivrednog zemljišta u iznosu 47.810,00 kn, grobne naknade u iznosu 33.295,00 kn, naknadu za korištenje prostora elektrane u iznosu 32.096,00 kn, zakup poslovnog prostora u iznosu 19.121,00 kn, koncesije u iznosu 8.343,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 7.713,00 kn i druga potraživanja u iznosu 523,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Sveti Đurđ ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, obračun i naplatu obavlja općina Sveti Đurđ na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju i tvrtku naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju i rješenja o porezu na tvrtku, a prirez porezu na dohodak, kod isplate dohotka. Dio prihoda od nefinancijske imovine (naknada za eksploataciju mineralnih sirovina, naknada za korištenje prostora elektrana i spomenička renta obračunana na ukupni prihod obveznika), upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna i uplate obveznika i na te prihode općina Sveti Đurđ nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja za vlastite prihode koncem 2011. iznose 764.866,00 kn i čine 49,9% vlastitih prihoda. Odnose se na naknadu za uređenje voda u iznosu 331.847,00 kn, komunalnu naknadu u iznosu 128.006,00 kn, porez na potrošnju u iznosu 92.835,00 kn, porez na tvrtku u iznosu 63.800,00 kn, zakup poljoprivrednog zemljišta u iznosu 47.810,00 kn, grobne naknade u iznosu 33.295,00 kn, naknadu za korištenje prostora elektrane u iznosu 32.096,00 kn, zakup poslovnog prostora u iznosu 19.121,00 kn, koncesije u iznosu 8.343,00 kn i komunalni doprinos u iznosu 7.713,00 kn.

Druga dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 523,00 kn.

Dospjela potraživanja starosti do godinu dana iznose 254.517,00 kn, od jedne do tri godine iznose 223.917,00 kn, od tri do pet godina iznose 117.466,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 12.333,00 kn. Općina Sveti Đurđ nema podatke o starosti potraživanja za općinske poreze za koje razrez i naplatu obavlja Porezna uprava.

Pojedina dospjela potraživanja koja naplaćuje općina Sveti Đurđ čine 23,5% do 58,6% ukupnog zaduženja za pojedine prihode za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.), od čega naknada za uređenje voda 58,6%, komunalna naknada 38,9%, zakup poljoprivrednog zemljišta 25,7%, grobne naknade 28,9% i zakup poslovnog prostora 23,5%.

Tijekom 2011. za naplatu potraživanja su poduzimane mjere naplate slanjem opomena i prisilna naplata. Za naplatu potraživanja poslana je 321 opomena za potraživanje u iznosu 228.994,00 kn. Pokrenuto je dvanaest mjera prisilne naplate za potraživanje u iznosu 35.901,00 kn. Zatezne kamate nisu obračunavane.

Poslove naplate obavljaju djelatnik za proračun i upravni referent.

Državni ured za reviziju je mišljenja, obzirom na iznos dospjelih potraživanja, da su poduzete mjere naplate nedostatne, ne daju očekivane rezultate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanja svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospjelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzeto protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Općina Sveti Đurđ nije donijela interni akt kojim bi utvrdila procedure za poduzimanje mjera naplate i kontrolu naplate potraživanja. Procedurama treba utvrditi između ostalog mjere naplate koje će poduzimati, vremensko razdoblje nakon kojeg se pokreće pojedina mjera naplate, uvjete kada treba pribaviti instrumente osiguranja plaćanja, praćenje naplate po poduzetim mjerama i osobe koje će obavljati navedena poslove.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se utvrditi poslovni procesi i mjere postupanja sa svrhom poboljšanja sustava naplate potraživanja. Također predlaže za plaćanja obavljena nakon proteka roka obračunati zateznu kamatu.

Potraživanja za općinske poreze, koje naplaćuje Porezna uprava, koncem 2011. iznose 156.634,00 kn. Porezna uprava dostavlja općini Sveti Đurđ skupna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjere naplate i drugo ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga općina Sveti Đurđ nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 156.634,00 kn i čine 75,9% ukupnog zaduženja za 2011. za navedene prihode (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.). Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu općinskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira općinu Sveti Đurđ o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Sveti Đurđ ima saznanja i da bi moglo sama obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li općina Sveti Đurđ samostalno obavljati obračun i naplatu navedenog prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže da se kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključi ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade iskazani su u financijskim izvještajima u iznosu 310.504,00 kn. Odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 200.704,00 kn, grobnu naknadu u iznosu 81.750,00 kn i grobne usluge u iznosu 28.050,00 kn.

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 200.704,00 kn i čine 13,1% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 25.355,00 kn ili 14,5%. Potraživanja za komunalnu naknadu koncem 2011. iznose 128.006,00 kn i veća su od potraživanja koncem 2010. za 23.546,00 kn, te čine 38,9% ukupnog zaduženja za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.) i 57,1% zaduženja za 2011.

Potraživanja za komunalnu naknadu starosti do godinu dana iznose 62.410,00 kn, od jedne do tri godine iznose 31.881,00 kn, od tri do pet godina iznose 21.382,00 kn i potraživanja starija od pet godina iznose 12.333,00 kn.

Za naplatu potraživanja za komunalnu naknadu tijekom 2011. su poduzimane mjere naplate slanjem opomena (112 opomena u iznosu 114.963,00 kn) i prisilna naplata u iznosu 35.901,00 kn.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Sveti Đurđ koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnine. Naknada se naplaćuje za poslovni i stambeni prostor. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu ili je uopće nisu prijavili, jer Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. U navedenim slučajevima općina Sveti Đurđ nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe zbog čega je naplata otežana. Općina Sveti Đurđ ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo.

Baza podataka za komunalnu naknadu ustrojena je 2001. a ažurira se temeljem prijave promjene obveznika.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem, te preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine koje su utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je zakonskim propisima i aktima općine Sveti Đurđ.

Općina Sveti Đurđ ima ustrojene glavnu knjigu, dnevnik i pomoćne knjige. Vodi analitičke evidencije potraživanja po subjektima, pojedinačnim iznosima i vrstama potraživanja. Obavlja evidentiranje u poslovnim knjigama na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Evidencija potraživanja za prihode čiji razrez odnosno obračun obavlja općina Sveti Đurđ ne omogućava ispis potraživanja prema starosti.

Baze podataka su ustrojene za prihode koje naplaćuje lokalna jedinica. Usklađuju se na temelju prijave obveznika, prema službenoj dužnosti, na temelju ugovora i drugo.

Državni ured za reviziju predlaže unaprijediti informatički sustav vođenja evidencija potraživanja kako bi se osigurao ispis potraživanja prema starosti. Skreće se pozornost da je Vlada Republike Hrvatske u 2012. donijela Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12) koja se odnosi na državu i lokalne jedinice.

- Informiranje stanovništva

Općina Sveti Đurđ informira stanovništvo o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život stanovništva putem lokalne radio stanice i na sastancima s predstavnicima mjesnih odbora.

Sustavno informiranje stanovništva o značaju i namjeni naplate proračunskih prihoda, pogotovo onih koje stanovništvo neposredno plaća, utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice se ne provodi.

Za prihode koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji su komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se obveznike putem izdanih rješenja podsjećati na obvezu prijave promjene podataka. Općina Sveti Đurđ provodi informiranje građana o obvezi prijave promjene podataka. U rješenju o komunalnoj naknadi je navedeno da su obveznici komunalne naknade dužni prijaviti svaku promjenu koja bi utjecala na visinu komunalne naknade.

Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08 i 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno informirati stanovništvo o značaju i namjeni za koju se naplaćuju proračunski prihodi i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice, te obvezi prijave promjene podataka. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Sveti Ilija

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Sveti Ilija kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine Sveti Ilija je 17,22 km², a obuhvaća osam naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 3 495 stanovnika, 1 032 kućanstvo i 1 777 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine Sveti Ilija ustrojen je Jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Sveti Ilija je imala šest zaposlenika. Nema proračunskih korisnika.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Sveti Ilija, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 4.546.582,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 902.623,00 kn ili za 24,8%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 16,6% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 13,8% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Sveti Ilija ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 49.

Tablica broj 49

Vlastiti prihodi općine Sveti Ilija ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Gradski ili općinski porezi	121.895	118.964	97,6
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	78.268	72.155	92,2
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	9.973	9.232	92,6
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	33.654	37.577	111,7
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	79.467	89.304	112,4
2.1.	Naknade za koncesiju	2.532	675	26,7
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	68.595	82.138	119,7
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	8.340	6.491	77,8
3.	Upravne i administrativne pristojbe	122.789	127.145	103,5
4.	Komunalni doprinosi i naknade	183.015	179.904	98,3
4.1.	Komunalni doprinos	27.788	35.975	129,5
4.2.	Komunalna naknada	129.500	133.793	103,3
4.3.	Naknade za priključak	25.727	10.136	39,4
5.	Prihodi po posebnim propisima	89.315	102.059	114,3
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	73.161	7.384	10,1
5.2.	Doprinos za šume	215	34	15,8
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	15.939	94.641	593,8
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	10.061	11.833	117,6
	Ukupno	606.542	629.209	103,7

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Sveti Ilija koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 50.

Tablica broj 50

Potraživanja općine Sveti Ilija koncem 2010. i 2011.

Redni broj	Potraživanja	u kn		
		2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	484.014	575.635	119,0
1.1.	Potraživanja za poreze	103.869	133.583	128,6
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	37.452	33.279	88,9
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	168.546	234.306	139,0
1.4.	Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode	174.147	174.467	100,3
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	5.336	5.936	111,2
Ukupno		489.350	581.571	118,8

Prema podacima iz financijskih izvještaja, potraživanja su koncem 2010. iznosila 489.350,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 581.571,00 kn, što je za 92.221,00 kn ili 18,8% više u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje potraživanja se najvećim dijelom odnosi na rast potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade. Od ukupnih potraživanja iskazanih koncem 2011., na dospjela potraživanja se odnosi 407.104,00 kn ili 70,0%, a na nedospjela 174.467,00 kn ili 30,0%. Dospjela potraživanja odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 86.792,00 kn, naknadu za uređenje voda u iznosu 78.724,00 kn, porez na tvrtku u iznosu 74.296,00 kn, grobnu naknadu u iznosu 59.750,00 kn, zakup poslovnog prostora u iznosu 31.710,00 kn, porez na potrošnju 30.516,00 kn, porez na kuće za odmor u iznosu 28.771,00 kn i druga potraživanja u iznosu 16.545,00 kn. Općina nema mogućnosti ispisa potraživanja prema starosti.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Sveti Ilija ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, obračun i naplatu obavlja općina Sveti Ilija na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju i tvrtku naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju i rješenja o porezu na tvrtku i kuće za odmor. Za dio prihoda po posebnim propisima (naknadu za deponiranje i trajno zbrinjavanje otpada i naknadu za priključenje na komunalnu infrastrukturu) obračun i naplatu obavlja trgovačko društvo u suvlasništvu općine Sveti Ilija. Dio prihoda od nefinancijske imovine (naknada za prenamjenu poljoprivrednog zemljišta i spomenička renta obračunana na ukupni prihod obveznika), upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna i uplate obveznika i na te prihode općina Sveti Ilija nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja za vlastite prihode koncem 2011. iznose 328.380,00 kn i čine 52,2% vlastitih prihoda. Odnose se na općinske poreze 133.583,00 kn (porez na tvrtku 74.296,00 kn, porez na potrošnju 30.516,00 kn i porez na kuće za odmor 28.771,00 kn), komunalnu naknadu u iznosu 86.792,00 kn, grobnu naknadu u iznosu 59.750,00 kn, zakup poslovnog prostora u iznosu 31.710,00 kn i druga potraživanja u iznosu 16.545,00 kn. Općina nema mogućnosti ispisa potraživanja prema starosti.

Druga dospjela potraživanja iznose 78.724,00 kn, a odnose se na naknadu za uređenje voda.

Pojedina dospjela potraživanja koja naplaćuje općina Sveti Ilija čine 34,0% do 41,0% ukupnog zaduženja za pojedini prihod za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.), od čega komunalna naknada 39,3%, naknada za uređenje voda 34,0%, grobna naknada 36,4% i zakup poslovnog prostora 41,0%.

Tijekom 2011. za naplatu potraživanja su poduzimane mjere naplate slanjem opomena. Za naplatu potraživanja poslana je 821 opomena za potraživanje u iznosu 283.211,00 kn. Zatezne kamate nisu obračunavane.

Poslove naplate obavlja voditelj poslova financija.

Državni ured za reviziju je mišljenja, obzirom na iznos dospjelih potraživanja, da su poduzete mjere naplate nedostatne, ne daju očekivane rezultate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanja svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzeto protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Općina Sveti Ilija nije donijela interni akt kojim bi utvrdila procedure za poduzimanje mjera naplate i kontrolu naplate potraživanja. Procedurama treba utvrditi između ostalog mjere naplate koje će poduzimati, vremensko razdoblje nakon kojeg se pokreće pojedina mjera naplate, uvjete kada treba pribaviti instrumente osiguranja plaćanja, praćenje naplate po poduzetim mjerama i osobe koje će obavljati navedena poslove.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se utvrditi poslovni procesi i mjere postupanja sa svrhom poboljšanja sustava naplate potraživanja. Također predlaže za plaćanja obavljena nakon proteka roka obračunati zateznu kamatu.

Potraživanja za općinske poreze, koje naplaćuje Porezna uprava, koncem 2011. iznose 133.583,00 kn. Porezna uprava dostavlja općini Sveti Ilija skupna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjere naplate i drugo ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga općina Sveti Ilija nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza. Potraživanje za porez na potrošnju čini 76,8%, porez na tvrtku ili naziv 66,4%, a porez na kuće za odmor 29,6% ukupnom zaduženju za pojedini prihod u 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.).

Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu općinskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira općinu Sveti Ilija o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Sveti Ilija ima saznanja i da bi općina Sveti Ilija moglo sama obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li samostalno obavljati obračun i naplatu navedenog prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže da se kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključi ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Za dio prihoda po posebnim propisima, naknadu za deponiranje i trajno zbrinjavanje otpada, obračun i naplatu obavlja trgovačko društvo u suvlasništvu općine Sveti Ilija. Općina Sveti Ilija je iskazala potraživanje za naknadu za deponiranje i trajno zbrinjavanje otpada u visini koju je naplatilo trgovačko društvo u suvlasništvu umanjeno za troškove naplate. Sredstva se ne doznačuju lokalnoj jedinici jer se radi o namjenskim sredstvima koja trgovačko društvo u suvlasništvu lokalne jedinice treba koristiti za obradu i trajno zbrinjavanje komunalnog otpada koji se sada deponira na jednoj lokaciji. Nakon obavljene obrade i trajnog zbrinjavanja komunalnog otpada lokalna jedinica evidentirat će prihode od naknade za deponiranje i trajno zbrinjavanje otpada i rashode u istom iznosu. Do konca prosinca 2012. trajno zbrinjavanje otpada nije započelo.

Za naplatu naknade za priključenje na komunalnu infrastrukturu zaključen je ugovor s trgovačkim društvom u suvlasništvu kojim je ugovaranje i naplata naknade povjerena trgovačkom društvu u suvlasništvu, a sredstva će trgovačko društvo u suvlasništvu doznačivati općini Sveti Ilija na temelju zahtjeva u roku pet dana, odnosno utrošit će se za izgradnju vodoopskrbnih građevina i građevina za odvodnju otpadnih voda na području općine Sveti Ilija. O visini naplaćene naknade za priključenje na komunalnu infrastrukturu trgovačko društvo u suvlasništvu, općinu Sveti Ilija izvještava polugodišnje.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 133.793,00 kn i čine 21,3% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 4.293,00 kn ili 3,3%. Potraživanja za komunalnu naknadu koncem 2011. iznose 86.792,00 kn i manja su od potraživanja koncem 2010. za 18.452,00 kn, te čine 39,3% ukupnog zaduženja za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.) i 75,2 % zaduženja za 2011.

Za naplatu prihoda prihoda su poduzimane tijekom 2011. mjere naplate slanjem opomena (522 opomena u iznosu 166.352,00 kn).

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Sveti Ilija koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnine. Naknada se naplaćuje za poslovni i stambeni prostor. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu ili je uopće nisu prijavili, jer Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. U navedenim slučajevima općina Sveti Ilija nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe zbog čega je naplata otežana. Općina Sveti Ilija ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo.

Baza podataka za komunalnu naknadu ustrojena je 1998. a ažurira se temeljem prijave promjene obveznika. Također predstavnici mjesnih odbora dostavljaju podatke o novim vlasnicima kuća na svojem području.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem, te preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine koje su utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je zakonskim propisima i aktima općine Sveti Ilija.

Općina Sveti Ilija ima ustrojene glavnu knjigu, dnevnik i pomoćne knjige. Vodi analitičke evidencije potraživanja po subjektima, pojedinačnim iznosima i vrstama potraživanja. Obavlja evidentiranje u poslovnim knjigama na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Evidencija potraživanja za prihode čiji obračun obavlja općina Sveti Ilija ne omogućava ispis potraživanja prema starosti.

Baze podataka su ustrojene za prihode koje naplaćuje lokalna jedinica. Usklađuju se na temelju prijave obveznika, prema službenoj dužnosti, na temelju ugovora i drugo.

Državni ured za reviziju predlaže unaprijediti informatički sustav vođenja evidencija potraživanja kako bi se osigurao ispis potraživanja prema starosti. Skreće se pozornost da je Vlada Republike Hrvatske u 2012. donijela Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12) koja se odnosi na državu i lokalne jedinice.

- Informiranje stanovništva

Općina Sveti Ilija informira stanovništvo o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život stanovništva putem mrežne stranice i medija.

Sustavno informiranje stanovništva o značaju i namjeni naplate proračunskih prihoda, pogotovo onih koje stanovništvo neposredno plaća, utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice se ne provodi.

Za prihode koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji su komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se obveznike putem izdanih rješenja podsjećati na obvezu prijave promjene podataka. Općina Sveti Ilija provodi informiranje građana o obvezi prijave promjene podataka. U rješenju o komunalnoj naknadi je navedeno da su obveznici komunalne naknade dužni prijaviti svaku promjenu koja bi utjecala na visinu komunalne naknade.

Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08 i 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno informirati stanovništvo o značaju i namjeni za koju se naplaćuju proračunski prihodi i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice, te obvezi prijave promjene podataka. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Trnovec Bartolovečki

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Trnovec Bartolovečki kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine Trnovec Bartolovečki je 38,74 km², a obuhvaća šest naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 6 889 stanovnika, 2 092 kućanstvo i 2 136 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine Trnovec Bartolovečki ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Trnovec Bartolovečki je imala 23 zaposlenika, od čega je 19 zaposlenika radilo na programu javnih radova. Nema proračunskih korisnika.

Na području općine Trnovec Bartolovečki ima 216 poslovnih subjekata (pravnih osoba 85 i fizičkih osoba 131).

a) Prihodi

Ukupni prihodi i primici općine Trnovec Bartolovečki, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 12.240.287,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 5.327.664,00 kn ili za 30,3%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 56,6% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 38,5% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Trnovec Bartolovečki ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 51.

Tablica broj 51

Vlastiti prihodi općine
Trnovec Bartolovečki ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	154.368	146.731	95,1
1.1.	Porez na promet (porez na potrošnju)	76.883	73.590	95,7
1.2.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	77.485	73.141	94,4
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	1.578.101	1.274.501	80,8
2.1.	Naknade za koncesiju	120.870	141.951	117,4
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	334.974	251.069	75,0
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	1.122.257	881.481	78,5
3.	Upravne i administrativne pristojbe	2.453	1.674	68,2
3.1.	Državne upravne i sudske pristojbe	0	644	-
3.2.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	920	1.030	112,0
3.3.	Ostale pristojbe i naknade	1.533	0	-
4.	Komunalni doprinosi i naknade	5.403.150	1.788.744	33,1
4.1.	Komunalni doprinos	4.633.458	858.347	18,5
4.2.	Komunalna naknada	769.692	890.488	115,7
4.3.	Naknade za priključak	0	39.909	-
5.	Prihodi po posebnim propisima	29.412	537.631	1 827,9
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	28.364	22.254	78,5
5.2.	Doprinos za šume	47	2.582	5 493,6
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	1.001	512.795	51 228,3
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	2.782.435	964.499	34,7
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	2.560.513	962.600	37,6
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	221.922	1.899	0,9
Ukupno		9.949.919	4.713.780	47,4

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Trnovec Bartolovečki koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 52.

Tablica broj 52

Potraživanja općine
Trnovec Bartolovečki koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	2.056.197	2.501.573	121,7
1.1.	Potraživanja za poreze	229.134	211.892	92,5
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	206.468	122.032	59,1
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	1.605.817	2.123.542	132,2
1.4.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	14.778	44.107	298,5
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	726.866	819.381	112,7
3.	Druga potraživanja	4.814	7.403	153,8
Ukupno		2.787.877	3.328.357	119,4

Prema podacima iz financijskih izvještaja, potraživanja su koncem 2010. iznosila 2.787.877,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 3.328.357,00 kn, što je za 540.480,00 kn ili 19,4% više u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje potraživanja se najvećim dijelom odnosi na rast potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade. Od ukupnih potraživanja iskazanih koncem 2011., na dospjela potraživanja se odnosi 650.441,00 kn ili 19,4%, a na nedospjela 2.677.916,00 kn ili 80,5%. Odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 203.493,00 kn, grobnu naknadu u iznosu 154.849,00 kn, stanove sa stanarskim pravom u iznosu 142.509,00 kn, naknadu za ukope u iznosu 61.137,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 60.205,00 kn i zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske u iznosu 28.248,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Trnovec Bartolovečki ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, obračun i naplatu obavlja općina Trnovec Bartolovečki na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju i tvrtku naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju, rješenja o porezu na tvrtku, a prirez porezu na dohodak, kod isplate dohotka. Komunalnu naknadu i naknadu za uređenje voda obračunava i naplaćuje trgovačko društvo na temelju ugovora. Dio prihoda od nefinancijske imovine (naknada za eksploataciju mineralnih sirovina, korištenje prostora elektrana i spomenička renta obračunana na ukupni prihod obveznika), upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna i uplate obveznika i na te prihode općina Trnovec Bartolovečki nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja za vlastite prihode koncem 2011. iznose 650.441,00 kn i čine 13,8% vlastitih prihoda. Odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 203.493,00 kn, grobnu naknadu u iznosu 154.849,00 kn, stanove sa stanarskim pravom u iznosu 142.509,00 kn, naknadu za ukope u iznosu 61.137,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 60.205,00 kn i zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske u iznosu 28.248,00 kn.

Dospjela potraživanja starosti do godinu dana iznose 215.270,00 kn, od jedne do tri godine iznose 257.437,00 kn, od tri do pet godina iznose 66.594,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 111.140,00 kn. Općina Trnovec Bartolovečki nema podatke o dospelosti potraživanja za općinske poreze u iznosu 211.892,00 kn za koje razrez i naplatu obavlja Porezna uprava.

Pojedina dospjela potraživanja koja naplaćuje općina Trnovec Bartolovečki čine 2,3% do 87,3% ukupnog zaduženja za navede prihode za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.), od čega grobna naknada 55,5%, stanovi sa stanarskim pravom 87,3%, naknada za ukope 65,4% i komunalni doprinos 2,3%.

Dospjelo potraživanje za komunalnu naknadu, za koju obračun i naplatu obavlja trgovačko društvo na temelju ugovora, ima udio u ukupnom zaduženju u 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.) 22,0%.

Tijekom 2011. za naplatu potraživanja su poduzimane mjere naplate slanjem opomena i prisilna naplata. Za naplatu potraživanja poslano je 1 446 opomena u iznosu 650.441,00 kn. Mjere prisilne naplate pokrenute su za komunalnu naknadu u iznosu 50.889,00 kn. U stečajnu masu je prijavljeno 2.478,00 kn. Nagodba je zaključena sa 63 obveznika za potraživanje u iznosu 19.391,00 kn. Zatezne kamate obračunane su za potraživanje za komunalnu naknadu u iznosu 36.889,00 kn.

Poslove naplate obavlja računovodstveni referent, te trgovačko društvo za komunalnu naknadu i naknadu za uređenje voda.

Državni ured za reviziju je mišljenja, obzirom na iznos dospjelih potraživanja, da su poduzete mjere naplate nedostatne, ne daju očekivane rezultate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanja svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzeto protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Općina Trnovec Bartolovečki nije donijela interni akt kojim bi utvrdila procedure za poduzimanje mjera naplate i kontrolu naplate potraživanja. Procedurama treba utvrditi između ostalog mjere naplate koje će poduzimati, vremensko razdoblje nakon kojeg se pokreće pojedina mjera naplate, uvjete kada treba pribaviti instrumente osiguranja plaćanja, praćenje naplate po poduzetim mjerama i osobe koje će obavljati navedena poslove.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se utvrditi poslovni procesi i mjere postupanja sa svrhom poboljšanja sustava naplate potraživanja. Također predlaže za plaćanja obavljena nakon proteka roka obračunati zateznu kamatu.

Potraživanja za općinske poreze, koje naplaćuje Porezna uprava, koncem 2011. iznose 211.892,00 kn. Porezna uprava dostavlja općini Trnovec Bartolovečki skupna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjere naplate i drugo ne dostavlja.

Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga općina Trnovec Bartolovečki nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza. Potraživanje za porez na potrošnju čini 50,7%, a porez na tvrtku ili naziv 65,1% ukupnog zaduženja za pojedini porez za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.). Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu općinskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira općinu Trnovec Bartolovečki o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda.

Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Trnovec Bartolovečki ima saznanja i da bi moglo sama obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li općina (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011. samostalno obavljati obračun i naplatu navedenog prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže da se kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključi ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade iskazani su u financijskim izvještajima u iznosu 890.488,00 kn. Odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 722.740,00 kn, grobnu naknadu u iznosu 124.185,00 kn i druge grobne naknade i usluge u iznosu 43.563,00 kn.

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 722.740,00 kn i čine 15,3% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 144.266,00 kn ili 24,9%. Potraživanja za komunalnu naknadu koncem 2011. iznose 203.493,00 kn i veća su od potraživanja koncem 2010. za 24.768,00 kn, te čine 22,0% ukupnog zaduženja za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.) i 27,2% zaduženja za 2011.

Tijekom 2011. za komunalnu naknadu su poduzimane mjere naplate slanjem opomena (1 410 opomena u iznosu 419.480,00 kn i prisilna naplata u iznosu 50.889,00 kn.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Trnovec Bartolovečki koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnine. Naknada se naplaćuje od fizičkih osoba kao obveznika za stambene prostore, a od pravnih osoba i obrtnika za poslovne prostore, građevinsko zemljište u funkciji osnovne djelatnosti i neizgrađeno građevinsko zemljište. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu ili je uopće nisu prijavili, jer Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. U navedenim slučajevima općina Trnovec Bartolovečki nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe zbog čega je naplata otežana.

Općina Trnovec Bartolovečki ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo.

Baza podataka za komunalnu naknadu ustrojena je 2006. i 2007. Zadnje sveobuhvatno ažuriranje provedeno je 2011. Baza se ažurira na temelju prijave promjene obveznika, te praćenja stanja na terenu.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem, te preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine koje su utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je zakonskim propisima i aktima općine Trnovec Bartolovečki.

Općina Trnovec Bartolovečki ima ustrojene glavnu knjigu, dnevnik i pomoćne knjige. Vodi analitičke evidencije potraživanja po subjektima, pojedinačnim iznosima i prema starosti. Obavlja evidentiranje u poslovnim knjigama na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava.

U glavnoj knjizi na računima potraživanja i obračunanih prihoda nije evidentiran razrez za 2011. i naplata u 2011. općinskih poreza, evidentirano je potraživanje na koncu godine, a naplata je evidentirana na računima prihoda. Razrez i naplatu općinskih poreza obavlja Porezna uprava.

U glavnoj knjizi na računima potraživanja nije evidentirano zaduženje, naplata i potraživanje koncem godine za naknadu za uređenje voda, čiji obračun i naplatu obavlja trgovačko društvo na temelju ugovora. Prema odredbama članka 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu pomoćne knjige jesu analitičke evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički. Evidencija potraživanja za prihode čiji obračun obavlja općina Trnovec Bartolovečki omogućava ispis potraživanja prema starosti.

Baze podataka su ustrojene za prihode koje naplaćuje lokalna jedinica. Usklađuju se na temelju prijave obveznika, prema službenoj dužnosti, na temelju ugovora i drugo.

Državni ured za reviziju predlaže evidentiranje zaduženja i naplate općinskih poreza na računima potraživanja i obračunanih prihoda, te zaduženja i naplate naknade za uređenje voda na računima potraživanja. Skreće se pozornost da je Vlada Republike Hrvatske u 2012. donijela Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12) koja se odnosi na državu i lokalne jedinice.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Općina Trnovec Bartolovečki je donijela interne akte o prihodima koje prema zakonskim odredbama treba prikupljati. Općina Trnovec Bartolovečki nije ostvarila prihode od poreza na kuće za odmor. Porez na kuće za odmor jedan je od općinskih poreza koje je općina Trnovec Bartolovečki uvela odlukom iz studenoga 2001. Porez na kuće za odmor utvrđen je u iznosu 5,00 kn po m² korisne površine kuće za odmor.

Državni ured za reviziju predlaže ustrojiti bazu podataka obveznika poreza na kuće za odmor i razrez navedenog poreza u skladu s odlukom.

- Informiranje stanovništva

Općina Trnovec Bartolovečki informira stanovništvo o značaju i namjeni prikupljanja prihoda proračuna po svim osnovama putem javne objave svih akata vezanih uz uvođenje plaćanja i trošenja prikupljenih sredstava. Dva puta godišnje putem lokalnih novina upoznaje stanovništvo o planiranom i izvršenom proračunu, programima javnih i drugih potreba koje se financiraju iz prikupljenih prihoda, o problemima u financiranju i o posljedicama neplaćanja za uredno zadovoljavanje javnih potreba. Također putem Vijeća mjesnih odbora, kada je to moguće, daje prikaz prikupljenih prihoda i njihovog trošenja na području pojedinih mjesnih odbora.

Za prihode koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji su komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se obveznike putem izdanih rješenja podsjećati na obvezu prijave promjene podataka. Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08 i 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje sustavno informirati stanovništvo o značaju i namjeni za koju se naplaćuju proračunski prihodi i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice, te obvezi prijave promjene podataka. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Veliki Bukovec

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Veliki Bukovec kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine Veliki Bukovec je 22,95 km², a obuhvaća tri naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 1 457 stanovnika, 398 kućanstvo i 504 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine Veliki Bukovec ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Veliki Bukovec je imala tri zaposlenika.

Na području općine Veliki Bukovec ima 436 poslovnih subjekata (pravnih osoba 17 i fizičkih osoba 419).

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Veliki Bukovec, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 1.878.478,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 165.023,00 kn ili za 9,6%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 40,5% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 39,6% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Veliki Bukovec ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 53.

Tablica broj 53

Vlastiti prihodi općine Veliki Bukovec ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Gradski ili općinski porezi	58.149	43.584	75,0
1.1.	Porez na promet (porez na potrošnju)	21.272	10.172	47,8
1.2.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	36.877	33.412	90,6
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	419.330	539.490	128,7
2.1.	Naknade za koncesiju	3.482	6.140	176,3
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	23.075	38.764	168,0
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	392.773	494.586	125,9
3.	Upravne i administrativne pristojbe	59.011	50.600	85,7
4.	Komunalni doprinosi i naknade	78.953	69.421	87,9
4.1.	Komunalni doprinos	5.765	2.946	51,1
4.2.	Komunalna naknada	73.188	66.475	90,8
5.	Prihodi po posebnim propisima	71.456	34.402	48,1
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	0	998	-
5.2.	Doprinos za šume	63	195	309,5
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	71.393	33.209	46,5
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	6.224	5.432	87,3
	Ukupno	693.123	742.930	107,2

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Veliki Bukovec koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 54.

Tablica broj 54

Potraživanja
općine Veliki Bukovec koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	343.895	305.940	89,0
1.1.	Potraživanja za poreze	83.497	108.808	130,3
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	53.693	52.426	97,6
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	181.310	144.706	79,8
1.4.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	25.395	0	-
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	107.141	95.070	88,7
	Ukupno	451.036	401.010	88,9

Prema podacima iz financijskih izvještaja, potraživanja su koncem 2010. iznosila 451.036,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 401.010,00 kn, što je za 50.026,00 kn ili 11,1% manje u odnosu na prethodnu godinu. Smanjenje potraživanja se najvećim dijelom odnosi na pad potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade. Od ukupnih potraživanja iskazanih koncem 2011., na dospjela potraživanja se odnosi 305.940,00 kn i čine 76,3%, a na nedospjela 95.541,00 kn ili 23,8%. Dospjela potraživanja odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 85.190,00 kn, općinske poreze u iznosu 108.808,00 kn (porez na tvrtku u iznosu 88.726,00 kn i potrošnju u iznosu 19.609,00 kn i drugo u iznosu 473,00), koncesije u iznosu 39.017,00 kn, druge prihode po posebnim propisima u iznosu 30.229,00 kn, grobnu naknadu u iznosu 29.270,00 kn i druga potraživanja u iznosu 13.426,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Veliki Bukovec ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, obračun i naplatu obavlja općina Veliki Bukovec na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju i tvrtku naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju i rješenja o porezu na tvrtku, a prirezu porezu na dohodak, kod isplate dohotka. Dio prihoda od nefinancijske imovine (naknada za eksploataciju mineralnih sirovina, naknada za korištenje prostora elektrana i spomenička renta obračunana na ukupni prihod obveznika), upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna i uplate obveznika i na te prihode općina Veliki Bukovec nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja za vlastite prihode iznose 305.940,00 kn i čine 41,2% vlastitih prihoda. Odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 85.190,00 kn, općinske poreze u iznosu 108.808,00 kn (porez na tvrtku u iznosu 88.726,00 kn i potrošnju u iznosu 19.609,00 kn i drugo u iznosu 473,00 kn), koncesije u iznosu 39.017,00 kn, druge prihode po posebnim propisima u iznosu 30.229,00 kn, grobnu naknadu u iznosu 29.270,00 kn i druga potraživanja u iznosu 13.426,00 kn.

Dospjela potraživanja starosti do godinu dana iznose 69.203,00 kn, od jedne do tri godine iznose 49.542,00 kn, od tri do pet godina iznose 36.139,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 42.248,00 kn. Općina Veliki Bukovec nema podatke o starosti potraživanja za općinske poreze u iznosu 108.808,00 kn za koje razrez i naplatu obavlja Porezna uprava.

Pojedina dospjela potraživanja koja naplaćuje općina Veliki Bukovec čine 43,4% do 56,2% ukupnog zaduženja za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.), od čega komunalna naknada 56,2%, koncesije 86,4%, drugi prihodi po posebnim propisima 49,8% i grobna naknada 43,4%.

Tijekom 2011. za naplatu potraživanja su poduzimane mjere naplate slanjem opomena. Za naplatu potraživanja poslano je 197 opomena za potraživanje u iznosu 86.289,00 kn. Zatezne kamate nisu obračunavane.

Poslove naplate prihoda obavlja rukovoditelj poslova za računovodstvo.

Državni ured za reviziju je mišljenja, obzirom na iznos i starost dospjelih potraživanja, da su poduzete mjere naplate nedostatne, ne daju očekivane rezultate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanja svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzeto protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Općina Veliki Bukovec nije donijela interni akt kojim bi utvrdila procedure za poduzimanje mjera naplate i kontrolu naplate potraživanja. Procedurama treba utvrditi između ostalog mjere naplate koje će poduzimati, vremensko razdoblje nakon kojeg se pokreće pojedina mjera naplate, uvjete kada treba pribaviti instrumente osiguranja plaćanja, praćenje naplate po poduzetim mjerama i osobe koje će obavljati navedena poslove.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se utvrditi poslovni procesi i mjere postupanja sa svrhom poboljšanja sustava naplate potraživanja. Također predlaže za plaćanja obavljena nakon proteka roka obračunati zateznu kamatu.

Potraživanja za općinske poreze, koje naplaćuje Porezna uprava, koncem 2011. iznose 108.808,00 kn. Porezna uprava dostavlja općini Veliki Bukovec skupna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjere naplate i drugo ne dostavlja.

Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga općina Veliki Bukovec nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 108.808,00 kn i čine 71,6% ukupnog zaduženja za navedene prihode za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.) Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu općinskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira općinu Veliki Bukovec o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Veliki Bukovec ima saznanja i da bi moglo sama obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li općina Veliki Bukovec samostalno obavljati obračun i naplatu navedenog prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže da se kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključi ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 66.475,00 kn i čine 8,9% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu manji su za 6.713,00 kn ili 9,2%. Potraživanja za komunalnu naknadu koncem 2011. iznose 85.190,00 kn, te čine 56,2% ukupnog zaduženja za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.)

Potraživanja starosti do godinu dana iznose 32.565,00 kn, od jedne do tri godine iznose 21.085,00 kn, od tri do pet godina iznose 11.341,00 kn i potraživanja starija od pet godina iznose 20.199,00 kn.

Za naplatu potraživanja tijekom 2011. su poduzimane mjere naplate slanjem opomena (119 opomena u iznosu 58.879,00 kn)

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Veliki Bukovec koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnine. Naknada se naplaćuje za poslovni i stambeni prostor. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu ili je uopće nisu prijavili, jer Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. U navedenim slučajevima općina Veliki Bukovec nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe zbog čega je naplata otežana. Općina Veliki Bukovec ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo.

Baza podataka za komunalnu naknadu ustrojena je 1998. a usklađuje se temeljem prijave promjene obveznika.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem, te preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine koje su utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je zakonskim propisima i aktima općine Veliki Bukovec.

Općina Veliki Bukovec ima ustrojene glavnu knjigu, dnevnik i pomoćne knjige. Vodi analitičke evidencije potraživanja po subjektima, pojedinačnim iznosima i vrstama potraživanja. Obavlja evidentiranje u poslovnim knjigama na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Evidencija potraživanja za prihode čiji razrez odnosno obračun obavlja općina Veliki Bukovec ne omogućava ispis potraživanja prema starosti.

Baze podataka su ustrojene za prihode koje naplaćuje lokalna jedinica. Usklađuju se na temelju prijave obveznika, prema službenoj dužnosti, na temelju ugovora i drugo.

Državni ured za reviziju predlaže unaprijediti informatički sustav vođenja evidencija potraživanja kako bi se osigurao ispis potraživanja prema starosti.

Skreće se pozornost da je Vlada Republike Hrvatske u 2012. donijela Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12) koja se odnosi na državu i lokalne jedinice.

- Informiranje stanovništva

Općina Veliki Bukovec informira stanovništvo o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život stanovništva na javnom skupu.

Sustavno informiranje stanovništva o značaju i namjeni naplate proračunskih prihoda, pogotovo onih koje stanovništvo neposredno plaća, utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice se ne provodi.

Za prihode koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji su komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se obveznike putem izdanih rješenja podsjećati na obvezu prijave promjene podataka. Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08 i 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno informirati stanovništvo o značaju i namjeni za koju se naplaćuju proračunski prihodi i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice, te obvezi prijave promjene podataka. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Vidovec

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Vidovec kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine Vidovec je 32,09 km², a obuhvaća jedanaest naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 5 423 stanovnika, 1 442 kućanstvo i 1 611 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine Vidovec ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Vidovec je imala šest zaposlenika. Prema registru proračunskih korisnika, ima jednog proračunskog korisnika u kojem je bilo ukupno šest zaposlenika.

Na području općine Vidovec ima 138 poslovnih subjekata.

a) Prihodi

Ukupni prihodi i primici općine Vidovec, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 5.592.539,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 64.579,00 kn ili za 1,2%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 14,1% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 16,8% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Vidovec ostvareni za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 55.

Tablica broj 55

Vlastiti prihodi općine Vidovec ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	126.212	157.738	125,0
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	13.694	14.850	108,4
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	48.548	74.559	153,6
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	63.970	68.329	106,8
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	104.941	90.350	86,1
2.1.	Naknade za koncesiju	19.084	8.501	44,5
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	75.730	79.230	104,6
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	10.127	2.619	25,9
3.	Upravne i administrativne pristojbe	67.635	165.925	245,3
4.	Komunalni doprinosi i naknade	404.978	442.377	109,2
4.1.	Komunalni doprinos	404.978	173.828	42,9
4.2.	Komunalna naknada	0	264.434	-
4.3.	Naknade za priključak	0	4.115	-
5.	Prihodi po posebnim propisima	75.758	83.877	110,7
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	37.789	0	0,0
5.2.	Ostali prihodi po posebnim propisima	37.969	83.877	220,9
	Ukupno	779.524	940.267	120,6

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Vidovec koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 56.

Tablica broj 56

Potraživanja
općine Vidovec koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	1.231.875	1.165.505	94,6
1.1.	Potraživanja za poreze	172.798	147.184	85,2
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	72.472	60.351	83,3
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	982.665	954.030	97,1
1.4.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	3.940	3.940	100
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	3.846	3.846	100
	Ukupno	1.235.721	1.169.351	94,6

Prema podacima iz financijskih izvještaja, potraživanja su koncem 2010. iznosila 1.235.721,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 1.169.351,00 kn, što je za 66.370,00 kn ili 5,4% manje u odnosu na prethodnu godinu. Smanjenje potraživanja se najvećim dijelom odnosi na pad potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade. Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 1.169.351,00 kn i u cijelosti su dospjela. Odnose se na naknadu za uređenje voda u iznosu 481.737,00 kn, komunalnu naknadu u iznosu 370.441,00 kn, općinske poreze u iznosu 147.184,00 kn (porez na tvrtku ili naziv u iznosu 119.652,00 kn, porez na potrošnju u iznosu 25.986,00 kn i porez na kuće za odmor u iznosu 1.546,00 kn), grobnu naknadu u iznosu 62.690,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 33.662,00 kn i druga potraživanja u iznosu 73.637,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Vidovec ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, obračun i naplatu obavlja općina Vidovec na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, kuće za odmor i tvrtku naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju i rješenja o porezu na tvrtku i kuće za odmor, a prirez porezu na dohodak, kod isplate dohotka. Dio prihoda od nefinancijske imovine (spomenička renta obračunana na ukupni prihod obveznika), upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima ostvaruje se na temelju obračuna i uplate obveznika i na te prihode općina Vidovec nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja za vlastite prihode koncem 2011. iznose 661.001,00 kn i čine 70,3% vlastitih prihoda. Odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 370.441,00 kn, općinske poreze u iznosu 147.184,00 kn (porez na tvrtku ili naziv u iznosu 119.652,00 kn, porez na potrošnju u iznosu 25.986,00 kn i porez na kuće za odmor u iznosu 1.546,00 kn), grobnu naknadu u iznosu 62.690,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 33.662,00 kn i druga potraživanja u iznosu 47.024,00 kn.

Druga dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 508.350,00 kn. Odnose se na naknadu za uređenje voda u iznosu 481.737,00 kn i druga potraživanja u iznosu 26.313,00 kn.

Dospjela potraživanja starosti do godinu dana iznose 9.687,00 kn, od jedne do tri godine iznose 925.135,00 kn, od tri do pet godina iznose 6.757,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 29.317,00 kn. Općina Vidovec nema podatke o starosti potraživanja za općinske poreze u iznosu 147.184,00 kn čiji razrez i naplatu obavlja Porezna uprava, te za druga potraživanja u iznosu 51.271,00 kn.

Pojedina dospjela potraživanja koja naplaćuje Općina Vidovec čine 16,2% do 58,3% ukupnog zaduženja za pojedine prihode za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.), od čega naknada za uređenje voda 28,5%, komunalna naknada 58,3%, grobna naknada 30,3% i komunalni doprinos 16,2%.

Tijekom 2011. za naplatu potraživanja su poduzimane mjere naplate slanjem opomena i prisilna naplata. Za naplatu potraživanja poslano je 48 opomena u iznosu 49.070,00 kn. Mjere prisilne naplate pokrenute za komunalnu naknadu u iznosu 222.886,00 kn. Zatezne kamate obračunane su za komunalnu naknadu.

Poslove naplate obavljaju pročelnik i viši stručni suradnik za financije i računovodstvo.

Državni ured za reviziju je mišljenja, obzirom na iznos dospjelih potraživanja, da su poduzete mjere naplate nedostatne, ne daju očekivane rezultate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanje svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzeto protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Općina Vidovec nije donijela interni akt kojim bi utvrdila procedure za poduzimanje mjera naplate i kontrolu naplate potraživanja. Procedurama treba utvrditi između ostalog mjere naplate koje će poduzimati, vremensko razdoblje nakon kojeg se pokreće pojedina mjera naplate, uvjete kada treba pribaviti instrumente osiguranja plaćanja, praćenje naplate po poduzetim mjerama i osobe koje će obavljati navedena poslove.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se utvrditi poslovni procesi i mjere postupanja sa svrhom poboljšanja sustava naplate potraživanja. Također predlaže za plaćanja obavljena nakon proteka roka obračunati zateznu kamatu.

Potraživanja za općinske poreze, koje naplaćuje Porezna uprava, koncem 2011. iznose 147.184,00 kn (porez na tvrtku ili naziv u iznosu 119.652,00 kn, porez na potrošnju u iznosu 25.986,00 kn i porez na kuće za odmor u iznosu 1.546,00 kn). Porezna uprava dostavlja općini Vidovec skupna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjere naplate i drugo ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga općina Vidovec nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 147.184,00 kn. Porez na potrošnju ima udio 25,8%, porez na kuće za odmor 19,3% i porez na tvrtku ili naziv 63,7% u ukupnom zaduženju za 2011. pojedine poreze (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.) Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu općinskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira općinu Vidovec o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospelje obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Vidovec ima saznanja i da bi moglo sama obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li općina Vidovec samostalno obavljati obračun i naplatu navedenog prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže da se kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključi ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospelje obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 264.434,00 kn i čine 28,1% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu manji su za 11.822,00 kn ili 4,3% (komunalna naknada je u 2010. bila iskazana u okviru komunalnog doprinosa). Potraživanja za komunalnu naknadu koncem 2011. iznose 370.441,00 kn i veća su od potraživanja koncem 2010. za 9.968,00 kn, te čine 58,3% ukupnog zaduženja za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.) i veća su za 35,0% od zaduženja za 2011.

Za naplatu potraživanja od komunalne naknade su poduzimane tijekom 2011. mjere naplata slanjem opomena (48 opomena u iznosu 49.069,00 kn i prisilna naplata u iznosu 222.886,00 kn).

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Vidovec koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnine. Naknada se naplaćuje za poslovni, stambeni i garažni prostor, građevno zemljište koje služi za obavljanje poslovne djelatnosti. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu ili je uopće nisu prijavili, jer Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. U navedenim slučajevima općina Vidovec nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe zbog čega je naplata otežana. Općina Vidovec ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo.

Baza podataka za komunalnu naknadu ustrojena je 1998., a ažurira se na temelju podataka iz središnjeg obrtnog registra, te na temelju prijave promjene obveznika.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem, te preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine koje su utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je zakonskim propisima i aktima općine Vidovec.

Općina Vidovec ima ustrojene glavnu knjigu, dnevnik i pomoćne knjige. Vodi analitičke evidencije potraživanja po subjektima, pojedinačnim iznosima i prema starosti. Obavlja evidentiranje u poslovnim knjigama na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Evidencija potraživanja za prihode čiji razrez odnosno obračun obavlja općina Vidovec omogućava ispis potraživanja prema starosti.

Otpis potraživanja tijekom 2011. nije obavljen.

Baze podataka su ustrojene za prihode koje naplaćuje lokalna jedinica. Usklađuju se na temelju prijave obveznika, prema službenoj dužnosti, na temelju ugovora i drugo.

Skreće se pozornost da je Vlada Republike Hrvatske u 2012. donijela Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12) koja se odnosi na državu i lokalne jedinice.

- Informiranje stanovništva

Općina Vidovec informira stanovništvo o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život stanovništva. Informacije se objavljuju u tiskanim i elektroničkim medijima.

Sustavno informiranje stanovništva o značaju i namjeni naplate proračunskih prihoda, pogotovo onih koje stanovništvo neposredno plaća, utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice se ne provodi.

Za prihode koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji su komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se obveznike putem izdanih rješenja podsjećati na obvezu prijave promjene podataka. Općina provodi informiranje građana o obvezi prijave promjene podataka. U rješenju o komunalnoj naknadi je navedeno da su obveznici komunalne naknade dužni prijaviti svaku promjenu koja bi utjecala na visinu komunalne naknade. Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08 i 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno informirati stanovništvo o značaju i namjeni za koju se naplaćuju proračunski prihodi i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice, te obvezi prijave promjene podataka. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Vinica

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Vinica kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine Vinica je 32,14 km², a obuhvaća sedam naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 3 396 stanovnika, 1 024 kućanstvo i 2 200 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine Vinica ustrojen je Jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Vinica je imala šest zaposlenika.

Na području općine Vinica ima 77 poslovnih subjekata.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Vinica, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 4.550.375,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 333.515,00 kn ili za 7,9%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 33,8% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 29,3% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Vinica ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 57.

Tablica broj 57

Vlastiti prihodi općine Vinica ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	129.110	131.295	101,7
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	73.525	73.126	99,5
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	19.851	24.335	122,6
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	35.734	33.834	94,7
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	421.291	351.624	83,5
2.1.	Naknade za koncesiju	5.927	11.027	186,0
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	410.503	340.597	83,0
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	4.861	0	0,0
3.	Komunalni doprinosi i naknade	648.373	600.109	92,6
4.	Prihodi po posebnim propisima	131.065	170.600	130,2
4.1.	Doprinos za šume	4.197	1.744	41,6
4.2.	Ostali prihodi po posebnim propisima	126.868	168.856	133,1
5.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	93.873	80.396	85,6
5.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	14.430	0	-
5.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	79.443	80.396	101,2
	Ukupno	1.423.712	1.334.024	93,7

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Vinica koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 58.

Tablica broj 58

Potraživanja
općine Vinica koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	1.004.287	987.436	98,3
1.1.	Potraživanja za poreze	274.405	216.236	78,8
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	149.218	159.866	107,1
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	580.664	611.334	105,3
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	52.457	41.543	79,2
3.	Druga potraživanja	219.255	357.099	162,9
Ukupno		1.275.999	1.386.078	108,6

Prema podacima iz financijskih izvještaja, potraživanja su koncem 2010. iznosila 1.275.999,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 1.386.078,00 kn, što je za 110.079,00 kn ili 8,6% više u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje potraživanja se najvećim dijelom odnosi na rast drugih potraživanja. Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 1.386.078,00 kn i u cijelosti su dospjela. Odnose se na potraživanja za naknadu za uređenje voda u iznosu 357.099,00 kn, naknadu za zbrinjavanje otpada u iznosu 303.885,00 kn, općinske poreze u iznosu 216.236,00 kn (porez na potrošnju u iznosu 87.326,00 kn, porez na tvrtku u iznosu 73.950,00 kn i porez na kuće za odmor u iznosu 54.960,00 kn), komunalnu naknadu u iznosu 201.985,00 kn, zakup poslovnog prostora u iznosu 108.824,00 kn, sufinanciranje cesta u iznosu 63.205,00 kn, zaštićenu najamninu u iznosu 51.043,00 kn, prodaju stanova sa stanarskim pravom u iznosu 41.543,00 kn i druga potraživanja u iznosu 42.258,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Vinica ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, obračun i naplatu obavlja općina Vinica na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, kuće za odmor i tvrtku naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju i rješenja o porezu na tvrtku, a prirez porezu na dohodak kod isplate dohotka. Za dio prihoda po posebnim propisima (naknada za deponiranje i trajno zbrinjavanje otpada) obračun i naplatu obavlja trgovačko društvo u suvlasništvu općine Vinica. Dio prihoda od nefinancijske imovine (spomenička renta obračunana na ukupni prihod obveznika), upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima ostvaruje se na temelju obračuna i uplate obveznika i na te prihode općina Vinica nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja za vlastite prihode koncem 2011. iznose 1.028.979,00 kn i čine 77,1% vlastitih prihoda. Odnose se na naknadu za zbrinjavanje otpada u iznosu 303.885,00 kn, općinske poreze u iznosu 216.236,00 kn (porez na potrošnju 87.326,00 kn, porez na tvrtku 73.950,00 kn i porez na kuće za odmor 54.960,00 kn), komunalnu naknadu u iznosu 201.985,00 kn, zakup poslovnog prostora u iznosu 108.824,00 kn, sufinanciranje cesta u iznosu 63.205,00 kn, zaštićenu najamninu u iznosu 51.043,00 kn, prodaju stanova sa stanarskim pravom u iznosu 41.543,00 kn, grobnu naknadu u iznosu 10.749,00 kn i druga potraživanja u iznosu 31.509,00 kn.

Druga dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 357.099,00 kn, a odnose se na potraživanje za naknadu za uređenje voda.

Pojedina dospjela potraživanja koja naplaćuje općina Vinica čine 8,9% do 92,0% ukupnog zaduženja za pojedine prihode za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.), od čega naknada za uređenje voda 89,0%, komunalna naknada 39,0%, zakup poslovnog prostora 24,5%, sufinanciranje cesta 49,8%, zaštićena najamnina 92,0%, prodaja stanova sa stanarskim pravom 34,1% i grobna naknada 8,9%.

Tijekom 2011. za naplatu potraživanja od komunalne naknade pokrenuto je 40 mjera prisilne naplate u iznosu 57.597,00 kn. Zatezne kamate obračunane su za komunalnu naknadu u iznosu 16.796,00 kn.

Poslove naplate obavljaju pročelnik, stručni suradnik za financije i proračun i administrativno računovodstveni referent.

Državni ured za reviziju je mišljenja, obzirom na iznos dospjelih potraživanja, da su poduzete mjere naplate nedostatne. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanja svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzeto protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine. U slučaju kada Porezna uprava obavlja razrez i naplatu općinskih poreza za prekid zastare dovoljna je opomena.

Općina Vinica nije donijela interni akt kojim bi utvrdila procedure za poduzimanje mjera naplate i kontrolu naplate potraživanja. Procedurama treba utvrditi između ostalog mjere naplate koje će poduzimati, vremensko razdoblje nakon kojeg se pokreće pojedina mjera naplate, uvjete kada treba pribaviti instrumente osiguranja plaćanja, praćenje naplate po poduzetim mjerama i osobe koje će obavljati navedena poslove.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se utvrditi poslovni procesi i mjere postupanja sa svrhom poboljšanja sustava naplate potraživanja. Također predlaže za plaćanja obavljena nakon proteka roka obračunati zateznu kamatu.

Potraživanja za općinske poreze, koje naplaćuje Porezna uprava iskazana su koncem 2011. u 216.236,00 kn (porez na tvrtku u iznosu 73.950,00 kn, porez na kuće za odmor u iznosu 54.960,00 kn i porez na potrošnju u iznosu 87.326,00 kn). Općina nije pribavila od Porezne uprave podatke o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, te stanju duga koncem 2011.

Porezna uprava ne dostavlja općini Vinica analitičke podatke o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga općina Vinica nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza. Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu općinskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira općinu Vinica o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospelje obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda.

Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Vinica ima saznanja i da bi općina Vinica moglo sama obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li općina Vinica samostalno obavljati obračun i naplatu navedenog prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže da se kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključi ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospelje obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Za dio prihoda po posebnim propisima, naknadu za deponiranje i trajno zbrinjavanje otpada, obračun i naplatu obavlja trgovačko društvo u suvlasništvu općine Vinica. Potraživanje za naknadu za deponiranje i trajno zbrinjavanje otpada evidentirano je u visini koju je naplatilo trgovačko društvo u suvlasništvu umanjeno za troškove naplate. Sredstva se ne doznačuju lokalnoj jedinici jer se radi o namjenskim sredstvima koja trgovačko društvo u suvlasništvu lokalne jedinice treba koristiti za obradu i trajno zbrinjavanje komunalnog otpada koji se sada deponira na jednoj lokaciji. Nakon obavljene obrade i trajnog zbrinjavanja komunalnog otpada lokalna jedinica evidentirat će prihode od naknade za deponiranje i trajno zbrinjavanje otpada i rashode u istom iznosu. Do konca 2012. trajno zbrinjavanje otpada nije započelo.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade iskazani su u financijskim izvještajima u iznosu 600.109,00 kn. Odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 316.359,00 kn, grobnu naknadu u iznosu 110.346,00 kn, sufinanciranje u iznosu 63.775,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 35.812,00 kn, naknadu za priključenje na komunalnu infrastrukturu u iznosu 27.000,00 kn, prava služnosti u iznosu 18.607,00 kn i druge naknade u iznosu 28.210,00 kn.

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 316.359,00 kn i čine 23,7% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 28.077,00 kn ili 9,7% Potraživanja za komunalnu naknadu koncem 2011. iznose 201.985,00 kn i manja su od potraživanja koncem 2010. za 52.838,00,00 kn, te čine 39,0% ukupnog zaduženja za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.) i 79,3% zaduženja za 2011.

Potraživanja za komunalnu naknadu starosti do godinu dana iznose 70.717,00 kn, od jedne do tri godine 78.789,00 kn, od tri do pet godina 34.810,00 kn i potraživanja starija od pet godina iznose 17.669,00 kn.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Vinica koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnine. Naknada se naplaćuje za poslovni i stambeni prostor, te građevinsko zemljište koje služi za obavljanje poslovne djelatnosti. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu ili je uopće nisu prijavili, jer Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. U navedenim slučajevima općina Vinica nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe zbog čega je naplata otežana. Općina Vinica ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo.

Baza podataka za komunalnu naknadu ustrojena je 2003. U 2011. ažurirana je na temelju poziva obveznicima za dostavom točnih podataka, a u slučaju odstupanja obavljen je uvid na terenu.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem, te preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine koje su utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je zakonskim propisima i aktima općine Vinica.

Općina Vinica ima ustrojene glavnu knjigu, dnevnik i pomoćne knjige. Vodi analitičke evidencije potraživanja po subjektima, pojedinačnim iznosima i prema starosti. Obavlja evidentiranje u poslovnim knjigama na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Općina Vinica nije pribavila od Porezne uprave podatke o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, te stanju duga koncem 2011. Prema odredbama članka 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu pomoćne knjige jesu analitičke evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički. Evidencija potraživanja za prihode čiji obračun obavlja općina Vinica omogućava ispis potraživanja prema starosti.

Baze podataka su ustrojene za prihode koje naplaćuje lokalna jedinica. Usklađuju se na temelju prijave obveznika, prema službenoj dužnosti, na temelju ugovora i drugo.

Državni ured za reviziju predlaže pribaviti podatke o zaduženju i naplati općinskih poreza od Porezne uprave i evidentiranje navedenih podataka na računima potraživanja i obračunanih prihoda. Skreće se pozornost da je Vlada Republike Hrvatske u 2012. donijela Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12) koja se odnosi na državu i lokalne jedinice.

- Informiranje stanovništva

Općina Vinica informira stanovništvo o potrebi naplate proračunskih prihoda kao i o samoj naplati putem letaka koje dobiva svako domaćinstvo dva puta godišnje, mrežne stranice, oglasne ploče, obavijesti i člancima u tiskovinama.

Sustavno informiranje stanovništva o značaju i namjeni naplate proračunskih prihoda, pogotovo onih koje stanovništvo neposredno plaća, utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice se ne provodi.

Za prihode koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji su komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se obveznike putem izdanih rješenja podsjećati na obvezu prijave promjene podataka. Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu, propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obavezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08 i 25/12), propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno informirati stanovništvo o značaju i namjeni za koju se naplaćuju proračunski prihodi i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice, te obvezi prijave promjene podataka.

Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Visoko

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Visoko kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Varaždinske županije. Površina općine Visoko je 25,0 km², a obuhvaća sedam naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 1 511 stanovnika, 447 kućanstvo i 562 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine Visoko ustrojen je Jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Visoko je imala jednog zaposlenika.

Na području općine Visoko ima deset poslovnih subjekata.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Visoko, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 1.638.780,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 141.065,00 kn ili za 9,4%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 28,5% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 21,4% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Visoko ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 59.

Tablica broj 59

Vlastiti prihodi općine Visoko ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Gradski ili općinski porezi	41.603	38.165	91,7
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	11.367	10.011	88,1
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	11.614	10.761	92,7
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	18.622	17.393	93,4
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	20.096	23.501	116,9
2.1.	Naknade za koncesiju	8.443	394	4,7
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	10.566	22.346	211,5
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	1.087	761	70,0
3.	Upravne i administrativne pristojbe	0	130	-
4.	Komunalni doprinosi i naknade	150.152	156.799	104,4
4.1.	Komunalni doprinos	150.152	22.762	15,2
4.2.	Komunalna naknada	0	134.037	-
5.	Prihodi po posebnim propisima	215.518	131.870	61,2
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	10.085	1.818	18,0
5.2.	Doprinos za šume	136	520	382,4
5.3.	Mjesni samodoprinos	134.182	71.206	53,1
5.4.	Ostali prihodi po posebnim propisima	71.115	58.326	82,0
	Ukupno	427.369	350.465	82,0

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Visoko daju se u tablici broj 60.

Tablica broj 60

Potraživanja
općine Visoko koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	584.881	596.457	102,0
1.1.	Potraživanja za poreze	52.636	58.835	111,8
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	17.646	4.808	27,2
1.3.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	514.599	532.814	103,5
	Ukupno	584.881	596.457	102,0

Prema podacima iz financijskih izvještaja, potraživanja su koncem 2010. iznosila 584.881 kn, a koncem 2011. su iznosila 596.457,00 kn, što je za 11.576,00 kn ili 2,0% više u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje potraživanja se najvećim dijelom odnosi na rast potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga. Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 596.457,00 kn i u cijelosti su dospjela. Odnose se na mjesni samodoprinos u iznosu 312.001,00 kn, komunalnu naknadu u iznosu 157.852,00 kn, općinske poreze u iznosu 58.835,00 kn (porez na tvrtku u iznosu 36.433,00 kn, porez na kuće za odmor u iznosu 12.002,00 kn i porez na potrošnju u iznosu 10.400,00 kn), grobnu naknadu u iznosu 41.467,00 kn, zakup poslovnog prostora u iznosu 20.494,00 kn i druga potraživanja u iznosu 5.808,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Visoko ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, obračun i naplatu obavlja općina Visoko na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, kuće za odmor i tvrtku naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju i rješenja o porezu na tvrtku. Dio prihoda od nefinancijske imovine (spomenička renta obračunana na ukupni prihod obveznika), upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima ostvaruje se na temelju obračuna i uplate obveznika i na te prihode općina Visoko nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja za vlastite prihode koncem 2011. iznose 596.457,00 kn i veća su za 245.995,00 kn ili 70,2% od vlastitih prihoda. Odnose se na mjesni samodoprinos u iznosu 312.001,00 kn, komunalnu naknadu u iznosu 157.852,00 kn, općinske poreze u iznosu 58.835,00 kn (porez na tvrtku u iznosu 36.433,00 kn, porez na kuće za odmor u iznosu 12.002,00 kn i porez na potrošnju u iznosu 10.400,00 kn), grobnu naknadu u iznosu 41.467,00 kn, zakup poslovnog prostora u iznosu 20.494,00 kn i druga potraživanja u iznosu 5.808,00 kn.

Dospjela potraživanja starosti do godinu dana iznose 74.423,00 kn, od jedne do tri godine iznose 260.023,00 kn, od tri do pet godina iznose 164.896,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 38.280,00 kn. Općina Visoko nema podatke starosti potraživanja za općinske poreze u iznosu 58.835,00 kn, za koje razrez i naplatu obavlja Porezna uprava.

Pojedina dospjela potraživanja koja naplaćuje općina Visoko čine 50,3% do 91,2% ukupnog zaduženja za pojedine prihode u 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.), od čega mjesni samodoprinos 91,2%, komunalna naknada 54,1%, grobna naknada 50,3% i zakup poslovnog prostora 69,4%.

Tijekom 2011. za naplatu potraživanja su poduzimane mjere naplate slanjem opomena. Za naplatu potraživanja poslano je 380 opomena u iznosu 532.814,00 kn. Zatezne kamate nisu obračunavane. Poslove naplate obavlja pročelnica.

Državni ured za reviziju je mišljenja, obzirom na iznos i starost dospjelih potraživanja, da su poduzete mjere naplate nedostatne, ne daju očekivane rezultate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanja svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzeto protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Općina Visoko nije donijela interni akt kojim bi utvrdila procedure za poduzimanje mjera naplate i kontrolu naplate potraživanja. Procedurama treba utvrditi između ostalog mjere naplate koje će poduzimati, vremensko razdoblje nakon kojeg se pokreće pojedina mjera naplate, uvjete kada treba pribaviti instrumente osiguranja plaćanja, praćenje naplate po poduzetim mjerama i osobe koje će obavljati navedena poslove.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se utvrditi poslovni procesi i mjere postupanja sa svrhom poboljšanja sustava naplate potraživanja. Također predlaže za plaćanja obavljena nakon proteka roka obračunati zateznu kamatu.

Potraživanja za općinske poreze, koje naplaćuje Porezna uprava, koncem 2011. iznose 58.835,00 kn (porez na tvrtku u iznosu 36.433,00 kn, porez na kuće za odmor u iznosu 12.002,00 kn i porez na potrošnju u iznosu 10.400,00 kn), Porezna uprava dostavlja općini Visoko skupna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjere naplate i drugo ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga općina Visoko nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 58.835,00 kn i imaju udio u ukupnom zaduženju za pojedine poreze (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.) porez na potrošnju 49,1%, porez na kuće za odmor 54,5% i porez na tvrtku ili naziv 67,7%.

Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu općinskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira općinu Visoko o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Visoko ima saznanja i da bi moglo sama obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li općina Visoko samostalno obavljati obračun i naplatu navedenog prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže da se kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključi ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 134.037,00 kn i čine 38,3% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 1.130,00 kn. Potraživanja za komunalnu naknadu koncem 2011. iznose 157.852,00 kn i veća su od potraživanja koncem 2010. za 18.487,00 kn, te čine 54,1% ukupnog zaduženja za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.) i veća su 3,5% od zaduženja za 2011.

Potraživanja za komunalnu naknadu starosti do godinu dana iznose 47.514,00 kn, od jedne do tri godine iznose 80.526,00 kn, od tri do pet godina iznose 25.506,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 4.306,00 kn.

Za naplatu potraživanja tijekom 2011. su poduzimane mjere naplate slanjem opomena (127 opomena u iznosu 157.853,00 kn).

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Visoko koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnine. Naknada se naplaćuje za poslovni i stambeni prostor.

Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu ili je uopće nisu prijavili, jer Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. U navedenim slučajevima općina Visoko nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe zbog čega je naplata otežana. Općina Visoko ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo.

Baza podataka za komunalnu naknadu ustrojena je 2004., ažurirana je 2012. na temelju prijave promjene obveznika i drugih podataka.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem, te preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine koje su utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je zakonskim propisima i aktima općine Visoko.

Općina Visoko ima ustrojene glavnu knjigu, dnevnik i pomoćne knjige. Vodi analitičke evidencije potraživanja po subjektima, pojedinačnim iznosima, vrstama prihoda i prema starosti. Obavlja evidentiranje u poslovnim knjigama na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Općina Visoko nije uskladila potraživanja za općinske poreze u poslovnim knjigama s podacima Porezne uprave. Prema odredbama članka 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu pomoćne knjige jesu analitičke evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički. Evidencija potraživanja za prihode čiji obračun obavlja općina Visoko omogućava ispis potraživanja prema starosti.

Baze podataka su ustrojene za prihode koje naplaćuje lokalna jedinica. Usklađuju se na temelju prijave obveznika, prema službenoj dužnosti, na temelju ugovora i drugih podataka.

Državni ured za reviziju predlaže usklađenje potraživanja za općinske poreze u poslovnim knjigama s podacima Porezne uprave. Skreće se pozornost da je Vlada Republike Hrvatske u 2012. donijela Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12) koja se odnosi na državu i lokalne jedinice.

- Informiranje stanovništva

Općina Visoko informira stanovništvo o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život stanovništva na zborovima građana, putem općinskih vijeća, vijeća mjesnih odbora i oglasnih ploča.

Sustavno informiranje stanovništva o značaju i namjeni naplate proračunskih prihoda, pogotovo onih koje stanovništvo neposredno plaća, utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice se ne provodi.

Za prihode koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji su komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se obveznike putem izdanih rješenja podsjećati na obvezu prijave promjene podataka. Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08 i 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno informirati stanovništvo o značaju i namjeni za koju se naplaćuju proračunski prihodi i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice, te obvezi prijave promjene podataka. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

OCJENA UČINKOVITOSTI NAPLATE PRIHODA

Lokalne jedinice su odgovorne za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanje rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Prihodi proračuna se ubiru i uplaćuju u proračun u skladu sa zakonom ili drugim propisima.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da naplata prihoda u lokalnim jedinicama Varaždinske županije nije dovoljno učinkovita. Revizijom je utvrđeno da se u postupcima naplate prihoda lokalnih jedinica pojavljuju značajne nepravilnosti i propusti, koje je potrebno otkloniti, kako bi se povećala učinkovitost. Zbog navedenog, Državni ured za reviziju predlaže ministarstvima i drugim nadležnim tijelima:

- izmijeniti zakonske odredbe vezano uz koncesije na način da se na jednostavniji i učinkovitiji način uredi sustav davanja koncesija i praćenja naplate koncesijske naknade, te da potpune i pravovremene podatke imaju sve zainteresirane strane, posebno one koje ostvaruju prihode od koncesijskih naknada. Zakonska regulativa treba omogućavati kvalitetnije veze i razmjenu informacija kako bi lokalne jedinice raspolagale svim podacima potrebnim za obračun godišnje koncesijske naknade, te podacima o poduzetim mjerama naplate i ročnosti potraživanja. Izmjenama zakonske regulative potrebno je osigurati uvjete za poboljšanje i pojednostavljenje obračuna i naplate koncesijskih naknada, čime bi se ostvarilo i jačanje financijske discipline koncesionara (obračun varijabilnog dijela naknade obavljaju koncesionari, a kontrole nadležnih tijela nisu redovite);
- dopuniti odredbe Zakona o porezu na promet nekretnina i Zakona o nasljeđivanju na način da su sudovi i druga tijela obvezna dostavljati svoja rješenja i odluke lokalnim jedinicama, odnosno da pravomoćna rješenja o nasljeđivanju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu;
- dopuniti odredbe Zakona o komunalnom gospodarstvu u dijelu koji se odnosi na jasnije određenje datuma nastanka obveze plaćanja komunalne naknade, primjerice datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu;
- izmijeniti zakonsku regulativu vezanu uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, na način da se utvrdi obveza da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu.

Također, Državni ured za reviziju predlaže lokalnim jedinicama:

- s Poreznom upravom ugovoriti obvezu informiranja lokalne jedinice (najmanje jednom godišnje) o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirjenih obveza i poduzetim mjerama radi njihove naplate, kako bi lokalna jedinica bila u mogućnosti utjecati na učinkovitiju naplatu ili razmotriti mogućnost samostalnog obavljanja obračuna i naplate prihoda na učinkovitiji način;

- za prihode čija je naplata propisana zakonskim odredbama i odlukama lokalnih jedinica, razmotriti mogućnost naplate. Najčešće se to odnosi na prihode od poreza na kuće za odmor, spomeničke rente, komunalne naknade za neizgrađeno građevno zemljište, građevno zemljište koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti i garažni prostor;
- usklađivati podatke u bazi obveznika komunalne naknade sa stvarnim stanjem, s obzirom da se ažuriranje baze uglavnom provodi na temelju prijave promjene obveznika i da kod većine lokalnih jedinica ne postoji sustavna provjera podataka u bazi uvidom stanja na terenu;
- davati poslovne prostore u zakup putem javnog natječaja i po tržišnoj cijeni, odnosno u skladu s odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora;
- kontinuirano objavljivati podatke o slobodnim poslovnim prostorima koji se daju u zakup, uzimajući u obzir troškove objavljivanja;
- u poslovnim knjigama evidentirati svu imovinu (potraživanja). Vezano uz programska rješenja predloženo je ustrojavanje sustava vođenja potraživanja kako bi se osigurao pregled dospjelih potraživanja prema starosti, radi izbjegavanja zastare;
- otpisivati potraživanja uz primjenu odredbi Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja koja je stupila na snagu u srpnju 2012.;
- donijeti akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda, rokovi, iznosi i način poduzimanja mjera te instrumenti osiguranja plaćanja;
- poduzimati sve propisane mjere naplate prihoda, obračunavati zatezne kamate na zakašnjela plaćanja, te pratiti rezultate poduzetih mjera;
- sustavno provoditi informiranja stanovništva o ostvarenim proračunskim prihodima, osobito o prihodima koje oni neposredno plaćaju, o njihovoj namjeni i korištenju za realizaciju različitih programa.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, te učinkovitosti naplate prihoda lokalnih jedinica Varaždinske županije.

OČITOVANJE LOKALNIH JEDINICA

Lokalne jedinice Varaždinske županije su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti. Većina lokalnih jedinica u očitovanju navodi okolnosti u kojima su propusti i nepravilnosti učinjeni, te razloge zbog kojih naplata prihoda nije dovoljno učinkovita.

Također, većina lokalnih jedinica navodi da su tijekom 2012. i 2013. postupile po preporukama Državnog ureda za reviziju, te su donijele ili su u postupku donošenja općeg akta kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate potraživanja.

Gradovi Ludbreg, Novi Marof i Varaždin, te općine Beretinec, Breznički Hum, Ljubešćica, Mali Bukovec, Martijanec, Maruševac, Sračinec i Sveti Ilija navode da su poduzele ili će poduzeti mjere dorade starog ili nabave novog informacijskog sustava za vođenje evidencije potraživanja.

Polovina lokalnih jedinica navodi da su u 2012. osim opomena, provele i druge mjere naplate potraživanja.

Gradovi Ludbreg i Varaždinske Toplice, te općina Gornji Kneginec navode da će poslovni prostor davati u zakup u skladu sa zakonskim propisima, a grad Varaždinske Toplice će donijeti odluku o spomeničkoj renti i ustrojiti bazu podataka o obveznicima.

Lokalne jedinice u očitovanju navode da će postupati po preporukama Državnog ureda za reviziju.